

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Guidelines for Increasing the Effectiveness of Office of the Narcotics Control
Board Drug Prevention and Response Subgrantee Management.

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration in Public Administration

Department of Public Administration

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2021

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
โดย	น.ส.กรรณิกา ชิดชอบ
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ศิริประภาณุกุล

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ศิริประภาณุกุล)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุลณี เทียนไทย)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ศิริประกอบ)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

กรณีศึกษา ชิดชอบ : แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (Guidelines for Increasing the Effectiveness of Office of the Narcotics Control Board Drug Prevention and Response Subgrantee Management.) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.ภาวิน ศิริประภาณุกุล

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการและปัญหาอุปสรรคของบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 เพื่อประกอบการพิจารณาการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในปีงบประมาณถัดไป โดยผู้ศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 แบบ คือ การค้นคว้าจากเอกสาร แบบสอบถาม จำนวน 40 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 11 คน

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ของสำนักงาน ป.ป.ส. มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ 1. การจัดทำแผนการจัดสรรเงิน 2. การอนุมัติจัดสรรเงิน 3. การบริหารเงิน และ 4. การกำกับติดตาม โดยส่วนกลางจะกระจายอำนาจให้กับหน่วยงานในการตัดสินใจบริหารจัดการด้วยตนเอง ภายใต้แนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และระบุว่าด้วยสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยเงินอุดหนุนฯ ซึ่งปัญหาการบริหารงานภายในของหน่วยงานที่พบมีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเทคนิคการทำงาน 2. ด้านตัวบุคคล 3. ด้านระเบียบการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ 4. ด้านผู้ขอรับสนับสนุนเงิน และ 5. COVID-19

เพื่อให้การบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานที่ต้องรวดเร็ว ชัดเจน การพัฒนาระบบกลไกการกำกับติดตาม บุคคลที่ให้ความสำคัญและเอาใจใส่กับการ นอกจากนี้หน่วยงานต้องมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบการบริหารเงินอุดหนุนฯ เพื่อที่จะได้สามารถรองรับการดำเนินกิจกรรมในยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6282001324 : MAJOR PUBLIC ADMINISTRATION

KEYWORD: Budget Management

Kannika Chitchop : Guidelines for Increasing the Effectiveness of Office of the Narcotics Control Board Drug Prevention and Response Subgrantee Management.. Advisor: Asst. Prof. PAWIN SIRIPRAPANUKUL, Ph.D.

The study was to examine the ONCB Subgrant Budget Management Guidelines for Drug Prevention and Solutions and the issues arising from the management of the subgrant budget in 2020 - 2021, and to provide recommendations for improvements in subgrant management procedures. The study was an integrated investigation: a questionnaire distribution to 40 people, a document search, and an in-depth interview with 11 people.

The results of the study show that the guidelines for the management of the ONCB consist of 4 main steps: 1. preparation of the plan for the allocation of funds, 2. approval of the allocation of funds, 3. management of funds and 4. monitoring. The problems in the internal management in 5 areas, 1. technical work, 2. personnel aspect, 3. grant management regulations, 4. financial assistance applicants, and 5. COVID -19.

To manage ONCB's subgrant more efficiently. Organizations should adjust their workflows, which must be quick and clear. Develop a strong monitoring mechanism. The people focus on their work and develop their potential, In addition, revise subgrant management regulations.

Field of Study: Public Administration

Student's Signature

Academic Year: 2021

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.)

สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณอาจารย์ ผศ.ดร.ภาวิน ศิริประภาณุกุล ที่กรุณาได้รับเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการศึกษาที่สมบูรณ์แก่ผู้วิจัย อีกทั้งขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์
ดร.สิพรรณ นกสวน สวัสดิ์ ที่ให้เกียรติเป็นประธาน รองศาสตราจารย์ ดร.จุลณี เทียนไทย และรอง
ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ศิริประภอบ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองเลขาธิการ ป.ป.ส. (นายธนากร คัยนันท์) ผู้อำนวยการสำนักงาน
ปปส. ภาค 7 ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 2 6 9 ผู้อำนวยการ
ส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและ
งบประมาณ สำนักยุทธศาสตร์ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้สละเวลาให้สัมภาษณ์ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
ภายในสำนักงาน ป.ป.ส. ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ จำนวน 40 คน ในการทำ
แบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่สำคัญประกอบการศึกษา รวมถึงแนวทางการหาข้อเสนอแนะของ
การศึกษานี้

ขอขอบพระคุณกำลังใจที่ยิ่งใหญ่และแรงสนับสนุนจากพ่อ แม่ และพี่ชาย ที่คอยให้กำลังใจ
และสนับสนุนการเรียนของผู้ศึกษาเสมอมา รวมถึงเพื่อน ๆ ที่น่ารักในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต รุ่น 52 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พี่รุท เตี้ย ควิน พี่หญิง นัช พี่ทราย) ที่
คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำในวันที่พบเจอความยากลำบาก ขอขอบคุณจากใจจริง

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาคาดหวังว่าการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงาน ป.ป.ส. หรือ
องค์กรอื่น ๆ ที่หาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารแผนงานและงบประมาณได้อย่างมี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหากการศึกษานี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยมา ณ ที่นี้
ด้วย

กรรณิกา ชิดชอบ

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
1.1 ที่มาและความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา.....	5
1.3 คำถามในการศึกษา.....	5
1.4. ขอบเขตของการศึกษา.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.6 ระยะเวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	6
1.7 สมมติฐานในการศึกษา.....	6
1.8 การนิยามคำศัพท์ปฏิบัติการ.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน.....	9
2.1.1 แนวคิดประสิทธิภาพ.....	9
2.1.2 แนวคิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน.....	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณ.....	11
2.2.1 ความหมายของงบประมาณ.....	11

2.2.2	ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ	12
2.2.3	หลักการของงบประมาณที่ดี	13
2.2.4	บทบาทขององค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวกับงบประมาณ	15
2.2.5	หลักเกณฑ์จำแนกประเภทรายจ่ายงบประมาณ	16
2.3	ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	20
2.3.1	พันธกิจ	20
2.3.2	หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส.	20
2.4	ความเป็นมาของงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	21
2.5	ความหมายงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	22
2.6	การดำเนินการเกี่ยวกับงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	23
2.6.1	กระบวนการงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	24
2.6.2	การบริหารงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	26
2.7	แนวนโยบายการใช้งบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	29
2.7.1	แนวนโยบายการใช้งบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	30
2.7.2	แนวนโยบายการใช้งบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	31
2.8	ผลการดำเนินงานงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	34
2.8.1	งบประมาณที่ได้รับ	34
2.8.2	จำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ	35
2.8.3	จำแนกประเภทลักษณะโครงการที่สนับสนุนงบประมาณ	36
2.9	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
3.1	การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
3.2	การสร้างเครื่องมือในการศึกษา	43

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	45
4.1 ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม	47
4.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
4.1.2 ข้อมูลการบริหารงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	49
4.1.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ	58
4.2 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	59
4.2.1 ส่วนที่ 1 แนวทางการบริหารงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	60
1) แนวทางการบริหารงบประมาณ ภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	60
2) แนวทางการบริหารงบประมาณ ของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	68
4.2.2 ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	74
4.2.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณ	79
5.1 แนวทางการบริหารงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ..	83
5.2 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ..	88
5.3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณ	91
5.4 ข้อจำกัดในการศึกษา	92
5.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป	92
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	96
ประวัติผู้เขียน	103

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบงบประมาณที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรตามประเภทงบประมาณรายจ่าย ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564.....	17
ตารางที่ 2 รายละเอียดของรายการงบประมาณภายในประเภทรายจ่ายงบเงินอุดหนุนของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564.....	18
ตารางที่ 3 สรุปแนวนโยบายการใช้เงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	33
ตารางที่ 4 รายละเอียดจำนวนงบประมาณที่หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ได้รับจัดสรรและผลการดำเนินงานงบเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564.....	34
ตารางที่ 5 จำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติสนับสนุนงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	35
ตารางที่ 6 ประเภทลักษณะโครงการที่ได้รับสนับสนุนงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	36
ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของคุณสมบัติทั่วไป	47
ตารางที่ 8 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของการทำงานเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ.....	49
ตารางที่ 9 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของโครงการอนุมัติโครงการเงินอุดหนุน	51
ตารางที่ 10 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของการทำงานเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ	52
ตารางที่ 11 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของการทำงานประสานงาน.....	54
ตารางที่ 12 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของการทำงาน ติดตามและประเมินผล	55
ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการ บริหารงบเงินอุดหนุนฯ.....	57
ตารางที่ 14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ.....	58
ตารางที่ 15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ.....	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กระบวนการดำเนินการงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	24
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	41

บทที่ 1

1.1 ที่มาและความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานและผลดำเนินงานของงบเงินอุดหนุนฯ ในช่วงระยะปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ตลอดจนนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ให้แก่ เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานเกี่ยวข้องกับด้านแผนและงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญของส่วนราชการสำหรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของรัฐบาลภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ในแต่ละปีงบประมาณส่วนราชการจะต้องดำเนินการตามกระบวนการงบประมาณ โดยกระบวนการงบประมาณประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำงบประมาณ ขั้นตอนที่ 2 การอนุมัติงบประมาณ ขั้นตอนที่ 3 การบริหารงบประมาณ และขั้นตอนที่ 4 การควบคุม กำกับ ติดตามประเมินผลงบประมาณ จากทั้งหมด 4 ขั้นตอนที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ขั้นตอนที่ 3 มีความสำคัญในกระบวนการงบประมาณมาก เพราะส่วนราชการต้องดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามกรอบเงินที่ได้รับอนุมัติมาดำเนินการขับเคลื่อนงานตามภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล ดังนั้นเพื่อการใช้จ่ายงบประมาณสามารถบรรลุผลเป้าหมายได้ตามแผนที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนราชการจึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงหลักความประหยัด ความคุ้มค่า และความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนและประเทศชาติอย่างสูงสุด (สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล 2562)

จะเห็นได้ว่างบประมาณมีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการบริหารราชการของรัฐบาลเป็นอย่างมาก กล่าวคือเมื่อใดที่รัฐบาลกำหนดแผนการหรือแนวทางการกระทำบางอย่างที่มุ่งหวังผลเพื่อแก้ไขปัญหาหรือจัดการกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนราชการถูกสร้างมาเพื่อใช้เป็นกลไกการทำงานของรัฐบาล ดังนั้นส่วนราชการจะต้องดำเนินการแปลงแผนการหรือแนวทางที่ทางรัฐบาลตัดสินใจให้เป็นแผนงาน โครงการ กิจกรรม และนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามที่รัฐบาลตั้งไว้ (James E. Anderson อ้างถึงใน ทศพร ศรีสัมพันธ์พันธ์ 2563)

ยาเสพติดเป็นปัญหาหนึ่งของประเทศไทยที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และประชาคมโลก ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันนำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างยั่งยืน¹ ที่เน้นความสำคัญการทำงานมาตรการป้องกันยาเสพติดมากกว่ามาตรการ ด้านปราบปรามยาเสพติดและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ชุมชน เอกชน และหน่วยงานรัฐ สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นส่วนราชการได้รับมอบหมายเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเกี่ยวกับการ ป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้เล็งเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่สอดคล้องกับนโยบายข้างต้น จึงมีแนวทางการดำเนินงานที่พยายามสร้างความปลอดภัยให้กับสังคม และชุมชน โดยมุ่งเน้นสนับสนุนภาคประชาชน เอกชน องค์กรต่าง ๆ เข้ามาร่วมในกระบวนการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมและชุมชน เป็นพื้นที่ปลอดภัย จากยาเสพติด

ดังนั้นเพื่อให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนงานดังกล่าวให้สามารถผลบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สำนักงาน ป.ป.ส. จึงจัดตั้งคำขอรายการงบประมาณ “งบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด” เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือหลักในการสนับสนุนงบประมาณให้กับภาคประชาชน เอกชน องค์กรต่าง ๆ ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งงบเงินดังกล่าวเป็นรายจ่าย ประเภทหนึ่ง ที่ระบุอยู่ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน ป.ป.ส. ในแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โครงการป้องกันยาเสพติด งบเงินอุดหนุนทั่วไป รายการเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

กระบวนการบริหารงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การใช้จ่าย งบเงินอุดหนุนฯ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดอนุมัติ โดยมีการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนงานตามแนวนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ในแต่ละปีงบประมาณ และระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงิน ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ สามารถบรรลุตามเป้าหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกต้อง สำนักงาน ป.ป.ส. จึงกำหนดระเบียบ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยงบเงินอุดหนุนด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 ที่อยู่ภายใต้อำนาจการเบิกจ่ายงบประมาณงบเงินอุดหนุน

¹ การมอบนโยบายของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในการเปิดปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2563

ของกระทรวงการคลัง² เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณอุดหนุน³ ของหน่วยงาน ซึ่งในระเบียบดังกล่าวประกอบด้วย 5 หมวด 29 ข้อ ดังนี้ หมวดที่ 1 บททั่วไป หมวดที่ 2 คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ หมวดที่ 3 การจัดทำแผน การขอรับสนับสนุน การพิจารณา และการอนุมัติโครงการ หมวดที่ 4 หลักเกณฑ์ วิธีเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน และหมวดที่ 5 การประสานงาน การรายงานผล การติดตามและประเมินผล

การขับเคลื่อนงานของงบเงินอุดหนุนฯ จะเริ่มขึ้นหลังจากคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นประธาน พิจารณาเห็นชอบอนุมัติ การดำเนินงานตามนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ เวลาต่อมาสำนักยุทธศาสตร์ในฐานะฝ่าย เลขาคณะกรรมการฯ มีหน้าที่ดำเนินการจัดสรรงบเงินอุดหนุนดังกล่าวไปยังหน่วยงานภายใน สำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อนำไปบริหารจัดการต่อไปในพื้นที่ รับผิดชอบของตนเองต่อไป โดยการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จะมีกลไกการดำเนินงาน คือคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คอยหน้าที่พิจารณา ความจำเป็นหรือความสำคัญของโครงการที่เสนอขอรับสนับสนุนงบประมาณสามารถตอบสนอง กับการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลหรือผู้บริหารได้หรือไม่ รวมทั้งงบประมาณที่ขอสนับสนุน เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดและมีความเหมาะสมมากเพียงใด ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณจะมีผู้ขอรับ สนับสนุนงบประมาณทั้งเดิมและใหม่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว หากหน่วยงานภายใน สำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงานมีการอนุมัติสนับสนุนงบประมาณ ให้แก่ โครงการของผู้ขอรับ สนับสนุนงบประมาณต้องดำเนินการรายงานผลการอนุมัติสนับสนุนงบประมาณผ่านทางระบบ รายงานเงินอุดหนุนของสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อให้สำนักยุทธศาสตร์ใช้เป็นข้อมูลในการรวบรวม และสรุปเป็นรายงานให้ผู้บริหารได้รับทราบเป็นระยะ ๆ ตลอดจนเป็นข้อมูลประกอบการประชุมกำกับ ติดตาม เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละไตรมาสให้เป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ของ สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา พบว่า เมื่อถึงเวลาช่วงใกล้สิ้น ปีงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. ประสบกับปัญหาที่ชัดเจนแบ่งได้เป็น 2 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1

² หนังสือกระทรวงการคลัง ส่วนที่ ๓๓ ที่ กค ๐409.6/ว126 ลงวันที่ 7 กันยายน 2548 เรื่องการเบิกจ่ายเงินงบประมาณเงินอุดหนุน

³ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยงบเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561

หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน มีการอนุมัติเบิกจ่ายเงินไม่หมด และทำการส่งคืนงบบุคลากรมายังสำนักยุทธศาสตร์ ซึ่งจำนวนเงินที่ส่งคืนมาร์จะดำเนินการบริหารจัดการต่อไป กล่าวคือการจัดสรรงบบุคลากรให้กับหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. ที่มีความประสงค์ต้องการจำนวนงบบุคลากรเพิ่มเติม หากไม่มีหน่วยงานที่ต้องการงบบุคลากรเพิ่มเติม สำนักยุทธศาสตร์ต้องหาค่าหรือเครือข่ายเพื่อมาเสนอโครงการขอรับสนับสนุนงบประมาณเอง แต่เนื่องด้วยบางครั้งระยะเวลาที่กระชั้นชิดทำให้สำนักยุทธศาสตร์ไม่สามารถประสานหาผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมารับการดำเนินงานได้จึงทำให้เงินจำนวนนี้อาจถูกพับเก็บไป และยังเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลการเบิกจ่ายในแต่ละปีงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ไม่สามารถเบิกจ่ายได้เป็นไปร้อยละ 100 ประการที่ 2 การขอขยายระยะเวลาดำเนินการโครงการเงินอุดหนุนฯ ที่ไม่สามารถดำเนินการเสร็จทันภายในปีงบประมาณ ข้อมูลจากส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. รายงานผลการดำเนินงานงบบุคลากร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีโครงการที่ได้รับอนุมัติสนับสนุนงบประมาณรวมทั้งสิ้นจำนวน 776 โครงการ ซึ่งเป็นโครงการเงินอุดหนุนฯ ที่ขอขยายระยะเวลาดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น 143 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.43 ของโครงการที่ได้รับอนุมัติทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวนโครงการเงินอุดหนุนฯ ที่ขอขยายระยะเวลาดำเนินการมีจำนวน 287 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.64 ของโครงการที่ได้รับอนุมัติทั้งหมด จากข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่าช่วงเวลา ที่หน่วยงานส่งคืนงบบุคลากรมายังสำนักยุทธศาสตร์จะดำเนินการเมื่อเข้าสู่ช่วงไตรมาส 3 หรือ 4 ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้สิ้นปีงบประมาณ ตลอดจนจำนวนโครงการเงินอุดหนุนฯ ที่ขอขยายระยะเวลาดำเนินการกลับจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนมากกว่าร้อยละ 50.00 ซึ่งสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงบบุคลากร ภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ยังคงสภาพปัญหาในรูปแบบเดิมที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากขั้นตอนการดำเนินงานของกระบวนการบริหารงบบุคลากร⁴ ทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานเริ่มตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การประสานงาน และการติดตามกำกับ การรายงานประเมินผล ซึ่งยังคงเป็นขั้นตอนที่ไม่ได้รับการแก้ไขพัฒนาปรับปรุงกระบวนการบริหารงบบุคลากรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลง

⁴ กรอบในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคมาจากการการบริหารงบบุคลากร มาจากระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยงบบุคลากรด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นนักวิเคราะห์นโยบายและแผนในสังกัดสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส. มีหน้าที่ในการรับผิดชอบดูแลภาพรวมของการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส.” โดยมุ่งพยายามศึกษากระบวนการบริหารงานตลอดจนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะช่วยทำให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจกับขั้นตอนการบริหารและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางเชิงปฏิบัติ ให้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้านแผนและงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในปีงบประมาณต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ในปีงบประมาณถัดไป

1.3 คำถามในการศึกษา

1.3.1 แนวทางแนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 มีลักษณะเป็นอย่างไร

1.3.2 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 มีลักษณะเป็นอย่างไร

1.4. ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา

1) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ เพื่อทราบถึงกรอบแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ

2) ผลการดำเนินงานงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะช่วยเป็นกรอบแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการศึกษา

1.4.2 ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

1.4.3 ขอบเขตประชากร

1) ผู้อำนวยการ ผู้บริหารที่เคยมีประสบการณ์การทำงานหรือปัจจุบันดูแลรับผิดชอบ แผนและงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส.

2) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณเงินอุดหนุนฯ จากหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบถึงแนวทางการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ สำนักงาน ป.ป.ส. และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 นำไปสู่การเสนอแนะแนวทางเชิงทางปฏิบัติ ให้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านแผน และงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการพัฒนาปรับปรุง กระบวนการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นในปีงบประมาณต่อไป

1.6 ระยะเวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลา 4 เดือน (เดือนกันยายน - ธันวาคม 2564)

1.7 สมมติฐานในการศึกษา

สภาพปัญหาการส่งคืนเงินและการขอขยายระยะเวลาดำเนินการของโครงการเงินอุดหนุน ที่พบเป็นผลจากการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ที่ไม่มีประสิทธิภาพ คือ ความล่าช้าของการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน นโยบายการใช้เงิน ของผู้บริหารในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน รายละเอียดของระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 ที่ยุ่งยากซับซ้อน การไม่มีกลไกในการกำกับ ติดตาม ควบคุม เร่งรัดการดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ

1.8 การนิยามคำศัพท์ปฏิบัติการ

1.8.1 งบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง งบประมาณที่สำนักงาน ป.ป.ส. ใช้ในการสนับสนุนให้กับองค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชน องค์กรพัฒนา องค์กรศาสนา องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรมหาชน เครือข่ายองค์กรวิชาการ เพื่อดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.8.2 การบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง ใช้จ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอนุมัติ โดยมีการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนงานตามแนวนโยบายการใช้เงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในแต่ละปีงบประมาณ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินดังกล่าว

1.8.3 ประสิทธิภาพการบริหารเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง ความสำเร็จของการใช้จ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ ได้ตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนด และถูกต้องตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 มีการอนุมัติสนับสนุนเงินให้ผู้ขอรับเงินหมด โดยไม่มีการโอนเปลี่ยนรายการงบประมาณ และโครงการที่ได้รับสนับสนุนงบประมาณสามารถดำเนินการเสร็จทันภายในปีงบประมาณโดยไม่มีการขอขยายระยะเวลาดำเนินการไปอีกปีงบประมาณหนึ่ง

1.8.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง ความสามารถในการใช้จ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ ของ ปปส.กทม. ปปส.ภ.1 - 9 และ สำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในการผลักดันให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนด และถูกต้องตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ตลอดจนเพื่อเป็นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ในปีงบประมาณถัด ๆ ไป โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดวิธีการศึกษาเป็นการศึกษาแบบผสมระหว่างการศึกษาเชิงปริมาณกับการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษา ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็นทั้งหมด 10 รายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
2. แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณ
3. ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
4. ความเป็นมาของเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
5. ความหมายของงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
6. การดำเนินการเกี่ยวกับงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
7. นโยบายการใช้งบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
8. ผลการดำเนินงานงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564
9. งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

2.1.1 แนวคิดประสิทธิภาพ

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลมีผู้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้หลากหลายความหมาย ตัวอย่างเช่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2557) อธิบายเกี่ยวกับประสิทธิภาพ คือ ตัวเชื่อมระหว่างปัจจัยกับผลผลิต กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพจะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ ภายใต้เงื่อนไขของเวลา และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัดเพื่อให้เกิดผลผลิตในปริมาณจำนวนมากที่สุด โดยการทำงานที่ประหยัดและได้ผลงานที่รวดเร็วมีคุณภาพ คุ่มค่ากับการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน ด้านคน ด้านอุปกรณ์ และด้านเวลา ดังนั้น ประสิทธิภาพจึงเป็นอัตราความแตกต่างระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลผลิตที่ออกมา ที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานของ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิตที่ออกมา (Output) ซึ่งประสิทธิภาพในระบบราชการให้พิจารณาตั้งแต่ส่วนแรก คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น งบประมาณค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่าง ๆ กำลังคน ทักษะคติ ความมุ่งมั่น เป็นต้น ส่วนถัดมาเป็นกระบวนการทำงาน (Process) เช่น วิธีการทำงาน กฎระเบียบต่าง ๆ วิธีการบริหาร เป็นต้น และส่วนสุดท้ายที่เป็นผลลัพธ์ (Output) ที่ออกมา เช่น ผลงาน การบริการในรูปแบบต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐ เป็นต้น ประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งที่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้และสามารถวัดได้โดยวัดสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากปัจจัยนำเข้า หรือกระบวนการ หรือผลผลิตที่ออกมา หรือวัดจากหลายส่วนประกอบร่วมกัน ดังนั้นประสิทธิภาพจึงสามารถมองได้ในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ประสิทธิภาพในแง่ของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต (Input) เช่น การใช้ทรัพยากรทั้งเงิน คน วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด
- 2) ประสิทธิภาพในแง่ของกระบวนการบริหาร (Process) เช่น การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็วและใช้เทคนิคที่สะดวกสบายกว่าเดิม
- 3) ประสิทธิภาพในแง่ของผลลัพธ์ (Output) เช่น การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ท้นเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงาน และบริการ เป็นที่พอใจของลูกค้า

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด โดยผ่านการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มาก

ที่สุด ซึ่งการพิจารณาว่าการดำเนินงานใดมีประสิทธิภาพนั้น สามารถวัดได้จากส่วนปัจจัยนำเข้า หรือ กระบวนการ หรือผลผลิตที่ออกมา หรือจากหลายส่วนเข้ามาประกอบรวมกันได้

2.1.2 แนวคิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1) Plowman and Peterson อ้างถึงใน สุภาพร โทบุตร (2563) ได้สรุปองค์ประกอบ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มี 4 ประการ ดังนี้

1.1) คุณภาพของงาน คือ ผลงานมีความถูกต้องได้มาตรฐาน มีความคุ้มค่า สำเร็จได้ตามระยะเวลาที่กำหนดได้อย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อและผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในผลการทำงาน

1.2) ปริมาณงาน คือ ปริมาณงานที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับที่ถูกกำหนดไว้อย่างพอดี และเหมาะสม ภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาที่เหมาะสมและรวดเร็ว

1.3) เวลา คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นไปตามแผนไว้อย่างเหมาะสมกับงาน และมีการพัฒนาเทคนิค การทำงานตลอดจนเทคนิคการวางตำแหน่งอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้งาน ทำให้การทำงานสะดวกรวดเร็วขึ้น

1.4) ค่าใช้จ่าย คือ การดำเนินงานทั้งหมดต้องเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียให้น้อยที่สุด

2) ธนายุ ภูวิทย์ธรร (2561) กล่าวว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน คือ การดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และผลงานที่ได้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

2.1) ปริมาณงาน คือ การปฏิบัติงานที่ได้ปริมาณงานตรงกับจำนวนงานที่วางแผนไว้ และมีปริมาณเหมาะสมตามเป้าหมายอยู่เสมอ

2.2) คุณภาพงาน คือ การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน โดยสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วน และผลงานมีคุณภาพ

2.3) เวลา คือ การใช้เวลาในการปฏิบัติงานที่สามารถทำงานได้เสร็จก่อนหรือภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน

3) เรืองเดช ศีลมี (2555) กล่าวว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน คือ การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการ (Process) ได้แก่ การวัดจากแผนการใช้จ่ายงบประมาณรวมทั้งต้องมีการติดตามการใช้งานครุภัณฑ์เพื่อประเมินความคุ้มค่า โดยวัดจากผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามแผนที่ กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับทรัพยากรที่ใช้

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน คือ องค์กรสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งผลงานที่เกิดขึ้นต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาที่รวดเร็ว ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ประสิทธิภาพของการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ คือ หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้หมดไม่มีการส่งคืน และโครงการเงินอุดหนุนที่ได้รับอนุมัติสนับสนุนงบประมาณสามารถดำเนินการเสร็จทันภายในปีงบประมาณโดยไม่มีการขอขยายระยะเวลาดำเนินการไปอีกปีงบประมาณหนึ่ง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณ

2.2.1 ความหมายของงบประมาณ

1) ไตรรัตน์ โภคผลากรณ์ (2556) กล่าวว่างบประมาณเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการบริหารประเทศในด้านการวางแผนและการควบคุมการบริหาร และเป็นเป็นเครื่องทางการคลังของประเทศ โดยรัฐบาลใช้งบประมาณเป็นเครื่องในการควบคุมเศรษฐกิจของประเทศ ได้ยกตัวอย่างผู้ให้ความหมาย เช่น

1.1) Thomas D. Lynch อ้างถึงใน นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2554) งบประมาณเป็นแผนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้โครงการต่าง ๆ ที่กำหนด มีการประมาณทรัพยากรที่ต้องการจะนำมาใช้ และมีการเปรียบเทียบการกระทำในอดีตและที่ต้องการจะทำในอนาคต

1.2) Burnstein and O'Hara อ้างถึงใน นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2554) งบประมาณถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่เปลี่ยนแผนและนโยบายเป็นกิจกรรม โดยงบประมาณเปรียบเสมือนเชื้อเพลิงที่แจกจ่ายไปยังส่วนต่าง ๆ

1.3) Frank P. Sherwood อ้างถึงใน นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2554) งบประมาณเป็นแผนเบ็ดเสร็จที่แสดงออกในรูปของตัวเงินและแสดงโครงการที่จะดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง โดยจะรวมถึงการกะประมาณบริการ กิจกรรม โครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นซึ่งการดำเนินการให้บรรลุผลตามแผนเบ็ดเสร็จ ย่อมประกอบประกอบด้วยการกระทำ 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียม การอนุมัติ และการบริหาร

1.4) นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2554) งบประมาณเป็นแผนการคลังที่จะนำมาใช้ในการควบคุมการปฏิบัติ และคำนึงถึงการประมาณการต้นทุนในอนาคต โดยจะต้องมีลักษณะเป็นระบบเพื่อต้องการให้การใช้กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) ไพศาล ชัยมงคล (2526) กล่าวว่างบประมาณเป็นเรื่องทางการเมือง และได้ยกตัวอย่างผู้ให้ความหมาย เช่น

2.1) Jesse Burkhead อ้างถึงใน ไพศาล ชัยมงคล (2526) งบประมาณเป็นมากกว่าแผนสำหรับการบริหารของรัฐบาล และสะท้อนให้เห็นถึงการกระจายความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจทางเศรษฐกิจและทางการเมืองภายในประเทศ โดยงบประมาณจะเป็นแนวทางการพิจารณาซึ่งแสดงให้เห็นถึงรูปแบบความรับผิดชอบที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอำนาจทางการเมือง

2.2) Aaron Wildavsky อ้างถึงใน ไพศาล ชัยมงคล (2526) งบประมาณเป็นเรื่องของการเมืองที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและอำนาจให้แก่กลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ซึ่งงบประมาณเป็นสัญญาระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร โดยฝ่ายบริหารสัญญาที่จะจ่ายเงินงบประมาณภายใต้เงื่อนไขตามพันธสัญญาที่ตกลงกันได้

3) ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ (2556) กล่าวว่างบประมาณเป็นเอกสารแสดงความต้องการของรัฐบาลหรือหน่วยงาน ซึ่งได้ยกตัวอย่างผู้ให้ความหมาย เช่น

3.1) Lee and Johnson อ้างถึงใน ไพศาล ชัยมงคล (2526) งบประมาณเป็นเอกสารแสดงถึงฐานะทางการคลังขององค์กร รวมถึงข่าวสารเกี่ยวกับรายจ่าย รายรับ กิจกรรม และเป้าประสงค์หรือเป้าหมาย โดยเอกสารงบประมาณเป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายในการจัดเตรียมงบประมาณ

3.2) Aaron Wildavsky อ้างถึงใน ไพศาล ชัยมงคล (2526) งบประมาณเป็นเอกสารซึ่งจะประกอบด้วยถ้อยคำและสถิติตัวเลข ซึ่งแสดงถึงการใช้จ่ายสำหรับแต่ละรายการ เช่น เงินเดือน ครุภัณฑ์ ค่าใช้สอย เป็นต้น และเป้าประสงค์ เช่น การป้องกันประเทศ การศึกษา เศรษฐกิจ เป็นต้น

3.3) Otto Eckstein อ้างถึงใน ไพศาล ชัยมงคล (2526) งบประมาณเป็นคำกล่าวในรายละเอียดที่รัฐบาลคาดหวังจะใช้จ่ายและสามารถหารายได้จากอะไรบ้างในระยะเวลา 1 ปี

จากคำนิยามของงบประมาณในมุมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า งบประมาณเป็นเครื่องมือของรัฐบาลที่เป็นเอกสารแสดงความต้องการของรัฐบาลหรือของหน่วยงานต่าง ๆ ที่แสดงออกมาในลักษณะของแผนทางการเงินและโครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ โดยมีการสัญญาต่อรัฐสภาและประชาชนที่จะใช้เงินภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงกัน

2.2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ

จริยะดา จันทรงชี (2558) ได้สรุปความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ ดังนี้

1) เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงานตามแผนงานและกำลังเงินที่มีอยู่ โดยให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง

2) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานจัดงบประมาณการใช้จ่ายอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จะสามารถพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่หน่วยงานและสังคม โดยหน่วยงานต้องพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลไปสู่โครงการที่จำเป็น ถือเป็นโครงการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าของหน่วยงาน

3) เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรหรืองบประมาณของหน่วยงานมีจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรหรือใช้จ่ายเงินให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนในการใช้และจัดสรรเงินงบประมาณไปในแต่ละด้าน และมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายทรัพยากรนั้นด้วย เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่รวดเร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4) เป็นเครื่องมือกระจายทรัพยากร และเงินงบประมาณที่เป็นธรรม งบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรมไปสู่จุดที่มีความจำเป็นและทั่วถึงที่จะทำให้หน่วยงานนั้น สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานและผลงานของหน่วยงาน เนื่องจากงบประมาณเป็นที่รวมแผนงานและงานที่จะดำเนินงานที่จะดำเนินในในแต่ละปีพร้อมทั้งผลที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นหน่วยงานสามารถใช้งบประมาณหรือเอกสารงบประมาณที่แสดงถึงงานต่าง ๆ ที่ทำเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

กล่าวโดยสรุป งบประมาณมีความสำคัญและประโยชน์หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือการบริหารหน่วยงาน เครื่องมือในการพัฒนาหน่วยงาน เครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรมและทั่วถึง

2.2.3 หลักการของงบประมาณที่ดี

ป่วย อิงภากรณ์ (2522) อธิบายเกี่ยวกับหลักการของงบประมาณที่ดีมีลักษณะ 6 หลักประการ ดังนี้

1) หลักประหยัด คือ การใช้จ่ายเงินตามโครงการต่าง ๆ ให้ได้ผลอย่างเต็มที่ มิให้มีการใช้จ่ายเกินกว่าความจำเป็นจนเกิดความฟุ่มเฟือยได้ การประหยัดจะต้องเป็นไปทั้งทางด้านรายรับและรายจ่าย กล่าวคือ การจัดการรายรับ พยายามให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุดโดยให้พยายามจัดเก็บได้มากที่สุด ส่วนทางด้านรายจ่ายก็ต้องมีการป้องกันมิให้เกิดการรั่วไหลขึ้นได้ เช่น

มีการควบคุมมิให้ข้าราชการเบียดบังเอางบประมาณเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว หรือมีการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการมาใช้ เป็นต้น

2) หลักประสิทธิภาพ คือ การควบคุมงบประมาณรายจ่ายและรายได้ ซึ่งส่วนราชการผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องระมัดระวังสอดส่องไม่ให้เกิดการรั่วไหลขึ้นได้ โดยงบประมาณที่ดีควรจะถูกจัดสรรโดยยึดหลักการพัฒนาเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าเป็นหลัก เนื่องจากงบประมาณที่มีจำกัดจึงควรจัดสรรงบประมาณตามหลักการพัฒนาที่ดี และมีการลำดับก่อนหลังตามสถานการณ์และความจำเป็น รวมทั้งสามารถยืดหยุ่นได้ตามความจำเป็น เนื่องจากหากจัดวางงบประมาณไว้อย่างเคร่งครัดและไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ อาจส่งผลกระทบต่อความคล่องตัวในการทำงาน เพราะลักษณะของการจัดทำงานงบประมาณเป็นการวางแผนการทำงานในอนาคต ซึ่งอาจมีปัจจุบันอื่นมากระทบทำให้การบริหารงบประมาณผิดพลาด แต่อย่างไรก็ตามถ้ามีความยืดหยุ่นมากก็อาจเกิดปัญหาการใช้งบประมาณอย่างไม่มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน

3) หลักความเสมอภาค งบประมาณที่ดีต้องมีความชอบธรรมทั้งด้านรายได้และรายจ่าย โดยทางด้านรายจ่าย เช่น เงินเดือนข้าราชการผู้น้อย ถ้าเงินเดือนต่ำมากก็ไม่ยุติธรรม ต้องรีบแก้ไข แม้ว่าจะต้องใช้ระยะเวลาตามที่ตาม ในทางด้านรายได้นั้นการจัดเก็บภาษีก็ต้องทำไปด้วยความเสมอภาคอย่าให้มีการลักลั่น หรือการหลีกเลี่ยงภาษีอากรเกิดขึ้นได้

4) หลักดุลยภาพ คือ รายได้กับรายจ่ายของรัฐบาลจะต้องสมดุลหรือเสมอกันทุกปี แต่หมายความว่าบางปีรายได้จะน้อยกว่ารายจ่าย (ขาดดุลงบประมาณ) ก็จะต้องมีบางปีที่รายจ่ายจะน้อยกว่ารายได้ (เกินดุลงบประมาณ) พอหลายปีมารวมกันก็เกิดความสมดุล ตามความเป็นจริงแล้วงบประมาณของประเทศต่าง ๆ มักมีลักษณะขาดดุลงบประมาณ รัฐบาลจะต้องหาเงินมาชดเชยส่วนที่ขาดดุลโดยการก่อหนี้หรือพิมพ์ธนบัตร ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อได้ ดังนั้นจึงควรให้งบประมาณมีลักษณะดุลยภาพ

5) หลักคาดการณ์ไกล คือ หน่วยราชการใดจะต้องการทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดจะต้องใช้เงินเพื่อการนั้น ๆ เท่าใด ในปีใด ต้องคิดและคาดคะเนไว้ล่วงหน้า เนื่องจากงบประมาณของรัฐเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนร่วม ซึ่งแสดงออกในรูปของนโยบายรัฐในปีนั้น ๆ จึงต้องการคาดการณ์ทั้งด้านรายรับและรายจ่าย และการกำหนดงบประมาณต้องมีความสอดคล้องกับปัจจัยในการทำงาน การจัดงบประมาณในแผนงานต้องมีความเหมาะสมกับงานนั้น ๆ สามารถจัดทำกิจกรรมได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การกำหนดเป้าหมายต้องสอดคล้องกับงบประมาณและความเป็นไปได้

6) หลักประชาธิปไตย คือ เงินได้ของรัฐบาลเกือบทั้งหมดเกิดจากเงินของราษฎร ฉะนั้นจึงเป็นการสมควรที่ราษฎรจะต้องรู้เห็น และให้ความเห็นชอบด้วยทั้งรายได้และรายจ่ายเพื่อให้ประโยชน์ตกกับประชาชนส่วนใหญ่ ในประเทศที่มีระบอบประชาธิปไตยรัฐสภาซึ่งประกอบด้วยผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งขึ้นมาโดยชอบธรรม ก็เป็นสถาบันที่ให้คำปรึกษาและการอนุมัติแก่รัฐบาลในการเก็บภาษีอากรและการจ่ายเงิน ดังนั้นการคลังและการงบประมาณจึงจำเป็นต้องเปิดเผยอย่างแพร่หลายเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรู้เห็น

กล่าวโดยสรุป หลักการงบประมาณที่ดี ถือหลักการที่ทำให้เกิดความโปร่งใส ซึ่งต้องมีการเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมรู้เห็น โดยการใช้จ่ายงบประมาณต้องเป็นไปด้วยความจำเป็น มิใช่การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย รวมทั้งต้องคำนึงถึงความเสมอภาค มีดุลยภาพ และการคาดการณ์ทั้งในด้านรายรับและรายจ่าย เพื่อเป็นการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

2.2.4 บทบาทขององค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2553) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร บุคลากรในองค์กร และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ดังนี้

1) ผู้บริหาร ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของงบประมาณว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการจัดองค์กร และวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่และให้มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร โดยจะต้องจัดบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงบประมาณที่ต่อเนื่องและมีข้อมูลในด้านต่าง ๆ และจัดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการบริหารงานงบประมาณไว้อย่างครบถ้วน เพื่อให้การจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

2) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ต้องมีความรู้และความเข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองอย่างดีและมีเหตุผล ต้องจัดระบบบริหารงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างสูงสุด

3) องค์กร ต้องมีการจัดระบบงานและมีสายบังคับบัญชาในองค์กรที่แน่นอน พร้อมทั้งมอบอำนาจและความรับผิดชอบ เพื่อให้งานงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีการประสานงานกับหน่วยงานขององค์กรในการบริหารงบประมาณ และจัดให้มีองค์กรกลางเป็นศูนย์รวมข้อมูลงบประมาณขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน การบริหารงบประมาณงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันในด้านข้อมูลที่ใช้

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญสู่การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคคลดังกล่าวต้องตระหนักเห็นความสำคัญ

และมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อช่วยขับเคลื่อนการบริหารงบประมาณบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2.5 หลักเกณฑ์จำแนกประเภทรายจ่ายงบประมาณ

สำนักงบประมาณ (2558) จำแนกรายจ่ายตามงบประมาณออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ และรายจ่ายงบกลาง โดยผู้ศึกษาสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

1) รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หมายถึง รายจ่ายซึ่งถูกกำหนดไว้สำหรับแต่ละส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยเฉพาะ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทงบรายจ่าย ได้แก่

1.1) งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.2) งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.3) งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.4) งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายประเภทหนึ่งในงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดให้เป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีใช้ราชการส่วนกลางตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาตำบล องค์กรระหว่างประเทศ นิติบุคคล เอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึงเงินอุดหนุน งบประมาณมหากษัตริย์ เงินอุดหนุนการศาสนา และรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ งบเงินอุดหนุนมี 2 ประเภท ได้แก่ 1) เงินอุดหนุนทั่วไป หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการที่หน่วยงานขอรับงบประมาณกำหนดขึ้นมา ซึ่งเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจัดอยู่ในประเภทนี้ และ 2) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการและตามรายละเอียดที่สำนักงบประมาณกำหนด เช่น รายการครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

1.5) งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใด รายจ่ายหนึ่ง หรือรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ เช่น เงินราชการลับ เงินค่าปรับ ค่าจ้างที่ปรึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว เป็นต้น

2) รายจ่ายงบกลาง หมายถึง รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยทั่วไปใช้จ่ายตามรายการ ได้แก่ เงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ เงินสำรองเงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ เงินสมทบของลูกจ้างประจำ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับ ประมุขต่างประเทศ เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาศึกษาเพียงเฉพาะงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด ซึ่งเป็นรายการงบประมาณประเภทรายจ่ายงบเงินอุดหนุนทั่วไปของ สำนักงาน ป.ป.ส. ที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อสนับสนุนองค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชนเข้ามา ดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งรายการงบประมาณดังกล่าวบรรจุใน พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงาน ภายใต้แผนงานบูรณาการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด จากข้อมูลพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรงบประมาณแบ่งตามประเภท งบประมาณรายจ่ายได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบงบประมาณที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรตามประเภทงบประมาณรายจ่าย ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

ประเภท งบประมาณ รายจ่าย	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)	ส่วนต่าง		
			+/-	จำนวน	ร้อยละ
1. งบบุคลากร	490,184,300	501,718,300	+	11,534,000	2.35
2. งบดำเนินงาน	131,099,400	132,094,900	+	995,500	0.76
3. งบลงทุน	260,968,900	54,967,700	-	206,001,200	78.94
4. งบเงินอุดหนุน	669,629,700	1,486,786,600	+	817,156,900	122.03
5. งบรายจ่ายอื่น	1,190,223,400	1,107,865,200	-	82,358,200	6.92
รวม	2,742,105,700	3,283,432,700	+	541,327,000	19.74

ที่มา พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน ป.ป.ส., 2563 - 2564

จากตาราง สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรงบประมาณภาพรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มากกว่าปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 19.74 ซึ่งประเภทงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้นมี 3 ประเภทเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ 1) งบเงินอุดหนุน คิดเป็นร้อยละ 122.03 2) งบบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 2.35 และ 3) งบดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 0.76 ส่วนงบลงทุน และงบรายจ่ายอื่นได้รับจัดสรรจำนวนลดลง

ตารางที่ 2 รายละเอียดของรายการงบประมาณภายในประเภทรายจ่ายงบเงินอุดหนุนของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

รายละเอียดงบประมาณ	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)	ส่วนต่าง
1. โครงการป้องกันยาเสพติด			
งบเงินอุดหนุน	356,749,700	290,541,600	-
1.1 รายการเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ⁵	159,390,000	159,812,700	66,208,100 + 422,700
1.2 โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายป้องกันยาเสพติด	20,000,000	20,000,000	
1.3 โครงการร้อยรักษ์			-
1.4 โครงการพัฒนาทางเลือกในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน	171,359,700 6,000,000	110,728,900 -	- 60,630,800 - 6,000,000
2. โครงการปราบปรามยาเสพติด			
งบเงินอุดหนุน	312,880,000	1,196,245,000	+
2.1 รายการเงินอุดหนุนเพื่อเป็นเงินสินบนและรางวัลนำจับ	250,000,000	1,132,000,000	883,365,000 +
2.2 รายการเงินอุดหนุนสำหรับบริจาคเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ	2,880,000	2,745,000	882,000,000 + 135,000

⁵ เป็นรายการงบประมาณที่ผู้ศึกษาสนใจศึกษาในครั้งนี้

รายละเอียดงบประมาณ	ปี 2563 (บาท)	ปี 2564 (บาท)	ส่วนต่าง
2.3 โครงการเสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อบ้านในการยุติแหล่งผลิตยาเสพติดและทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ	20,000,000	20,000,000	-
2.4 โครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อการพัฒนายั่งยืน	40,000,000	40,000,000	-
2.5 โครงการพัฒนาทางเลือกในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน	-	1,500,000	+ 1,500,000
รวมงบเงินอุดหนุน	669,629,700	1,486,786,600	+ 817,156,900

ที่มา พระราชบัญญัติงบประมาณงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน ป.ป.ส., 2563 - 2564

จากตาราง สำนักงาน ป.ป.ส. มีโครงการเงินอุดหนุน จำนวน 2 โครงการ คือ โครงการป้องกันยาเสพติด และโครงการปราบปรามยาเสพติด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งจำนวน 669,629,700 บาท และปีงบประมาณได้รับจัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 1,486,786,600 บาท ซึ่งเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 54.96 โดยจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นมาจากรายการงบเงินอุดหนุนเพื่อเป็นรางวัลสินบนและรางวัลนำจับ เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 108.00 ของงบประมาณทั้งหมดที่ได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้น ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากรองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส (2564) กล่าวว่า สาเหตุที่รายการเงินอุดหนุนเพื่อเป็นเงินสินบนและรางวัลนำจับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้รับจัดสรรจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าปีก่อน เนื่องจากหน่วยงานต้องการจำนวนดังกล่าวมาจ่ายเป็นค่าตอบแทนรางวัลสินบนที่ค้างจ่ายในปีก่อน ๆ ส่วนรายการอื่น ๆ ที่หน่วยงานได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้น ได้แก่ รายการเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของงบประมาณทั้งหมดที่ได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้น และรายการเงินอุดหนุนสำหรับบริจาคเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของงบประมาณทั้งหมดที่ได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้น ส่วนโครงการพัฒนาทางเลือกในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านจำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเท่ากันตั้งแต่เพียงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นรายการงบประมาณที่อยู่ในโครงการป้องกันยาเสพติด ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นรายการงบประมาณที่อยู่ในโครงการปราบปรามยาเสพติด ทั้งนี้

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตการศึกษาเพียงเฉพาะแค่รายการงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเท่านั้น

2.3 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) เป็นส่วนราชการเรียกชื่ออื่นที่มีฐานะระดับกรม สังกัดกระทรวงยุติธรรม มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรนำในการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศและอาเซียนเพื่อสังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด”

2.3.1 พันธกิจ

- 1) กำหนดและปรับยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- 2) บริหารจัดการ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างบูรณาการ ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด
- 3) อำนาจการให้มีการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 4) ติดตามประเมินผล ตรวจสอบและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติด

2.3.2 หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส.

มีหน่วยงานภายในทั้งหมด 26 กองหรือสำนัก โดยแบ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 กองหรือสำนัก และหน่วยงานส่วนกลางที่สำนักงานตั้งอยู่ที่/ต่างประเทศ จำนวน 14 กอง/สำนัก ดังนี้

- 1) หน่วยงานส่วนกลาง ที่ตั้งสำนักงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย
 - 1.1) กลุ่มตรวจสอบภายใน
 - 1.2) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
 - 1.3) ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงาน ป.ป.ส.
 - 1.4) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 1.5) สำนักปราบปรามยาเสพติด
 - 1.6) สำนักเลขานุการกรม
 - 1.7) สำนักยุทธศาสตร์
 - 1.8) สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

- 1.9) สำนักการต่างประเทศ
- 1.10) กองกฎหมาย
- 1.11) สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 1.12) สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด
- 2) หน่วยงานส่วนกลาง ที่ตั้งสำนักงานตั้งอยู่ที่/ต่างประเทศ ประกอบด้วย
 - 2.1) สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร
 - 2.2) สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 1 - 9
 - 2.3) ศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย
 - 2.4) วิทยาลัยป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระหว่างประเทศ
 - 2.5) สถาบันสำรวจและติดตามการปลูกพืชเสพติด
 - 2.6) อัครราชทูตที่ปรึกษาด้านควบคุมยาเสพติดประจำสถานเอกอัครราชทูต

ทั้งนี้ หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 12 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักยุทธศาสตร์ สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 1 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 2 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 3 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 4 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 6 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 7 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 8 และ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9

2.4 ความเป็นมาของงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. (2564) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในระหว่างการสัมภาษณ์ ดังนี้

สำนักงาน ป.ป.ส. มีการจัดตั้งค่าของงบประมาณเงินอุดหนุนเป็นระยะเวลายาวนานแล้ว โดยในอดีตสำนักงาน ป.ป.ส. จะกำหนดให้ส่วนงานภาคประชาชนอยู่ในที่ส่วนกลาง และมีมูลนิธิภูมิพลังชุมชนไทย ที่ปฏิบัติงานทั้งส่วนกลางและกระจายอยู่ในพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค ซึ่งกลไกนี้จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยการนำนโยบายยุทธศาสตร์ภาคประชาชนไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ซึ่งในเวลาต่อมาบทบาทของหน่วยงานดังกล่าวถูกลดบทบาทความสำคัญตามยุคสมัยของผู้บริหารทำให้หน่วยงานต้องปรับเปลี่ยนกลไกการทำงาน จึงทำให้ในปัจจุบัน สำนักงาน ป.ป.ส.

มีการจัดสรรงบประมาณให้กับสำนักงาน ป.ป.ส. ภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาในพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ 77 จังหวัดทั่วประเทศ โดยการแสวงหาองค์กรหรือภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหายาเสพติดที่ครอบคลุมมิติของการป้องกันไม่ให้ประชาชนทั่วไป เด็กและเยาวชน กลุ่มแรงงาน เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรวมทั้งการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีการเฝ้าระวังจัดการปัญหาเสพติดของชุมชนเอง การดำเนินงานโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด และการสนับสนุนงานวิจัย วิชาการ องค์กรความรู้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนานโยบายการแก้ปัญหาเสพติด

โดยวัตถุประสงค์ของงบเงินอุดหนุนฯ เพื่อสนับสนุนให้กับองค์กร เครือข่าย ชมรม เครือข่าย ภาคประชาชน ประชาสังคม กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งงบประมาณดังกล่าวจะสามารถช่วยอุดช่องว่างการดำเนินงานระหว่างงบประมาณปกติของหน่วยงานที่ไม่สามารถเข้าถึงกลไกภาคประชาชน ตลอดจนเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาเสพติด โดยการสนับสนุนทรัพยากรดังกล่าว ไม่ว่าจะ เป็น งบประมาณ องค์กรความรู้ เครื่องมือต่าง ๆ

ดังนั้นลักษณะของงบเงินอุดหนุนฯ จะแตกต่างจากงบประมาณปกติของหน่วยงาน เนื่องจาก องค์กร หรือเครือข่ายภาคประชาชน สามารถบริหารจัดการงบประมาณเงินอุดหนุนได้ด้วยตนเอง โดยเป็นการสร้างให้องค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชนสามารถบริหารจัดการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การมองปัญหาในหมู่บ้านชุมชน การริเริ่มจัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การแสวงหางบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเป็นแรงสนับสนุนจากกลไกภาครัฐหนุนเสริมให้กลไกภาคประชาชนเข้มแข็งขึ้น และการบริหารจัดการโครงการ และการติดตามดูแลผลที่เกิดขึ้น

2.5 ความหมายงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

งบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นรายการงบประมาณรายจ่าย อยู่ในแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โครงการป้องกันยาเสพติด ซึ่งเป็นรายการงบประมาณที่สำนักงาน ป.ป.ส. ขอไว้เพื่อสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ องค์กรภาคประชาชน องค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่เป็นนิติบุคคล องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรศาสนา องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรมหาชน เครือข่ายหรือองค์กรเกษตรกร สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติดระดับภาค องค์กร สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย สถาบันต่าง ๆ ในกำกับดูแลของกระทรวง ทบวง กรม รวมถึงองค์กร องค์กร ชมรม

หรือกลุ่มบุคคล เพื่อใช้ในการดำเนินงานโครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกิจกรรมที่สำนักงาน ป.ป.ส. จะให้การสนับสนุนแก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ มีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ค่าใช้จ่ายสำหรับการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 2) ค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดประชุมเวทีประชาคมในระดับเครือข่ายหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล
- 3) ค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดจ่ายฝึกอบรมฟื้นฟูหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพยาเสพติด

ค่านันทนาการและการศึกษาดูงาน

- 4) ค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการหรือกิจกรรมด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

5) ค่าใช้จ่ายในการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด และค่าใช้จ่ายในการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ต้องขังคดียาเสพติด ภายใต้โครงการกำลังใจในพระราชดำริพระเจ้านครินทร์พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา

- 6) ค่าตอบแทนที่ปรึกษาหรือผู้ประสานงานหรือบุคคลภายนอก
- 7) ค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการหรือกิจกรรมด้านการพัฒนาวิชาการ วิจัยและองค์ความรู้ด้านยาเสพติด
- 8) ค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการกีฬาเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 9) ค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการดนตรีเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 10) ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เช่น

การหาข้อมูล การเฝ้าตรวจหมู่บ้าน การเดินเวรยาม การจัดตั้งกลุ่มดูแลกันเป็นคุ้ม การสังเกตการณ์ การรายงานผล การแจ้งข้อมูลหรือข่าวสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

- 11) ค่าใช้จ่ายในการผลิตสื่อเพื่อรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 12) ค่าไต่ ถ้วยรางวัล ของรางวัล หรือของที่ระลึก เพื่อเป็นการขอบคุณหรือประกาศเกียรติคุณบุคคล
- 13) ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมการรณรงค์เนื่องในโอกาสสำคัญต่าง ๆ

ทั้งนี้ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายของกิจกรรมดังกล่าวต้องไปเป็นตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบประมาณอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 เว้นแต่ค่าใช้จ่ายอื่นที่ไม่ได้ระบุในระเบียบดังกล่าว ให้ยึดตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง หากเกิดกรณีที่ไม่สามารถที่จะยึดตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้ ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ทำความตกลงกับกรมบัญชีกลาง ต่อไป

2.6 การดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ในระเบียบระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบประมาณอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด พ.ศ. 2561 ได้มีการอธิบายเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณอุดหนุนเพื่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งผู้ศึกษาได้สรุปสาระสำคัญของกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ

งบเงินดังกล่าวออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก คือ กระบวนการที่ 1 การจัดประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กระบวนการที่ 2 การจัดสรรงบเงินอุดหนุนฯ กระบวนการที่ 3 การบริหารงบเงินอุดหนุนฯ และกระบวนการที่ 4 การรายงานผลการดำเนินงาน รายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 1 กระบวนการดำเนินการงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

1. จัดประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. จัดสรรงบเงินอุดหนุนฯ ให้แก่ หน่วยงานภายในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ส.

3. การบริหารงบเงินอุดหนุนฯ

3.1 การจัดทำแผนการดำเนินงานและการเบิกจ่ายเงิน

3.2 การอนุมัติโครงการ

3.3 การเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ

3.4 การประสานงาน

3.5 การรายงาน ติดตามและประเมินผล

4. การรายงานผลการดำเนินงานในระบบรายงานเงินอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส.

ที่มา ผู้ศึกษา, 2564

2.6.1 กระบวนการงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากระเบียบว่าด้วยสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบเงินอุดหนุนฯ การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ และประสบการณ์การทำงานโดยตรงของผู้ศึกษา สามารถแบ่งกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญได้เป็น 4 กระบวนการ ตามภาพที่ 1 กระบวนการดำเนินการงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งในแต่ละกระบวนการมีรายละเอียด ดังนี้

1) การจัดประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อพิจารณาแนวนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2) การจัดสรรงบเงินอุดหนุนฯ เมื่อมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ เห็นชอบแนวนโยบายดังกล่าว สำนักยุทธศาสตร์ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการฯ จะดำเนินการจัดสรรงบประมาณไปหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส.ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดำเนินการบริหารจัดการเงินจำนวนนี้ต่อไป

3) การบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ หน่วยงานดังกล่าวจะดำเนินการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติของคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งกลไกนี้แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

3.1) คณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ส่วนกลาง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นประธาน ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไขปัญหาเสพติดและผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นรองประธาน ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ ผู้อำนวยการส่วนการเงินและบัญชี สำนักเลขานุการกรม ผู้อำนวยการส่วนประสานการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด ผู้อำนวยการส่วนป้องกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน ผู้อำนวยการส่วนป้องกันยาเสพติดในชุมชน ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาสารสนเทศด้านลดอุปสงค์ ผู้อำนวยการส่วนสนับสนุนการพัฒนาทางเลือก เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและผู้อำนวยการส่วนเฝ้าระวังเชิงยุทธศาสตร์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการร่วม

3.2) คณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงาน ปปส. ภาค ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงาน ปปส. ภาค เป็นประธาน ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค เป็นรองประธาน ผู้อำนวยการส่วนประสานพื้นที่ ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการบังคับใช้กฎหมาย ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์ข่าวและเฝ้าระวัง ผู้อำนวยการส่วนตรวจสอบทรัพย์สินและบังคับโทษปรับ เป็นอนุกรรมการ และผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค เป็นกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่ในส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการที่ได้รับมอบหมายเป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

4) การรายงานผลการดำเนินงาน หลังจากมติของคณะกรรมการฯ พิจารณาอนุมัติสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ต้องรายงานผลการอนุมัติโครงการและผลการดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนฯ ผ่านทางระบบรายงานเงินอุดหนุนของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยสำนักยุทธศาสตร์ฐานฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ จะดำเนินการรวบรวมและสรุปข้อมูลนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ ใช้ในการกำกับ ติดตาม การขับเคลื่อนงานของคณะกรรมการฯ ต่อไป

2.6.2 การบริหารเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ผู้ศึกษาได้ทำการสรุปเนื้อหาจากระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยเงินอุดหนุนฯ และสามารถสรุปขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานที่สำคัญได้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การจัดทำแผนการดำเนินงานและการเบิกจ่ายเงิน สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จัดทำแผนการดำเนินงานและเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ตามแบบฟอร์มที่สำนักยุทธศาสตร์กำหนดโดยแยกรายการงบเงินอุดหนุนของรายการให้ชัดเจน

2) การอนุมัติโครงการ

2.1) ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณจัดส่งแผนงานโครงการหรือกิจกรรม มายังสำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

2.2) เจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่มีหน้าที่ประสานโครงการของ สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และจัดส่งมาที่เจ้าหน้าที่ส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารเงินอุดหนุนฯ กลับกรองตรวจสอบความถูกต้องของโครงการ เกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการหรือกิจกรรม มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และเป็นไปตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส.ฯ หรือไม่

2.3) เจ้าหน้าที่ส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ ฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ นำโครงการหรือกิจกรรมที่ผ่านการกลับกรองตรวจสอบเสนอต่อคณะอนุกรรมการฯ พิจารณา

2.4) คณะอนุกรรมการพิจารณาอนุมัติโครงการตามกรอบแนวทางการดำเนินงาน โดยให้เหตุผลประกอบการพิจารณาพร้อมข้อเสนอแนะ ในแต่ละโครงการหรือกิจกรรม โดยโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่ผ่านการอนุมัติ ให้เจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่มีหน้าที่ประสานโครงการของสำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทำหนังสือชี้แจงเหตุผลและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขโครงการหรือกิจกรรม หากผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมีความประสงค์จะนำเสนอโครงการหรือกิจกรรมเข้ามาใหม่ ให้จัดส่งโครงการหรือกิจกรรมที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วผ่านเจ้าหน้าที่ผู้ประสานของสำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมอีกครั้งในการจัดประชุมครั้งถัดไป

ทั้งนี้ การจัดประชุมพิจารณาโครงการของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ หน่วยงานจะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 30 กันยายนของทุกปี เว้นแต่คณะกรรมการจะมีมติเป็นอย่างอื่น

2.5) ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการฯ ทำหนังสือแจ้งผลการพิจารณา และให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ มารับเช็คเงินสดตามชื่อหรือที่อยู่ระบุไว้ในหนังสือขอรับสนับสนุนงบประมาณ หากไม่สามารถติดต่อได้ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่มีหน้าที่ประสานโครงการของสำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แจ้งต่อผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณทราบโดยเร็วหรือภายในระยะเวลาที่กำหนด นับแต่วันที่โครงการหรือกิจกรรมได้รับความเห็นชอบอนุมัติ โดยแจ้งแนวทางการปฏิบัติให้กับผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณได้ทราบเกี่ยวกับการมารับเช็คเงินสด การดำเนินโครงการ การเก็บหลักฐานทางการเงิน

2.6) กรณีที่โครงการหรือกิจกรรมที่ผ่านการอนุมัติแล้วผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนงาน/กิจกรรมที่กำหนด และมีความประสงค์ขอปรับโครงการหรือกิจกรรม ผู้อำนวยการ สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สามารถอนุมัติได้ในโครงการที่ไม่เกิน 1 ล้านบาท หากเกินต้องนำเสนอขออนุมัติเลขาธิการ ป.ป.ส.

2.7) กรณีผู้ขอรับสนับสนุนโครงการ ได้รับเงินไปแล้ว แต่ยังดำเนินโครงการไม่เสร็จ และเสนอโครงการเพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณใหม่ ผู้อำนวยการ สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สามารถอนุมัติได้ในโครงการที่ไม่เกิน 1 ล้านบาท แต่หากเกินต้องนำเสนอขออนุมัติเลขาธิการ ป.ป.ส.

3) การเบิกจ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ อนุมัติเห็นชอบสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ให้ สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทำขออนุมัติเบิกจ่าย โดยผู้อำนวยการ สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีอำนาจในการเบิกจ่ายเช็คเงินสดให้แก่โครงการเงินอุดหนุนฯ วงเงินไม่เกินโครงการละ 1 ล้านบาท หากกรณีโครงการเงินอุดหนุนฯ เกิน 1 ล้านบาท ให้สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นำเสนอขออนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ก่อนทำการเบิกจ่ายเช็คเงินสด ซึ่งการออกสั่งจ่ายเช็คเงินสด ให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ สำนักงานเลขานุการกรมจะเขียนให้กับโครงการ

เงินอุดหนุนฯ ที่อยู่ในการรับผิดชอบดูแลของสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ส่วนหน่วยงานนอกเหนือไปจากนี้ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งจ่ายเช็คเงินสด

3.1) กรณีโครงการที่มีการดำเนินงานตลอดปีหรือระยะตั้งแต่ 4 ถึง 12 เดือน และมีการอนุมัติสนับสนุนงบประมาณ จำนวนเกินกว่า 5 แสนบาทขึ้นไป ให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินแบ่งเป็นงวด โดยสำนักงาน ป.ป.ส.ท.ม. สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จะแบ่งจ่ายเงินงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายเงิน ซึ่งการจะจ่ายเงินงวดถัดไปผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณต้องส่งรายงานผลการดำเนินงานในงวดที่ผ่านมา ก่อนจึงจะดำเนินการเบิกเงินในงวดถัดไปได้

3.2) ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ ที่แยกเฉพาะสำหรับรับเงินอุดหนุนจากสำนักงาน ป.ป.ส. เท่านั้น แต่ในกรณีที่ผู้ขอรับสนับสนุน งบประมาณรายเดิม ให้ใช้บัญชีเดิมได้ โดยกำหนดผู้ที่มีอำนาจในการถอนเงินออกจากบัญชีได้ จำนวน 3 ราย คือ ประธาน กรรมการ และเหรัญญิก โดยการเบิกถอนเงินได้ต้องลงลายมือชื่อ 2 ใน 3 ซึ่งผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณต้องสำเนาหน้าแรกของสมุดบัญชีธนาคาร ที่ระบุชื่อบัญชี หมายเลขบัญชีธนาคาร และหน้าที่มีรายการฝากเงินอุดหนุนฯ แต่ละโครงการเข้าบัญชี รายชื่อผู้มีอำนาจ ลงลายมือชื่อเบิกถอนเงิน และจัดส่งมายัง สำนักงาน ป.ป.ส.ท.ม. สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

3.3) หลักฐานการขอรับเช็ค แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 ผู้ขอรับสนับสนุน งบประมาณ เป็นนิติบุคคล ให้ยื่นหลักฐานสำเนาหนังสือรับรองการเป็นนิติบุคคล หนังสือมอบอำนาจ จากองค์กรในกรณีที่ผู้มีอำนาจไม่สามารถมารับเงินได้ด้วยตนเอง บัตรประจำตัวประชาชนของ ผู้รับมอบอำนาจ และใบสำคัญรับเงิน กรณีที่ 2 ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณเป็นนิติบุคคล ให้ยื่นหลักฐานสำเนารายงานการประชุมขององค์กรหรือกลุ่มบุคคล หนังสือมอบอำนาจจากองค์กร ในกรณีที่ผู้มีอำนาจไม่สามารถมารับเงินได้ด้วยตนเอง บัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ และใบสำคัญรับเงิน

3.4) การจัดซื้อหรือจัดจ้าง ให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณจัดเก็บใบสำคัญรับเงินหรือ ใบเสร็จรับเงินไว้ และจัดทำบัญชีรับจ่ายที่แยกเฉพาะรับเงินอุดหนุนฯ จากสำนักงาน ป.ป.ส. รวมถึงภาพถ่ายในการดำเนินโครงการ เพื่อใช้ประกอบเป็นหลักฐานอย่างน้อย 10 ปี

3.5) การเรียกคืนเงินอุดหนุนฯ ในกรณีที่ผู้ขอรับเงินอุดหนุนฯ ไม่นำเงินไปใช้ ตามโครงการ กิจกรรม หรือนำไปใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือภายในระยะเวลาที่กำหนด ในโครงการที่ได้รับอนุมัติสำนักงาน ป.ป.ส.ท.ม. สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สามารถใช้เป็นเกณฑ์ประกอบการพิจารณาไม่สนับสนุนโครงการในครั้งถัดไปได้

4) การประสานงาน สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดติดต่อและสื่อสารกับผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ตั้งแต่การรายละเอียดการเสนอโครงการ การรับเช็คเงินสดหลังโครงการได้รับอนุมัติ การให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินงานโครงการตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส.

5) การรายงาน ติดตามและประเมินผล

5.1) สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจัดทำข้อมูลผลการเห็นชอบอนุมัติโครงการ กิจกรรม งบประมาณ ภายหลังจากประชุมคณะกรรมการในแต่ละครั้งที่เสร็จสิ้น

5.2) ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ต้องทำรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมภาพถ่ายประกอบภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่สิ้นสุดโครงการหรือกิจกรรม รวมทั้งเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และจัดส่งมายัง สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกรณีที่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ไม่จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ คณะกรรมการฯ จะใช้เป็นหลักเกณฑ์ประกอบการไม่พิจารณาสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมอีกต่อไป

5.3) สำนักงาน ปปส.กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กำกับติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส.

2.7 แนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและสำนักยุทธศาสตร์ ในฐานะหน่วยงาน ส่วนกลางมีหน้าที่จัดทำร่างแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในแต่ละปีงบประมาณ ที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 และแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 และ 2564 และเมื่อดำเนินการจัดทำร่างแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงจะนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพิจารณา เห็นชอบอนุมัติ เพื่อให้หน่วยงานภายในทั้ง 11 หน่วยงาน ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพิจารณา สนับสนุนงบประมาณ ให้แก่ ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ (กลุ่ม องค์กร เครือข่ายภาคประชาชน ภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรศาสนา และองค์กรเครือข่ายวิชาการ) ในการดำเนินงาน

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยผู้ศึกษาได้สรุปสาระสำคัญของแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ 2564 ดังนี้

2.7.1 แนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

1) สนับสนุนการสร้างการรับรู้และภูมิคุ้มกันยาเสพติด เพื่อมุ่งให้เกิดความสำนึกตระหนักในการมีส่วนร่วมป้องกันยาเสพติดให้กับกลุ่มประชาชนทั่วไป และประชากรกลุ่มเสี่ยง รับรู้ถึงโทษพิษภัยของยาเสพติดจนเกิดทัศนคติปฏิเสธยาเสพติด ตลอดจนวิธีการปฏิบัติตนที่จะป้องกันตนเอง ครอบครัว ชุมชนจากยาเสพติด นำสู่การเกิดภูมิคุ้มกันยาเสพติดภายในตนเอง เช่น ค่ายศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด การส่งเสริมศักยภาพนักเรียนแกนนำให้เป็นพี่ปรึกษาเพื่อน ในโรงเรียน กิจกรรมให้คำปรึกษาในศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE สถานประกอบการรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษพิษภัย ผลกระทบยาเสพติด และส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดแก่นายจ้าง/ลูกจ้างในสถานประกอบการทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

2) สนับสนุนการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการป้องกันยาเสพติด โดยมุ่งให้เกิดพื้นที่ปลอดภัย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีระบบการบริหารจัดการ และบูรณาการหน่วยงานองค์กรภาคีทุกภาคส่วนให้ร่วมมือกันเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของระบาดของยาเสพติดและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชากร ที่ครอบคลุมในสถานศึกษา สถานประกอบการ และหมู่บ้านหรือชุมชน

3) สนับสนุนการพัฒนาทางเลือกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพอาสาพัฒนาชุมชน แกนนำ อาสาสมัครที่ทำหน้าที่สำรวจรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์ปัญหาพื้นที่ และประสานงานในกระบวนการพัฒนาทางเลือก ส่งเสริมการจัดประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ฝึกอบรม สร้างเสริมศักยภาพแกนนำ อาสาสมัครสมาชิกชุมชน เพื่อให้มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการพัฒนาทางเลือก หรือแผนปฏิบัติการระดับพื้นที่

4) การสนับสนุนการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด ตลอดจนการติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษา เช่น การค้นหา การจัดทำประชาคมและนำผู้เสพเข้ารับการบำบัดรักษา การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ทูตสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติดที่ประสงค์ขอรับความช่วยเหลือ เป็นต้น

5) การสนับสนุนโครงการ กิจกรรม ในเรื่องงานวิชาการ วิจัย ประเมินผล การพัฒนา นวัตกรรมและองค์ความรู้ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โครงการกองทุนแม่ การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่พิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี

2.7.2 แนวนโยบายการใช้เงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

1) การขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1.1.1) พัฒนาความเข้มแข็งของกลไกขับเคลื่อนกระบวนการกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1.1.2) ซ่อมเสริมหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ระดับ C

1.1.3) ส่งเสริมหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน

2) การสร้างพื้นที่ปลอดภัย

2.1) สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนกลไกกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษา แก่นักเรียน นักศึกษาที่ประสบปัญหา หรือกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงกิจกรรมในลักษณะการปรับความคิดและพฤติกรรมด้วยมุมมองเชิงบวก ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมพัฒนาเยาวชนในลักษณะเครือข่ายกลุ่มเพื่อน กลุ่มเยาวชน เพื่อทำกิจกรรมเชิงบวกหรือ กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เช่น ศูนย์อำนวยการประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) สภากีฬาและเยาวชน สภานักเรียน องค์การนักศึกษา องค์การวิชาชีพ ชมรม สโมสร เป็นต้น ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมในลักษณะเชิงเฝ้าระวัง โดยการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการสอดหรือเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดหรือปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น เครือข่ายครู เครือข่าย ผู้ปกครอง เครือข่ายนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น รวมถึงกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ การป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในพื้นที่ร่วมกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเยาวชนรุ่นใหม่ ได้ตระหนักถึงโทษพิษภัยยาเสพติดและรู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติด เช่น กิจกรรม รณรงค์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก กิจกรรมจัดทำสื่อสร้างสรรค์ กิจกรรมทางเลือกในรูปแบบ ออนไลน์ กิจกรรมจิตอาสาเพื่อสังคม กิจกรรมพัฒนาทักษะต่าง ๆ เป็นต้น โดยผ่านเครือข่าย กลุ่ม องค์กรเยาวชนที่ขับเคลื่อนงานป้องกันยาเสพติด

2.2) สถานประกอบการ จัดกิจกรรมเชิงบวกหรือสร้างสรรค์ให้แก่ลูกจ้างแรงงาน ในสถานประกอบการ สนับสนุนกิจกรรมเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานประกอบการ สนับสนุน

การดำเนินงาน TO BE NUMBER ONE ในสถานประกอบการ พัฒนาและสนับสนุนการดำเนินงาน เครือข่ายสถานประกอบการ

2.3) การขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแรงงานนอกระบบ สนับสนุนการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานนอกระบบ พัฒนาและสนับสนุนการดำเนินงานเครือข่ายแรงงานนอกระบบ

2.4) หมู่บ้านชุมชน สนับสนุนกิจกรรมเฝ้าระวังและการควบคุมพื้นที่เสี่ยงในหมู่บ้านชุมชน เช่น การเดินเวรยาม จุดตรวจในหมู่บ้านชุมชน เวทีประชาคมเพื่อค้นหาผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น จัดกิจกรรมป้องกันเด็ก เยาวชนในหมู่บ้านชุมชน เช่น กิจกรรมเชิงบวก สร้างสรรค์ ธารรงค์ประชาสัมพันธ์ พัฒนาอาชีพ ทหารายได้งานเสริม เป็นต้น ค้นหาและสำรวจสภาพปัญหาความต้องการของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ ดูแลช่วยเหลือ ปรึกษาประคอง พัฒนาคุณภาพชีวิต ในมิติด้านการศึกษา ด้านอาชีพให้แก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว เช่น ให้ความรู้พ่อแม่ ให้คำปรึกษา ค่ายครอบครัว มีการค้นหาผู้เสพหรือผู้ติดในหมู่บ้านชุมชน สนับสนุนการบำบัดในหมู่บ้านชุมชน หรือบำบัดดูแลผู้เสพโดยหมู่บ้านชุมชน เป็นศูนย์กลางติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาในหมู่บ้านชุมชน (CBTx)

3) การบำบัดฟื้นฟูและลดอันตรายจากยาเสพติด ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรหรือหน่วยงานที่ดำเนินงานกิจกรรมด้านการบำบัดฟื้นฟู ลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด การสนับสนุนหมู่บ้านหรือชุมชน ภาคประชาชนในการดูแลฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

4) การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด สนับสนุนสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด

5) การพัฒนาทางเลือกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทางเลือกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืนในหมู่บ้านชุมชนชายแดน นำเข้ายาเสพติด

6) การสนับสนุนส่งเสริมศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ครอบคลุมประเด็น การพัฒนานโยบายยาเสพติด การพัฒนากฎหมายและปรับปรุงแนวทางการบังคับใช้กฎหมายเพื่อนำไปสู่การจัดการกับปัญหายาเสพติดที่เหมาะสม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป้องกันหรือแก้ปัญหายาเสพติดในมิติต่าง ๆ

ตารางที่ 3 สรุปแนวนโยบายการใช้เงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

แนวนโยบายการใช้เงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ.		
ด้าน	2563	2564
1. การป้องกันยาเสพติด	1. สนับสนุนการสร้างการรับรู้และภูมิคุ้มกันยาเสพติด ให้แก่ประชากรกลุ่มทั่วไปและกลุ่มเสี่ยงสูง 2. สนับสนุนการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการป้องกันยาเสพติด เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยยาเสพติดสถานศึกษา สถานประกอบการ หมู่บ้านหรือชุมชน 3. สนับสนุนการพัฒนาทางเลือกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครชุมชน การจัดประชุม สัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ฝึกอบรม การพัฒนาทักษะด้านอาชีพ การรวมกลุ่มสร้างเสริมรายได้	1. การขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน 2. การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา สถานประกอบการ หมู่บ้านชุมชน การพัฒนาทางเลือกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. การบำบัดรักษายาเสพติด	4. การสนับสนุนองค์กรหน่วยงานที่มีบทบาทในการบำบัดยาเสพติด การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษา	3. การบำบัดฟื้นฟูและลดอันตรายยาเสพติด การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด
3. การบริหารจัดการ	5. การสนับสนุนโครงการกิจกรรม การพัฒนาวิชาการ องค์ความรู้ด้านยาเสพติด การน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทานมาใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด	4. การสนับสนุนส่งเสริมศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ที่มา ผู้ศึกษา, 2564

จากตาราง สรุปได้ว่าแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ทั้งสองปีงบประมาณ จะถูกกำหนดขึ้นมาที่สอดคล้องและส่งเสริมการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 และแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 และ 2564 โดยจุดเน้นความสำคัญของการดำเนินงานของแนวนโยบายการ

ใช้เงินอุดหนุนฯ ดังกล่าวจะมีลักษณะคล้ายกันไม่แตกต่างไปจากปีก่อน ที่เน้นการทำงานด้านการป้องกันเกี่ยวกับการสร้างการรับรู้และภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชน เด็กหรือเยาวชน ตลอดจนแรงงานที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง การขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ส่วนด้านการบำบัดรักษายาเสพติดจะเป็นสนับสนุนหมู่บ้านหรือชุมชนติดตามดูแลผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด และการให้ทุนสงเคราะห์ประกอบอาชีพ และด้านการบริหารจัดการที่ยังคงการสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการด้านยาเสพติด

2.8 ผลการดำเนินงานงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

2.8.1 งบประมาณที่ได้รับ

1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรงบเงินอุดหนุนฯ จำนวน 159,390,000 บาท และจัดสรรให้หน่วยงานดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ รวมจำนวน 120,721,649 บาท คงเหลือเงินที่ไม่ได้จัดสรร รวมจำนวน 38,668,351 บาท โดยในเงินจำนวนนี้ มีการมีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณเป็นรายการอื่น จำนวน 38,668,351 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.26 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด

2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรงบเงินอุดหนุนฯ จำนวน 159,812,700 บาท และจัดสรรให้หน่วยงานดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ รวมจำนวน 143,800,882 บาท คงเหลือเงินที่ไม่ได้จัดสรร รวมจำนวน 16,011,818 บาท โดยในเงินจำนวนนี้ มีการมีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณเป็นรายการอื่น จำนวน 16,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.02 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด โดยจำนวนงบประมาณที่หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงานได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 รายละเอียดจำนวนงบประมาณที่หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงานได้รับจัดสรรและผลการดำเนินงานงบเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

หน่วย งาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (บาท)				ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (บาท)			
	ได้รับจัดสรร	ส่งคืน	ขอเพิ่ม	คงเหลือ	ได้รับจัดสรร	ส่งคืน	ขอเพิ่ม	คงเหลือ
ปปส.กทม	12,000,000	6,171,360	-	5,828,640	10,000,000	842,920	-	9,157,080
ปปส.ภ.1	12,000,000	4,000,000	-	8,000,000	10,000,000	2,000,000	-	8,000,000
ปปส.ภ.2	3,200,000	1,695,010	-	1,504,990	10,000,000	7,828,500	-	2,171,500
ปปส.ภ.3	11,282,100	618,700	-	10,663,400	10,000,000	-	-	10,000,000
ปปส.ภ.4	12,000,000	-	-	12,000,000	10,000,000	1,000,000	3,098,700	12,098,700
ปปส.ภ.5	16,640,000	4,307,020	-	12,332,980	12,000,000	-	5,879,100	17,879,100
ปปส.ภ.6	15,000,000	-	300,000	15,300,000	12,000,000	4,000,000	2,681,200	10,681,200
ปปส.ภ.7	9,500,000	3,800,909	402,240	6,101,331	9,300,000	343,659	-	8,956,341
ปปส.ภ.8	10,000,000	6,000,000	350,000	4,350,000	10,000,000	-	-	10,000,000

หน่วย งาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (บาท)				ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (บาท)			
	ได้รับจัดสรร	ส่งคืน	ขอเพิ่ม	คงเหลือ	ได้รับจัดสรร	ส่งคืน	ขอเพิ่ม	คงเหลือ
ปปส.ภ.9	21,805,500	1,757,719	-	20,047,781	19,416,670	2,338,615	1,348,300	18,426,355
สพป.	35,962,400	11,369,873	-	24,592,527	27,096,030	10,020,000	19,354,576	36,430,606
รวม	159,390,000	39,720,591	1,052,240	120,721,649	139,812,700	28,373,694	32,361,876	143,800,882

ที่มา ส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์, 2564

จากตาราง สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรงบประมาณอุดหนุนฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 159,390,000 บาท และ พ.ศ. 2564 จำนวน 139,812,700 บาท พบว่า งบประมาณที่หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงานได้รับจัดสรรมีจำนวนใกล้เคียงจากปีก่อน แต่จะมีเพียงบางหน่วยงานที่จำนวนงบประมาณมีความแตกต่างจากปีก่อน ซึ่งหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุดสามอันดับแรกเหมือนกันทั้ง 2 ปีงบประมาณ โดยอันดับแรก คือ สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อันดับรองลงมา คือ สำนักงาน ปปส. ภาค 9 และ สำนักงาน ปปส. ภาค 5 ตามลำดับ และจำนวนรวมเงินส่งคืนปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ภาพรวมมีจำนวนน้อยกว่าปีก่อน จากข้อมูลในตารางเมื่อนำมีการพิจารณาร่วมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่อยู่ในช่วงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ยังไม่คลี่คลาย แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้จ่ายงบประมาณภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ซึ่งอาจจะมาจากหน่วยงานมีการปรับตัวการทำงานมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

2.8.2 จำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ

ตารางที่ 5 จำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติสนับสนุนงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

หน่วย งาน	จำนวนโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (โครงการ)		จำนวนโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (โครงการ)		เปรียบเทียบ จำนวนโครงการ ทั้งหมด (โครงการ)
	ทั้งหมด	ขอขยาย ระยะเวลา	ทั้งหมด	ขอขยาย ระยะเวลา	
ปปส.กทม.	47	6	39	32	ลดลง 8
ปปส.ภ.1	215	16	92	58	ลดลง 123
ปปส.ภ.2	9	-	12	12	เพิ่มขึ้น 3
ปปส.ภ.3	64	21	76	21	เพิ่มขึ้น 12
ปปส.ภ.4	88	2	89	1	เพิ่มขึ้น 1
ปปส.ภ.5	91	16	116	84	เพิ่มขึ้น 24
ปปส.ภ.6	141	63	67	40	ลดลง 74
ปปส.ภ.7	51	3	43	23	ลดลง 8
ปปส.ภ.8	34	-	149	-	เพิ่มขึ้น 115

หน่วยงาน	จำนวนโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (โครงการ)		จำนวนโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (โครงการ)		เปรียบเทียบ จำนวนโครงการ ทั้งหมด (โครงการ)
	ทั้งหมด	ขอขยาย ระยะเวลา	ทั้งหมด	ขอขยาย ระยะเวลา	
ปปส.ภ.9	18	2	24	1	เพิ่มขึ้น 6
สปป.	18	14	17	13	ลดลง 1
รวม	776	143	724	287	ลดลง 52

ที่มา ส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์, 2564

จากตาราง สำนักงาน ป.ป.ส. มีจำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติสนับสนุนงบประมาณทั้งหมดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 776 โครงการ และปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 724 โครงการ ซึ่งลดลงจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 6.70 แต่ในขณะเดียวกันกลับพบว่าจำนวนโครงการเงินอุดหนุนฯ ที่ไม่สามารถดำเนินการเสร็จทันภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีจำนวนมากกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 50.17 ซึ่งมีหน่วยงานที่สามารถลดจำนวนโครงการขอขยายระยะเวลาดำเนินการได้น้อยลงจำนวน 5 หน่วยงาน คือ สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 สำนักงาน ปปส. ภาค 6 สำนักงาน ปปส. ภาค 7 และ สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมีจำนวนโครงการขอขยายระยะเวลาลดลงรวมเป็นจำนวนทั้งหมด 52 โครงการ แต่อย่างไรก็ตามยังมีหน่วยงานที่สามารถบริหารงานได้เป็นไปตามแผนและไม่ขอขยายระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 คือ สำนักงาน ปปส. ภาค 8

2.8.3 จำแนกประเภทลักษณะโครงการที่สนับสนุนงบประมาณ

ตารางที่ 6 ประเภทลักษณะโครงการที่ได้รับสนับสนุนงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

ลักษณะโครงการ	ปี 2563 (ร้อยละ)	ปี 2564 (ร้อยละ)
1. กิจกรรมการฝึกอบรม พัฒนา	49.70	58.20
2. กิจกรรมประชุมชี้แจง ประชาคม	9.40	7.86
3. กิจกรรมการบำบัด	1.95	4.52
4. กิจกรรมการป้องกัน/กิจกรรมทางเลือก	10.34	4.52
5. กิจกรรมเฝ้าระวัง	11.81	10.57
6. กิจกรรมงานวิจัย พัฒนางองค์ความรู้ทางวิชาการ	18.81	14.42

ที่มา ระบบเงินอุดหนุนสำนักงาน ป.ป.ส., 2564

กิจกรรมที่สำนักงาน ป.ป.ส. อนุมัติเป็น 3 อันดับแรกตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 คือ อันดับหนึ่งกิจกรรมการฝึกอบรม พัฒนา อันดับสองและสามกิจกรรมงานวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการและกิจกรรมเฝ้าระวัง

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9.1 เกศิณี ตรีทองอิน (2549) ศึกษาเรื่องปัญหาในการบริหารงบประมาณโรงเรียนสังกัดมูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทย พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 การจัดเตรียมงบประมาณไม่นำข้อมูลสภาพปัจจัยภายนอกมาร่วมวิเคราะห์การจัดทำงบประมาณ และขาดเอกสารคู่มือที่เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ ด้านที่ 2 การอนุมัติงบประมาณ คณะกรรมการบริหารโรงเรียนยังขาดความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ด้านการเงินและงบประมาณ และด้านที่ 3 ด้านการบริหารงบประมาณ เนื่องจากแผนงานที่ไม่มีความยืดหยุ่นเป็นไปตามสถานการณ์ และการนำเสนอรายงานข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ

2.9.2 ปรัชญวรรณ วนานันท์ (2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า กระบวนการงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำงบประมาณ ขั้นตอนที่ 2 การจัดสรรงบประมาณ ขั้นตอนที่ 3 การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผลงบประมาณ และขั้นตอนที่ 4 มาตรฐานทางการเงิน ซึ่งขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อเทียบกับขั้นตอนอื่น ๆ ในกระบวนการงบประมาณ ส่วนขั้นตอนที่ต้องเร่งให้มีการพัฒนาเป็นอันดับแรกเป็นขั้นตอนการติดตามและประเมินผลงบประมาณ ส่วนสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของกระบวนการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ขนาดและที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ความต้องการที่จะพัฒนาขั้นตอนในกระบวนการงบประมาณแตกต่างกัน ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 66 โดยเรื่องที่ต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมในรายละเอียดของกระบวนการงบประมาณ ดังนี้ 1. การจัดทำแผนงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน 2. การจัดทำต้นทุนผลผลิตที่จำแนกประเภทงบประมาณในแต่ละกิจกรรมและผลผลิต 3. การบริหารการจัดซื้อจัดจ้างให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานควบคู่กับการอบรมบุคลากร 4. การจัดทำคู่มือการบริหารเงินและการควบคุมงบประมาณ 5. การจัดทำแผนการบริหารสินทรัพย์ 6. ระบบตรวจสอบภายใน และ 7. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน

2.9.3 วรินทร์นวัตติ ยอดศรี (2561) ศึกษาเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ หมวดครุภัณฑ์การแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นงานวิจัยแบบผสม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านงบประมาณที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาควิชาและหน่วยงานที่มีการดำเนินภารกิจด้านการรักษาพยาบาล จำนวน 30 คน และใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ รวมทั้งมีหน้าที่เกี่ยวข้องในกระบวนการงบประมาณ จำนวน 6 คน โดยผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ หมวดครุภัณฑ์การแพทย์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นระหว่างดำเนินการ และขั้นหลังดำเนินการ ซึ่งขั้นตอนเตรียมการพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านงบประมาณขาดความรู้และความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานด้านงบประมาณของครุภัณฑ์การแพทย์ที่ชัดเจนและครบถ้วน รวมถึงปัญหาเรื่องการทบทวนและแก้ไขรายละเอียดคุณลักษณะของครุภัณฑ์การแพทย์ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งมาจากเทคโนโลยีของครุภัณฑ์ทางการแพทย์ที่ถูกพัฒนาอย่างรวดเร็ว ประกอบกับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ต้องใช้ระยะเวลาในการทบทวนและแก้ไขหลายครั้ง อีกทั้งผู้กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะมีภารกิจหลายด้าน จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ ขั้นระหว่างดำเนินการพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องระเบียบการบริหารงบประมาณ และระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุภาครัฐที่ชัดเจน ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ ทำให้กระบวนการและขั้นตอนการทำงานเพิ่มมากขึ้น และต้องใช้ระยะเวลาการดำเนินการเพิ่มมากขึ้น ในส่วนของขั้นหลังดำเนินการพบว่า ผลการดำเนินการด้านงบประมาณของคณะที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณให้ทันภายในปีงบประมาณ รวมทั้งต้องมีการเร่งรัดการดำเนินการในทุกกระบวนการ โดยให้ความสำคัญและคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวม

2.9.4 สำนักงบประมาณของรัฐสภา (2562) ศึกษาเรื่อง เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณรายจ่ายของประเทศ ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า รูปแบบและแนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting : SPBB) คือ มีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้กับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐแต่อยู่บนหลักพื้นฐานความรับผิดชอบที่ส่วนราชการจะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และมีความเป็นอิสระในการบริหารงบประมาณด้วยตนเองเพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณมากขึ้น โดยผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ผ่านมาตั้งแต่ปีงบประมาณ

พ.ศ. 2557 - 2561 ผู้ศึกษาได้ค้นพบประเด็นปัญหาอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายของประเทศ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ 1) การเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลแผนหรือผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงานงบประมาณและกรมบัญชีกลาง ยังไม่สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกันได้ 2) การกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ขาดความครอบคลุมของการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ 3) การบริหารงบประมาณรายจ่ายภายใต้มาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล หน่วยงานส่วนใหญ่สามารถเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณที่มีลักษณะเป็นรายจ่ายประจำเท่านั้น 4) การนำผลรายงานการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงานงบประมาณมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณถัดไปค่อนข้างน้อย ทำให้หน่วยงานรับงบประมาณที่ยังไม่มีความพร้อมและทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาหน่วยงานไม่สามารถก่องหนี่ได้ทันภายในปีงบประมาณ รวมทั้งไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการดำเนินงาน แผนการเบิกจ่ายเงินและเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด 5) ระบบการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณในลักษณะงบบุคลากร ไม่มีการเผยแพร่หรือรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณในลักษณะงบบุคลากร เช่น กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน หน่วยงานอิสระของรัฐ องค์การมหาชน มหาวิทยาลัยในกำกับ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยรับงบประมาณอื่น ๆ เป็นต้น และ 6) การติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ขาดกลไกในการกำกับดูแล ติดตามตรวจสอบ ที่เป็นระบบและจริงจัง

2.9.5 สุคนธา ชิมตระการ (2539) ศึกษาเรื่องปัจจัยเกื้อกูลการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเป็นการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการก่องหนี่ผูกพันและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และปัจจัยใดบ้างที่ต้องคำนึงถึงเพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยขอบเขตในการศึกษา คือ หน่วยงานกรมราชทัณฑ์ โดยมีการตั้งข้อสมมติฐานของการศึกษาว่าความล่าช้าของการใช้จ่ายเงินและการก่องหนี่ผูกพันมีสาเหตุมาจากการขาดการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่ชัดเจน และสำหรับหน่วยงานในภูมิภาคการโอนเงินประจำงวดจากส่วนกลางมีผลต่อการใช้จ่ายเงิน ส่วนกระบวนการดำเนินการก่อนการก่อสร้าง มีผลต่อการก่องหนี่ผูกพันและการใช้จ่ายเงินของโครงการก่อสร้าง แต่ทั้งหมดนี้หากมีการควบคุมกำกับดูแลอย่างจริงจัง จะทำให้การบริหารงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมาย โดยผลการศึกษา พบว่า 1) ความล่าช้าในการก่องหนี่ผูกพันและการใช้จ่ายเงิน มาจากการวางแผนที่ไม่สอดคล้องเหมาะสมกับจำนวนงบประมาณ และระยะเวลาจึงทำให้การปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด รวมทั้งระบบการติดตามประเมินผลการ

ใช้จ่ายเงินไม่ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ 2) เงินประจำงวดที่ส่วนกลางโอนให้ในแต่ละงวดส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานส่วนภูมิภาค กล่าวคือ หากมีการโอนเงินประจำงวดล่าช้า การก่อหนี้ผูกพันและเบิกจ่ายเงินจะล่าช้าตามมา และส่งผลทำให้ไม่สามารถดำเนินเป็นไปตามแผนการดำเนินงาน และการเบิกจ่ายเงินที่กำหนดไว้ จึงทำให้มีการโอนเงินระหว่างหมวดหรือระหว่างงาน และโอนเงินจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณมากกว่า 4 งวด ซึ่งทำให้เพิ่มงานและค่าใช้จ่าย 3) การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณจะสร้างความล่าช้าในการดำเนินงานและแสดงถึงการวางแผนไม่ยืดหยุ่น รองรับการเปลี่ยนแปลงของนโยบายผู้บริหาร 4. ความพร้อมของหน่วยงานที่จะนำไปปฏิบัติ และ 5) ขาดการควบคุมกำกับดูแลอย่างเป็นระบบจริงจังและขาดการประเมินผลการใช้งบประมาณ

2.9.6 อรรถวรรณ ปฎิมากร (2558) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณกองบัญชาการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) การทดสอบค่าเอฟเพื่อวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณกองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ด้านที่ 2 การบริหารจัดการงบประมาณ ด้านที่ 3 ระบบสารสนเทศด้านงบประมาณ และด้านที่ 4 ความร่วมมือและการประสานงาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหารระดับชั้นประทวน ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด เจ้าหน้าที่งบประมาณมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณกองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางในภาพรวมและรายด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณมากที่สุด คือ ด้านที่ 2 การบริหารจัดการงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และด้านที่มีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 4 ความร่วมมือและการประสานงาน และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เจ้าหน้าที่งบประมาณกองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่มีระดับชั้น และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณกองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เจ้าหน้าที่งบประมาณกองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ในมิติของความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณ กองบัญชาการหน่วย

ปัญหาการทหารพัฒนา ด้านความรู้เกี่ยวกับงบประมาณ และด้านบริหารจัดการงบประมาณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยโดยส่วนใหญ่ค้นพบว่า สิ่งที่มีผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณ คือ การวางแผน การกำหนดเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน ขาดกระบวนการติดตามการใช้จ่าย งบประมาณ การขาดระบบการจัดการข้อมูลสำหรับเพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรร งบประมาณในปีถัด ๆ ไป ตลอดจนความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร งบประมาณ ที่มีผลในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2.10 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการศึกษา

ที่มา ผู้ศึกษา, 2564

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการศึกษาออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มการกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

โดยรายละเอียดของแต่ละหัวข้อจะปรากฏอยู่ในเนื้อหาลำดับถัดไป

3.1 การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ บุคคลภายในสำนักงาน ป.ป.ส. ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) ผู้อำนวยการ ผู้บริหารที่เคยมีประสบการณ์การทำงานหรือปัจจุบันดูแลรับผิดชอบเรื่องแผนและงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยคัดเลือกผ่านวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) แบบวิธีเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 11 คน เป็นออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารหรือผู้อำนวยการ จำนวน 7 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ อาวุโส จำนวน 4 คน

2) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบดูแลเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ จากหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) แบบวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิหรือแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 40 คน

3.2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีทั้งหมด 3 เครื่องมือ ได้แก่ เครื่องมือที่ 1 การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) เครื่องมือที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) และเครื่องมือที่ 3 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การ ซึ่งการกำหนดเครื่องมือทั้ง 3 ชนิดนี้จะช่วยทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลที่ครอบคลุมสามารถตอบคำถามงานวิจัยได้ โดยมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1 การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการเงินอุดหนุนฯระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2564 ระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 คู่มือแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ

3.2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ที่มีการกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด ส่วนประเด็นย่อยอื่น ๆ จะมีการถามเพิ่มเติมระหว่างการสัมภาษณ์ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งราชการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษเป็นต้นไปที่มีประสบการณ์การทำงานหรือดำรงตำแหน่งดูแลรับผิดชอบเรื่องแผนงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

3.2.3 แบบสอบถาม (Questionnaire)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบดูแลเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ จากหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากงานวิจัยที่มีลักษณะการศึกษาคัลยกันและนำมาปรับใช้ให้เข้าการศึกษาในครั้งนี้ แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

1) ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามทั้งหมด 4 คำถาม คือ ข้อที่ 1 หน่วยงานสังกัด ข้อที่ 2 อายุ ข้อที่ 3 ระดับการศึกษา ข้อที่ 4 อาชีพ และข้อที่ 4 ระยะเวลาที่ได้ดำเนินงานด้านการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ลักษณะคำถามแบบปลายปิด ซึ่งคำถามมีตัวเลือกหลายคำตอบให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเพียงคำตอบเดียว

2) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 โดยมีกำหนดเกณฑ์ค่าน้ำหนักคะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 6 ระดับ ดังนี้

- 0 = ไม่มีอยู่ในการปฏิบัติ
- 1 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 3 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
- 4 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 5 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยขั้นตอนจากการบริหารงบประมาณประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 การจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ ประการที่ 2 การอนุมัติโครงการ ประการที่ 3 การเบิกจ่ายงบประมาณ ประการที่ 4 การประสานงาน และประการที่ 5 การรายงาน ติดตาม และประเมินผล

3) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณ ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมเป็นคำถามลักษณะปลายปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ทั้งนี้ แบบสอบถามของการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏอยู่ในเนื้อหาในส่วนของภาคผนวก

3.2.4 การสร้างแบบสอบถามคำถามการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษานำแบบสอบถามและคำถามในการสัมภาษณ์การบริหารงบประมาณเพื่อป้องกันและแก้ไขสาเหตุที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเบื้องต้น หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาทำ Pilot Study จากผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ จำนวน 10 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1) รวบรวมคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) ซึ่งผู้ศึกษาจะกำหนดระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้ามาทำแบบสอบถาม

2) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร ผู้อำนวยการเจ้าหน้าที่อาวุโสที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ จำนวน 11 คน โดยการสัมภาษณ์จะพยายาม

ควบคุมเวลาไม่เกินคนละ 1 ชั่วโมง มีการทำหนังสือขอเข้าพบเพื่อสัมภาษณ์จากทางมหาวิทยาลัย มีการใช้เครื่องบันทึกเสียงและจดบันทึกพร้อมด้วยเพื่อให้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และชัดเจน สำหรับผู้ให้ข้อมูลอยู่ส่วนภูมิภาคจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือการประชุมออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามให้เสร็จก่อนแล้วหลังจากนั้นจะทำการวิเคราะห์ผลและนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ แนวคิดทฤษฎี เอกสารผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กฎระเบียบ งานวิจัยหรืองานเขียนอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ข้อมูลจากสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.4.1 ถอดเทปบันทึกที่ได้จากการสัมภาษณ์ และสรุปประเด็นสำคัญนำมาวิเคราะห์ผลร่วมกับผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม

3.4.2 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม และคัดเลือกคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเท่านั้น และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในโปรแกรม excel โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล (การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ระหว่างค่าระหว่าง 0-5 คะแนน แบ่งออกเป็น โดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งความกว้างอันตรภาคชั้น ดังนี้

- 4.18 - 5.00 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.34 - 4.17 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.33 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
- 1.68 - 2.50 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 0.84 - 1.67 หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 0.00 - 0.83 หมายถึงไม่มีอยู่ในการปฏิบัติงาน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ที่ทำให้เกิดการดำเนินงานในลักษณะการส่งคืนเงินและการขอขยายระยะเวลาโครงการที่ดำเนินการไม่เสร็จทันภายในปีงบประมาณ ซึ่งลักษณะที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงทำให้ผู้ศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ในปีงบประมาณถัด ๆ ไป ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสม ที่ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบดูแลเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ จากหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 40 คน

ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร ผู้อำนวยการสำนักหรือส่วน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอาวุโส ของสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 คน ประกอบด้วย

1. รองเลขาธิการสำนักงาน ป.ป.ส. (นายธนากร คัยนันท์)
2. ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามภาค 7
3. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และผู้อำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 2
4. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และผู้อำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 6
5. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และผู้อำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 9
6. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
7. ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์

8 - 11. นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงาน ปปส. ภาค 3/4/6/9
โดยรายละเอียดของผลการศึกษาระบุปรากฏอยู่ในเนื้อหาลำดับถัดไป

4.1 ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ผ่านการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) จำนวน 40 ชุด สามารถสรุปผลการเก็บข้อมูลได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) ส่วนที่ 2 ข้อมูลการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564
- 3) ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ

4.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของคุณสมบัติทั่วไป

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หน่วยงานที่สังกัด		
1. สำนักงาน ปปส.กทม.	3	7.50
2. สำนักงาน ปปส. ภาค 1	4	10.00
3. สำนักงาน ปปส. ภาค 2	3	7.50
4. สำนักงาน ปปส. ภาค 3	3	7.50
5. สำนักงาน ปปส. ภาค 4	5	12.50
6. สำนักงาน ปปส. ภาค 5	2	5.00
7. สำนักงาน ปปส. ภาค 6	4	10.00
8. สำนักงาน ปปส. ภาค 7	4	10.00
9. สำนักงาน ปปส. ภาค 8	2	5.00
10. สำนักงาน ปปส. ภาค 9	5	12.50
11. สำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด	4	10.00
รวม	40	100.00

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี		
ระหว่าง 21 - 30 ปี	13	32.50
ระหว่าง 31 - 40 ปี	22	55.00
ระหว่าง 41 - 50 ปี	5	12.50
ระหว่าง 51 - 60 ปี		
รวม	40	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี		
ปริญญาตรี	18	45.00
ปริญญาโท	22	55.00
ปริญญาเอก		
รวม	40	100.00
อาชีพ		
ลูกจ้างเหมา/ประจำ/เอกชน		
พนักงานราชการ	5	12.50
ข้าราชการ	35	87.50
รวม	40	100.00
ประสบการณ์ที่ได้ดำเนินงานด้านการบริหารงบประมาณ		
น้อยกว่าและเท่ากับ 5 ปี	28	70.00
มากกว่า 5 - 10 ปี	11	27.50
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	1	2.50
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) เพื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากส่วนงาน และหน่วยงานที่สังกัดให้ตรงตามเป้าหมาย และถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จากการ

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิหรือแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหลักในการการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ พบว่า จำนวนเจ้าหน้าที่ในแต่ละหน่วยงานมีความใกล้เคียงกันซึ่งมีจำนวนอยู่ระหว่าง 2 - 5 คน ซึ่งหน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ มากที่สุดเป็น สำนักงาน ปปส. ภาค 4 สำนักงาน ปปส. ภาค 9 มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 โดยส่วนใหญ่มีอายุตัวอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 อาชีพเป็นข้าราชการ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 และมีประสบการณ์ดำเนินงานด้านการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ น้อยกว่าและเท่ากับ 5 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00

จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ในแต่ละหน่วยงานมีจำนวนใกล้เคียงกันอยู่ระหว่าง 2 - 5 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่มีอายุตัวระหว่าง 31 - 40 ปี โดยมีระดับการศึกษาปริญญาโท และมีประสบการณ์ประสบการณ์ดำเนินงานด้านการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ น้อยกว่าและเท่ากับ 5 ปี

4.1.2 ข้อมูลการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ซึ่งจะเป็นขั้นตอนการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ที่ผู้ศึกษาได้ทำการสรุปข้อมูลจากระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบประมาณอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ ขั้นตอนที่ 2 การอนุมัติโครงการ ขั้นตอนที่ 3 การเบิกจ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ ขั้นตอนที่ 4 การประสานงาน และขั้นตอนที่ 5 การรายงาน ติดตามและประเมินผล

ตารางที่ 8 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของกรจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ

การบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน								
	ไม่มี อยู่เลย	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	มาก	มากที่สุด	Mean	แปลค่า	S.D.
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจใน ขั้นตอนการจัดทำแผนการ เบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ	-	-	-	5 (12.50%)	20 (50.00%)	15 (37.50%)	4.25	มากที่สุด	0.67

การบริหารงบประมาณ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน								
	ไม่มี อยู่เลย	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	มาก	มากที่สุด	Mean	แปลค่า	S.D.
2. รายละเอียดเกี่ยวกับกรอบ แนวนโยบายการใช้จ่าย งบประมาณ มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย	-	-	-	12 (30.00%)	23 (57.50%)	5 (12.50%)	3.83	มาก	0.64
3. หน่วยงานของท่านมีการจัดทำ แผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน ที่สอดคล้องตามกรอบนโยบาย การใช้จ่ายงบประมาณ	-	-	-	7 (17.50%)	22 (55.00%)	11 (27.50%)	4.10	มาก	0.64
4. ท่านและผู้บริหารของท่านร่วมกัน จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน ร่วมกัน	-	-	-	-	22 (55.00%)	18 (45.00%)	4.45	มากที่สุด	0.50
5. หน่วยงานของท่านมีแผนการเบิก จ่ายเงินอุดหนุนฯ ที่มีความยืดหยุ่น สามารถรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในปัจจุบัน	-	-	-	7 (17.50%)	19 (47.50%)	14 (35.00%)	4.17	มาก	0.71
							รวม 4.16	มาก	0.08

จากตารางที่ 4.2 เป็นผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของสภาพการบริหาร
งบประมาณฯ ในขั้นตอนที่ 1 การจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบประมาณฯ ค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ 4.16
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.08 ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำ
แผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีความเห็นว่ารายละเอียด
เกี่ยวกับกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายงบประมาณฯ มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย ระดับมาก
คิดเป็นร้อยละ 57.50 และหน่วยงานมีการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนที่สอดคล้องตามกรอบ
แนวนโยบายการใช้จ่ายงบประมาณฯ ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 55.00 ซึ่งการจัดทำแผนการเบิกจ่าย
เงินอุดหนุนฯ ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารมีการร่วมกันจัดทำแผน ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.00
และการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ของหน่วยงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถรองรับ
กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 47.50 จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูล
พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสังกัดสำนักงาน ป.ป.ส. ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณฯ
มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ และผู้บริหารให้ความสำคัญ
และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ของหน่วยงาน อยู่ในระดับมากที่สุด
แต่รายละเอียดเกี่ยวกับกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายงบประมาณฯ มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย
อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เนื่องจากการจัดทำแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ มีการดำเนินการ
ดังนี้ ขั้นตอนแรกการจัดทำร่างแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ซึ่งหน่วยงานส่วนกลาง 2 หน่วยงาน

คือ สำนักยุทธศาสตร์และสำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จะร่วมกันจัดทำขึ้นมา ขึ้นตอนต่อมาจากนั้นจะนำร่างแนวนโยบายการใช้เงินอุดหนุนฯ เข้าที่ประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมีเลขาธิการสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นประธาน เพื่อพิจารณาอนุมัติเห็นชอบแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. 11 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณแก่ผู้ขอรับสนับสนุนเงินให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของ การอนุมัติโครงการเงินอุดหนุน

การบริหารงบประมาณ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน								
	ไม่มี อยู่เลย	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	มาก	มากที่สุด	Mean	แปลค่า	S.D.
6. หน่วยงานของท่านจะรอให้จำนวนโครงการจำนวนมากแล้วจึงค่อยดำเนินการจัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ	-	2 (5.00%)	19 (47.50%)	10 (25.00%)	3 (7.50%)	6 (15.00%)	2.80	ค่อนข้างน้อย	1.16
7. ท่านมีการวิเคราะห์โครงการของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณให้คณะอนุกรรมการฯ ที่ถูกต้องรวดเร็ว ครบถ้วน	-	-	-	-	29 (72.50%)	11 (27.50%)	4.28	มากที่สุด	0.45
8. หน่วยงานของท่านมีจำนวนเงินอุดหนุนฯ เพียงพอสามารถรองรับการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณทั้งปีงบประมาณ	-	4 (10.00%)	-	-	15 (37.50%)	21 (52.50%)	4.23	มากที่สุด	1.19
9. หน่วยงานของท่านนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติโครงการ	-	-	-	8 (20.00%)	6 (15.00%)	26 (65.00%)	4.45	มากที่สุด	0.81
10. ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมีความพร้อมในการดำเนินงานทันทีหลังที่คณะอนุกรรมการฯ อนุมัติโครงการแล้ว	3 (7.50%)	-	-	6 (15.00%)	21 (52.50%)	10 (25.00%)	3.80	มาก	1.26
รวม							3.91	มาก	0.34

จากตารางที่ 4.3 เป็นผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของสภาพการบริหารงบประมาณฯ ในขั้นตอนที่ 2 การอนุมัติโครงการ ค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ 3.91 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 หน่วยงานจะรอให้โครงการมีจำนวนมากแล้วจึงค่อยดำเนินการจัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการระดับค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.00 ผู้ปฏิบัติงานมีการวิเคราะห์โครงการของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ให้คณะอนุกรรมการฯ ที่ถูกต้อง รวดเร็ว ครบถ้วนระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.50 หน่วยงานมีจำนวนงบประมาณเงินอุดหนุนฯ เพียงพอสามารถรองรับการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณทั้งปีงบประมาณระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.50 หน่วยงานมีการนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้ขอรับสนับสนุนเงินมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติโครงการระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.00 ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมีความพร้อมในการดำเนินงานทันทีหลังที่คณะอนุกรรมการฯ อนุมัติโครงการแล้วระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.50 จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า มีหน่วยงานที่มีจำนวนงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ไม่เพียงพอกับการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณได้ทั้งปีงบประมาณ เนื่องด้วยข้อจำกัดของจำนวนงบประมาณที่มีจำนวนไม่มากและไม่สามารถจัดสรรให้เพียงพอกับความ ต้องการของทุกหน่วยงานที่ขอมาได้ ซึ่งส่วนกลางจะทำการวิเคราะห์ทั้งงบประมาณร่วมกับคำขอที่ตั้งไว้ และข้อมูลผลการเบิกจ่ายเงินในปีที่ผ่านมา จึงทำให้มีบางหน่วยงานได้รับจำนวนเงินที่น้อยกว่า คำขอที่ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ตามในห้วงของช่วงไตรมาสที่ 3 ส่วนกลางจะให้หน่วยงานพิจารณาทบทวน แผนงานการใช้เงินว่าต้องการเพิ่มหรือคืนเงิน หากมีหน่วยงานที่ต้องการเงินเพิ่มเงิน ส่วนกลาง จะดำเนินการจัดสรรเงินเพิ่มเติมไปอีกครั้ง โดยใช้กรอบวงเงินจากหน่วยงานที่คืนเงินมาที่ส่วนกลาง เพื่อใช้ในการบริหารจัดการต่อไป

ตารางที่ 10 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของงบการเงินอุดหนุนฯ

การบริหารเงินอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน								
	ไม่มี อยู่เลย	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	มาก	มาก ที่สุด	Mean	แปลค่า	S.D.
11. ท่านมีความรู้ความเข้าใจใน หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการ เบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ	-	-	-	-	23 (57.50%)	17 (42.50%)	4.43	มากที่สุด	0.50

การบริหารงบประมาณ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน								
	ไม่มี อยู่เลย	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	มาก	มาก ที่สุด	Mean	แปลค่า	S.D.
12. ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ	-	-	9 (22.50%)	14 (35.00%)	14 (35.00%)	3 (7.50%)	3.28	ค่อนข้างน้อย	0.91
13. ขั้นตอนเบิกจ่ายงบประมาณระหว่างหน่วยงานของท่านกับผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณมีความยุ่งยาก หลายขั้นตอน ใช้เอกสารจำนวนมาก	-	2 (5.00%)	-	7 (17.50%)	11 (27.50%)	20 (50.00%)	4.20	มากที่สุด	1.06
14. ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณสามารถดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนและวงเงินที่ได้รับอนุมัติอย่างถูกต้อง	-	-	-	13 (32.50%)	22 (55.00%)	5 (12.50%)	3.80	มาก	0.65
15. เมื่อท่านเกิดความไม่แน่ใจในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ต้องมีการหารือกับ สยศ. ทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจก่อนเริ่มดำเนินการ	-	-	-	9 (22.50%)	14 (35.00%)	17 (42.50%)	4.20	มากที่สุด	0.79
รวม							3.98	มาก	0.22

จากตารางที่ 4.4 เป็นผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของสภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ในขั้นตอนที่ 3 การเบิกจ่ายงบประมาณ ค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ 3.98 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.50 ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ระดับค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 35.00 ขั้นตอนเบิกจ่ายงบประมาณระหว่างหน่วยงานกับผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณมีความยุ่งยาก หลายขั้นตอน ใช้เอกสารจำนวนมากระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณสามารถดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนและวงเงินที่ได้รับอนุมัติอย่างถูกต้องระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 55.00 เมื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่แน่ใจในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ต้องมีการหารือกับ สำนักยุทธศาสตร์ทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจก่อนเริ่มดำเนินการระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.50 จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าการดำเนินการในขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน หน่วยงานจะต้องยึดถือแนวทางการปฏิบัติ

ตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 อย่างเคร่งครัด ซึ่งการดำเนินงานในบางขั้นตอนมีรายละเอียดจำนวนมาก หลายขั้นตอน ขาดความยืดหยุ่น ส่งผลทำให้เกิดความยุ่งยาก ซ้ำซ้อนในระหว่างการทำงานทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ขอรับสนับสนุนเงิน

ตารางที่ 11 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของการประสานงาน

การบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน								
	ไม่มี อยู่เลย	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	มาก	มาก ที่สุด	Mean	แปลค่า	S.D.
16. หน่วยงานของท่านทราบกรอบ แนวนโยบายการดำเนินงานจาก ส่วนกลางที่รวดเร็ว	-	-	6 (15.00%)	13 (32.50%)	14 (35.00%)	7 (17.50%)	3.55	มาก	0.79
17. หน่วยงานของท่านได้รับการจัดสรร งบประมาณที่ถูกต้อง และรวดเร็ว	-	-	-	-	29 (72.50%)	11 (17.50%)	4.17	มาก	0.45
18. ท่านต้องมีการประสานงานหลาย ส่วน และต้องใช้ระยะเวลาการรอ ทำให้หลายครั้งการดำเนินงานเกิด ความล่าช้า	-	-	5 (15.00%)	12 (32.50%)	20 (35.00%)	3 (17.50%)	3.53	มาก	0.82
19. หน่วยงานของท่านมีการใช้ช่องทาง การสื่อสารออนไลน์แทนการส่ง หนังสือราชการเพิ่มมากขึ้น เช่น การ คุยผ่านทางโทรศัพท์ โลก การส่ง หนังสือผ่านระบบสารบรรณ อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น	-	-	2 (5.00%)	5 (12.50%)	18 (45.00%)	15 (37.50%)	4.15	มาก	0.83
20. หน่วยงานของท่านมีการมีการ สื่อสารประชาสัมพันธ์ให้องค์กรหรือ เครือข่ายภาคประชาชน ที่สนใจเข้า มาขอรับสนับสนุนงบประมาณตั้งแต่ ต้นปีงบประมาณ	-	-	4 (10.00%)	10 (25.00%)	16 (40.00%)	10 (25.00%)	3.80	มาก	0.94
รวม							3.86	มาก	0.20

จากตารางที่ 4.4 เป็นผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของสภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ในขั้นตอนที่ 4 การประสานงาน ค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ 3.86 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 หน่วยงานของทราบกรอบแนวนโยบายการดำเนินงานจากส่วนกลางที่รวดเร็วระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 35.00 หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ถูกต้อง และรวดเร็วระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 72.50 ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการประสานงานหลายส่วน และต้องใช้ระยะเวลาการรอ

ทำให้หลายครั้งการดำเนินงานเกิดความล่าช้าระดับมาก ร้อยละ 35.00 หน่วยงานมีการใช้ช่องทางการสื่อสารออนไลน์แทนการส่งหนังสือราชการเพิ่มมากขึ้น เช่น การคุยผ่านทางโทรศัพท์ โลก การส่งหนังสือผ่านระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.00 หน่วยงานมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้องค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชน ที่สนใจเข้ามาขอรับสนับสนุนงบประมาณตั้งแต่ต้นปีงบประมาณระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.00 จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า การดำเนินงานของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ต่อกัน กล่าวคือหากส่วนกลางมีการแจ้งแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ล่าช้า จะส่งผลทำให้การขับเคลื่อนงานของหน่วยงานในส่วนภูมิภาคล่าช้าตามมา แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการขับเคลื่อนงาน บางครั้งผู้ปฏิบัติงานเลือกใช้รูปแบบการประสานงานมีลักษณะไม่เป็นทางการก่อนแล้วจึงค่อยมีการจัดทำหนังสือราชการตามไปทีหลัง เช่น การประสานงานผ่านทางไลน์ ทางโทรศัพท์ เป็นต้น

ตารางที่ 12 ผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของกรรายงาน ติดตามและประเมินผล

การบริหารงเงินอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน								
	ไม่มี อยู่เลย	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	มาก	มากที่สุด	Mean	แปลค่า	S.D.
21. หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญ ในการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนให้ทัน ภายในปีงบประมาณ	-	-	-	7 (17.50%)	15 (37.50%)	18 (40.00%)	4.20	มากที่สุด	0.72
22. ท่านมีการรายงานโครงการที่ ได้รับการอนุมัติ ในระบบเงิน อุดหนุนให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน	-	2 (5.00%)	-	-	17 (42.50%)	21 (52.50%)	4.38	มากที่สุด	0.93
23. ระบบรายงานเงินอุดหนุนที่ใช้ ในการรายงานผลการดำเนินงาน มีให้กรรายละเอียด หลายขั้นตอน ที่ไม่จำเป็น	-	-	-	8 (20.00%)	10 (25.00%)	22 (55.00%)	4.35	มากที่สุด	0.80
24. หน่วยงานของท่านมีการติดตาม ความคืบหน้าการดำเนินงาน โครงการของผู้รับสนับสนุน งบเงินอุดหนุนฯ อย่างใกล้ชิด และเป็นประจำ	-	-	-	2 (5.00%)	12 (30.00%)	26 (65.00%)	4.25	มากที่สุด	0.54

การบริหารงบประมาณ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน								
	ไม่มี อยู่เลย	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	มาก	มากที่สุด	Mean	แปลค่า	S.D.
25. กรณีเกิดปัญหา ระหว่าง ดำเนินงานหน่วยงานของท่านมี การรายงานให้ผู้บังคับบัญชา ทราบทุกครั้ง เพื่อหาแนวทางใน การแก้ไขปัญหาได้ทันถ่วงที	-	-	-	-	16 (40.00%)	24 (60.00%)	4.60	มากที่สุด	0.50
							รวม 4.36	มากที่สุด	0.18

จากตารางที่ 4.6 เป็นผลการสำรวจความคิดเห็นในส่วนของสภาพการบริหารงบประมาณ
ในขั้นตอนที่ 5 การรายงาน ติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ 4.36 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 0.18 หน่วยงานให้ความสำคัญในการเบิกจ่ายงบประมาณให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ
ให้ทันภายในปีงบประมาณระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ผู้ปฏิบัติงานมีการรายงานโครงการ
ที่ได้รับการอนุมัติในระบบเงินอุดหนุนให้เป็นข้อมูลปัจจุบันระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.50
ระบบรายงานเงินอุดหนุนที่ใช้ในการรายงานผลการดำเนินงานมีให้กรอกรายละเอียด หลายขั้นตอน
ที่ไม่จำเป็นระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.00 หน่วยงานมีการติดตามความคืบหน้าการดำเนินงาน
โครงการของผู้รับสนับสนุนเงินอุดหนุนฯ อย่างใกล้ชิดและเป็นประจำระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.00
กรณีเกิดปัญหา ระหว่างดำเนินงาน ผู้ปฏิบัติงานมีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง
เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ทันถ่วงทีระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.00 จากผลการเก็บ
รวบรวมข้อมูล พบว่า สำนักงาน ป.ป.ส. มีระบบการรายงานผลการดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนฯ
ที่ใช้สำหรับการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานภายใน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานได้ให้ความสำคัญกับ
เรื่องของการรายงานผลการดำเนินงานเป็นอย่างมาก โดยจะมีการรายงานผลการอนุมัติสนับสนุนเงิน
และผลการดำเนินงานโครงการที่ได้รับสนับสนุนเงินให้เป็นปัจจุบันทันสมัย แต่อย่างไรก็ตามที่ผ่านมา
ระบบดังกล่าวมีการใช้มานานแล้วไม่ได้มีการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นจึงสร้างปัญหาอุปสรรคต่อ
การทำงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก เช่น การให้กรอกรายละเอียดซ้ำซ้อน การประมวลผลข้อมูล
ที่ไม่แม่นยำ เป็นต้น จึงทำให้การติดตามการดำเนินงานภายในหน่วยงานยังไม่มีความจริงจัง ส่วนการติดตาม
การดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณหน่วยงานยังไม่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ทำให้
บางหน่วยงานที่มีการอนุมัติสนับสนุนโครงการจำนวนมากประสบกับปัญหาเรื่องการติดตาม
การดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนเงินเป็นไปด้วยความยากลำบาก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดปัญหาขึ้น
ผู้ปฏิบัติงานจะมีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที และช่วยกันหาวิธีแก้ไขร่วมกัน ส่วนเรื่อง

ของการประเมินผลการดำเนินงานของงบเงินอุดหนุนฯ ภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ยังไม่มีการประเมินผลในรูปแบบเชิงวิชาการ ซึ่งรูปแบบที่ดำเนินการจะเป็นเพียงแค่การสรุปผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณเท่านั้น

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ

การบริหารงบเงินอุดหนุนฯ	Mean	แปลค่า	S.D.
การจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ	4.16	มืออยู่ในการปฏิบัติงานในระดับมาก	0.08
การอนุมัติโครงการ	3.91	มืออยู่ในการปฏิบัติงานในระดับมาก	0.34
การเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุน	3.98	มืออยู่ในการปฏิบัติงานในระดับมาก	0.22
การประสานงาน	3.86	มืออยู่ในการปฏิบัติงานในระดับมาก	0.20
การรายงาน ติดตามและประเมินผล	4.36	มืออยู่ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด	0.18

จากตารางที่ 4.7 พบว่าค่าเฉลี่ยภาพรวมของการรายงาน ติดตามและประเมินผล มีผลสูงสุด คือ 4.36 เนื่องจากมีความเห็นว่าการให้ความสำคัญในการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนให้ทันภายในปีงบประมาณ การรายงานโครงการที่ได้รับการอนุมัติในระบบเงินอุดหนุนให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน ระบบรายงานเงินอุดหนุนที่ใช้ในการรายงานผลการดำเนินงาน การติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานโครงการของผู้รับสนับสนุนงบเงินอุดหนุนฯ อย่างใกล้ชิด และเป็นประจำ การรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง กรณีเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งระหว่างดำเนินงาน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ทันถ่วงที ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ต้องให้ความสำคัญกับการรายงาน ติดตามและประเมินผลเป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องของการจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ มีผลรองลงมา คือ 4.16 เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ รายละเอียดเกี่ยวกับกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจ การจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ที่สอดคล้องตามกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ โดยการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารมีการร่วมกันจัดทำแผน รวมทั้งการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ของหน่วยงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถรองรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ในส่วนของการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ มีผลเป็นอันดับสาม คือ 3.98 เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ

และผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ รวมทั้งขั้นตอนเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ระหว่างหน่วยงานกับผู้ขอรับ การสนับสนุนงบประมาณต้องไม่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน หลายขั้นตอน เพื่อให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ สามารถดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนและวงเงินที่ได้รับอนุมัติอย่างถูกต้องระดับมาก รวมถึงสำนักยุทธศาสตร์ต้องเป็นหน่วยงานหลักในการให้คำปรึกษาแนะนำกับหน่วยงานภายใน สำนักงาน ป.ป.ส. เมื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่แน่ใจในการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ในส่วนของ เรื่องการอนุมัติโครงการ มีผลเป็นอันดับสี่ คือ 3.91 เนื่องจากหน่วยงานควรมีการบริหารจำนวน โครงการในการเข้าประชุมคณะอนุกรรมการฯ ที่เหมาะสม โดยผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินการกลั่นกรอง ตรวจสอบ วิเคราะห์โครงการของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ให้ถูกต้อง รวดเร็ว ครบถ้วน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานต้องมีจำนวนที่เพียงพอสอดคล้องกับ กับสภาพปัญหาในพื้นที่เพื่อที่หน่วยงานจะสามารถรองรับการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ขอรับเงินได้ ทั้งปีงบประมาณ และการพิจารณาอนุมัติโครงการต้องมีการนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อจะได้เป็นการคัดกรอง ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณที่มีความพร้อมในการดำเนินงานทันทีหลังที่คณะอนุกรรมการฯ อนุมัติโครงการแล้ว ส่วนเรื่องการประสานงานมีผลน้อยที่สุด คือ 3.86 เนื่องจากการประสานงานเป็น เรื่องของการทักษะความชำนาญของแต่ละคนซึ่งขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่และประสบการณ์การทำงาน ของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละคน

4.1.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ

ตารางที่ 14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ

เรื่อง	ร้อยละ
1. การจัดทำกรอบนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ต้องมีความชัดเจนสามารถ เข้าใจได้ง่าย รวมถึงแจ้งให้ ปปส.กทม ปปส.ภ.1-9 และ สพป. ก่อนเริ่ม ปีงบประมาณเพื่อที่หน่วยงานจะได้มีการวางแผนการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนก่อน เริ่มต้นปีงบประมาณใหม่ รวมถึงการจัดสรรเงินงบเงินอุดหนุนฯ ต้องมีความถูกต้อง และรวดเร็ว	10.00
2. การปรับปรุงระเบียบฯ ให้สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากและไม่จำเป็น เพื่อลดขั้นตอนระยะเวลาดำเนินงานให้สั้นลง	37.50

เรื่อง	ร้อยละ
3. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารเงินอุดหนุนให้ผู้ปฏิบัติงานหรือการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับแนวทางการขอรับสนับสนุนงบเงินอุดหนุนฯ/การจัดทำปฏิทินการบริหารงบเงินอุดหนุนเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติเหมือนกัน	10.00
4. การพัฒนาระบบการรายงาน กำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานของผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ	7.5
5. การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบรายงานเงินอุดหนุนภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้มีการจัดการข้อมูลที่ดี ประมวลผลได้อย่างแม่นยำ และผู้ที่ต้องการใช้งานสามารถดาวน์โหลดข้อมูลนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องมีการมาปรับปรุงแก้ไขข้อมูลอีก	10.00
6. อื่น ๆ	25.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับปรุงระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พ.ศ. 2561 ให้สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากและไม่จำเป็น เพื่อลดขั้นตอนระยะเวลาดำเนินงานให้สั้นลง เป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องอื่น ๆ คือ การดำเนินการทุกข้อที่เสนอมายจะช่วยทำให้การบริหารงบเงินอุดหนุนฯ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 คน โดยจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหรือผู้อำนวยการ จำนวน 7 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ อาวโส จำนวน 4 คน รายละเอียด ดังนี้

1. รองเลขาธิการสำนักงาน ป.ป.ส. (นายธนากร คัยนันท์)
2. ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามภาค 7
3. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักงาน ปปส. ภาค 2
4. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักงาน ปปส. ภาค 6
5. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักงาน ปปส. ภาค 9
6. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
7. ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์
- 8 - 11. นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงาน ปปส. ภาค 3/4/6/9

จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากคำให้การสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดประเด็นตามเนื้อหาได้ 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ส่วนที่ 1 แนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564
- 2) ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564
- 3) ส่วนที่ 3 การเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ให้มีประสิทธิภาพในปีงบประมาณถัด ๆ ไป

4.2.1 ส่วนที่ 1 แนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าแนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 จำแนกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. และส่วนที่ 2 แนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน รายละเอียด ดังนี้

- 1) แนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

การบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. สามารถจำแนกขั้นตอนหลักออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำแผนการจัดสรรเงิน ขั้นตอนที่ 2 การอนุมัติจัดสรรเงิน ขั้นตอนที่ 3 การบริหารเงิน และ ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม

1.1) การจัดทำแผนการจัดสรรเงิน เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน โดยหน่วยงานส่วนกลางจะมีหน้าที่ในการจัดทำร่างนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และรวบรวมแผนการดำเนินงานและกรอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน และนำแผนดังกล่าวมาวิเคราะห์กรอบวงเงินที่หน่วยงานจะได้รับภายใต้ความสอดคล้องของนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมเพียงพอกับจำนวนวงเงินที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ส่วนกลางจะดำเนินการนำร่างนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และกรอบแผนงานและการใช้งบประมาณของแต่ละหน่วยงานเข้าเสนอต่อคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยมี เลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นประธานกรรมการเพื่อพิจารณาเห็นชอบอนุมัติ ส่วนหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน มีหน้าที่

ในการวางแผนการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และส่งมาให้หน่วยงานส่วนกลางเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์การจัดสรรกรอบเงินที่จะได้รับไปขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนการจัดสรรเงิน เช่น

“สำนักงาน ป.ป.ส. มีแนวทางการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การเสนอคำขอตั้งงบประมาณเงินอุดหนุน ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดนโยบายเงินอุดหนุนให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 และแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำปี แนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและเลขาธิการ ป.ป.ส. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมี เลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นประธานกรรมการ ขั้นตอนที่ 3 สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด วางแผนการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนให้สอดคล้องกับแนวนโยบายเงินอุดหนุนฯ ประจำปี ขั้นตอนที่ 4 สำนักยุทธศาสตร์ พิจารณาแผนการดำเนินงานและกรอบการใช้จ่ายงบประมาณ ของ สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ขั้นตอนที่ 5 สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประสานองค์กร เครือข่ายในพื้นที่หรือชี้แจงทำความเข้าใจทิศทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้องค์กรจัดทำโครงการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ และดำเนินการตามกระบวนการอนุมัติงบประมาณ กำกับติดตามประเมินผล ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ที่กำหนด และขั้นตอนที่ 6 สำนักยุทธศาสตร์ กำกับ ติดตามการทำงานในภาพรวม ทั้งปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อจัดทำข้อเสนอและรายงานให้กับคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ ได้รับทราบเป็นระยะ” - (ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์)

“แนวทางในการบริหารเงินอุดหนุนของสำนักงาน ป.ป.ส. ประกอบไปด้วย 4 แนวทาง คือ การกำหนดนโยบาย การกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารงบประมาณโดยมีการกระจายอำนาจไปที่ภาค และการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ และผู้อำนวยการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

จะเห็นได้ว่าแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ เพราะว่า สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ใช้เป็นกรอบแนวทางในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลทำให้ภาพรวมการดำเนินงานของเงินอุดหนุนฯ ของหน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ ซึ่งการจัดทำแนวนโยบายดังกล่าว มีหน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและสำนักยุทธศาสตร์ ดำเนินการจัดทำร่างแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ขึ้นมาที่มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 และแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำปีแนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและเลขาธิการ ป.ป.ส. ซึ่งในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 การจัดทำร่างแนวนโยบายดังกล่าวจะดำเนินการจัดทำหลังแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำปีเสร็จ ซึ่งห้วงระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการอยู่ระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม แล้วจึงจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อพิจารณาเห็นชอบแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ซึ่งคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ ประกอบด้วย เลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นประธานกรรมการ รองเลขาธิการ ป.ป.ส. ที่กำกับสำนักยุทธศาสตร์ เป็นรองประธาน ผู้อำนวยการสำนักงาน ปปส. กทม. ผู้อำนวยการสำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้อำนวยการสถาบันสำรวจและติดตามการปลูกพืชยาเสพติด เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์ ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและติดตามเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยสำนักงาน ป.ป.ส. จะใช้การประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ เป็นเวทีในการพิจารณาเห็นชอบแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ซึ่งสองปีที่ผ่านมาการจัดประชุมจะอยู่ในห้วงสัปดาห์ที่หนึ่งหรือสองของเดือนพฤศจิกายน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงการจัดทำแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ เช่น

“แนวนโยบายการใช้เงินอุดหนุนคือการสนับสนุนองค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชนให้ดำเนินงานด้านการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด การบำบัดรักษา ยาเสพติด และการสงเคราะห์ทุนประกอบอาชีพให้กับผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษา เงินอุดหนุนเป็นการเสริมการทำงานของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ที่มีปัญหา หรือในพื้นที่ที่ประชาชนมีการรวมตัวขึ้นมาเพื่อจัดการกับปัญหาภายในชุมชน ของตัวเอง”- (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

“เงินอุดหนุนเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับมาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสนับสนุนให้กับหน่วยงานภาคประชาชนที่ไม่เป็นหน่วยงานรัฐ ให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเจตนารมณ์มองว่าคนที่เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดก็คือประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ ไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐ โดยในแต่ละปีที่ผ่านมาเงินอุดหนุนได้มาอย่าง จำนวนจำกัด จึงทำให้หน่วยงานต้องมีการกำหนดแนวทางในการบริหาร งบประมาณให้มีการใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วเป็นไปตาม เจตนารมณ์ ซึ่งที่ผ่านมาจะมีการจัดประชุมการกำหนดแนวนโยบายการใช้ จ่ายเงินประจำปีงบประมาณ โดยใช้กลไกคือ คณะกรรมการเงินอุดหนุน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยนโยบายดังกล่าวจะมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี คือแผนปฏิบัติการด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และหนุนเสริมสามารถอุดช่องว่างใน การทำงานที่งบประมาณไม่สามารถสนับสนุนได้ และช่วยทำให้ทิศทางใน การสนับสนุนการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ และอำนวยการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

1.2) การอนุมัติจัดสรรเงิน หลังจากการประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ สำนักยุทธศาสตร์ฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องของแผนงานและงบประมาณ จะดำเนินการจัดทำสรุปรายงานและข้อสั่งการจากที่ประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ และทำอนุมัติ จัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ซึ่งระยะเวลา ที่ใช้ในการดำเนินการในขั้นตอนนี้ประมาณ 2 สัปดาห์หลังจากสิ้นสุดการประชุมฯ โดยเงินที่หน่วยงาน ภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน จะได้รับจะอยู่ในห้วงสัปดาห์ที่สามหรือสี่ของ เดือนพฤศจิกายน ซึ่งเงินที่ได้รับอาจจะน้อยกว่าจำนวนคำขอของหน่วยงานขึ้นอยู่กับกรณี

ของเลขาธิการ ป.ป.ส. และความจำเป็นตามความเหมาะสมของการขับเคลื่อนด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ ซึ่งการกำหนดกลไกการจัดสรรเงินดังกล่าวต้องผ่านประชุม พิจารณาจากคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ ทำให้การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนมีความล่าช้ากว่าการ จัดสรรงบปกติของหน่วยงาน ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้หน่วยงานภายใน 11 หน่วยงานไม่สามารถวางแผน ได้อย่างเหมาะสมถูกต้องว่าโครงการหรือกิจกรรมใดจะใช้เงินปกติที่เป็นการดำเนินงานในส่วน ของหน่วยงานรัฐหรืองบเงินอุดหนุนในโครงการหรือเครือข่ายภาคประชาชนเข้ามาดำเนินการ ซึ่งผู้ให้ สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงการอนุมัติจัดสรรเงิน เช่น

“ปัจจุบันการจัดสรรเงินไปยังหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ขึ้นอยู่กับ หน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งจะมีการจัดสรรงบเงินปกติลงไปก่อนแล้วจึงค่อย จัดสรรเงินอุดหนุนตามไปที่หลัง ซึ่งในความเป็นจริงทั้ง 2 อย่างจะต้องมี การจัดสรรไปพร้อมกัน เพื่อให้ผู้บริหารของหน่วยงานเห็นภาพรวม ของงบประมาณที่จะได้รับ และสามารถวางแผนการดำเนินงานได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารหน่วยงานใน การประสานกับหน่วยงานจังหวัดในพื้นที่ในการขับเคลื่อนงานโครงการหรือ กิจกรรมใดใช้เงินปกติเท่าไร และส่วนที่เหลือหน่วยงานจะใช้เงินอุดหนุนลง ไปเสริมการทำงานของภาคประชาชนได้อย่างไร ซึ่งการจัดสรรเงินลง หน่วยงานเป็นที่ละก้อน ทำให้การวางแผนของหน่วยงานเป็นไปด้วยความ ยากลำบาก ซึ่งอันนี้เป็นช่องว่างที่ทำให้เกิดปัญหาของการทำงาน ซึ่งสาเหตุ มาจากรูปแบบการบริหารงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. และการกำหนด ที่เรื่องกรรมการแนวนโยบายเงินอุดหนุนที่ต้องการประชุมจึงทำให้เงิน อุดหนุนมีการจัดสรรช้ากว่างบเงินปกติ”- (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับ สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

จะเห็นได้ว่าการจัดสรรเงินอุดหนุนต้องผ่านกระบวนการประชุม คณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงการ แก้ไขปัญหาความล่าช้าของการจัดสรรงบเงินอุดหนุนที่มาจากสาเหตุการประชุม คณะกรรมการ เงินอุดหนุนฯ

“การกำชับให้หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านส่วนแผนงานและงบประมาณ ให้นำเรื่องแนวนโยบายเงินอุดหนุนฯ เข้าที่ประชุมด้วยการประชุมผู้บริหาร ครั้งแรกของการเริ่มปีงบประมาณใหม่ เพื่อให้หน่วยงานเห็นกรอบ

การทำงานและจะได้ไปวางแผน ซึ่งแต่ในความเป็นจริงกระบวนการบริหารเงินอุดหนุนไม่ต้องรองงบประมาณจัดสรรจากสำนักงบประมาณก็ได้ เราสามารถวางแผนและก็จัดเตรียมการจัดสรรได้เลย เพราะว่าเมื่อหน่วยงานผ่านการพิจารณางบประมาณในวาระสองจะทำให้ทราบจำนวนงบประมาณที่ได้รับมีจำนวนเท่าไร เป็นปกติเท่าไร และงบเงินอุดหนุนอีกเท่าไร กรอบโครงการกิจกรรมมีอะไรบ้าง” - (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้นของรองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส. มีความสอดคล้องกับผู้สัมภาษณ์ท่านอื่นเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรงบประมาณกับงบเงินอุดหนุนควรมีการจัดทำพร้อมกัน เพื่อให้หน่วยงานมีการวางแผนที่ไม่ยากลำบาก และถูกต้องเหมาะสม

“การประชุมคณะกรรมการก็เป็นการทำความเข้าใจของทุกคนเกี่ยวกับการใช้เงินอุดหนุนในปีนั้น ๆ ซึ่งมันเรื่องที่สำคัญ เพราะว่าเงินที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรมีจำนวนจำกัด ดังนั้นการมีเวทีการประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ จะช่วยทำให้การบริหารงบประมาณดังกล่าวนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าแต่ละภาคจะมีพื้นที่พิเศษเฉพาะของเขาก็ตาม แต่มันก็ควรมีนโยบายสำหรับการแก้ไขปัญหาภาพรวมไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งที่เหลือก็ขึ้นอยู่กับพื้นที่ในการบริหารจัดการกับปัญหาของตนเอง ดังนั้นควรมีการจัดประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ เหมือนเดิมแต่เพียงแค่ปรับกระบวนการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ซึ่งมองว่าสองปีที่ผ่านมาการจัดประชุมในห้วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ยังไม่ล่าช้ามากเพราะเงินก้อนนี้เป็นเงินหมุนเสริม ดังนั้นควรที่จะมีการวางแผนปกติให้เรียบร้อยก่อนหรือมันอาจจะวางแผนไปก็ได้เวลาทำแผน งบปกติเราจะทำเรื่องแล้วเรื่องไหนเราจะให้ภาคประชาชนเข้ามาร่วมดำเนินการได้ซึ่งเมื่อรู้แล้วว่าจะทำเรื่องอะไรก็ค่อยเอาเงินอุดหนุนเข้าไปเสริมการทำงานในเรื่องดังกล่าว ทำคู่กันไปดีกว่า” - (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ และอำนวยการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

กรอบการการจัดสรรที่หน่วยงานส่วนกลางใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรงบเงินอุดหนุนฯ ให้แก่หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงานไปใช้ในการสนับสนุนองค์กรหรือเครือข่ายที่ไม่ใช่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดำเนินการ ประกอบด้วย 2 ส่วน

คือ ส่วนที่ 1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานในปีที่ผ่านมา ส่วนที่ 2 จำนวนหมู่บ้านหรือชุมชนเป้าหมาย ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ

“การจัดสรรงบประมาณหน่วยงานหลักเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับหน่วยงานนั้นอันดับแรก คือ ผลการเบิกจ่ายที่ผ่านมาได้มากน้อยเพียงใด อันที่สอง คือ ในส่วนของปัญหาในพื้นที่ของหมู่บ้าน/ชุมชน”-
(รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

1.3) การบริหารเงิน หน่วยงานส่วนกลางจะมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกการบริหารงบประมาณของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ให้มีความถูกต้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำ สார்วจความประสงค์การส่งคืนและเพิ่มงบเงินอุดหนุนฯ เป็นต้น ส่วนหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงานหลักจากที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ก็จะนำงบประมาณดังกล่าวไปบริหารจัดการต่อ โดยหน่วยงานดังกล่าวจะมีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อทำการชี้แจงแนวทางการสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้ส่วนงานประสานพื้นที่หรือส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการหาองค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชนที่สนใจ เสนอโครงการเพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณ และเมื่อมีโครงการเข้ามาที่หน่วยงานส่วนงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดเตรียมข้อมูลโครงการเพื่อให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนฯ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเป็นรอบ ๆ ซึ่งบางพื้นที่มีการจัดประชุมดังกล่าวเดือนละครั้ง หรือไตรมาสละครั้ง ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนโครงการที่เสนอเข้ารับสนับสนุนงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้ หลังการประชุมหน่วยงานจะมีการแจ้งผู้เสนอขอรับงบประมาณทราบผลการพิจารณา หากโครงการที่ผ่านการพิจารณาจะมีการประสานให้มารับเช็คเงินสด ส่วนโครงการที่ไม่ผ่านการพิจารณาหากมีความประสงค์ที่จะรับสนับสนุนเงินของหน่วยงาน ให้ผู้ขอรับสนับสนุนเงินดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโครงการใหม่ให้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนฯ และนำเข้าที่ประชุมพิจารณาในรอบถัดไป โดยการเบิกจ่ายเช็คเงินสดให้กับผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ การดำเนินงานจะต้องยึดถือแนวปฏิบัติตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 อย่างเคร่งครัด ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ผู้ศึกษาจะขอเข้าไปอธิบายในส่วนถัดไป จะเห็นได้ว่าการบริหารงบเงินอุดหนุนส่วนกลางมีการกระจายให้หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงานเป็นผู้บริหารจัดการเงินเองทั้งหมด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ

“การบริหารงบประมาณมีการกระจายอำนาจให้กับสำนักงาน ป.ป.ส. ภาค ทั้ง 10 ภาค โดยการจัดสรรเงินให้ภาคเป็นผู้บริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์โครงการ การดูปัญหาในพื้นที่ของตนเองเป็นอย่างไร ซึ่งก็ต้องมีการดำเนินงานภายใต้นโยบายเดียวกัน ซึ่งโดยเฉลี่ยที่ผ่านมาส่วนกลางจะมีการจัดสรรเงินให้ภาคประมาณ 7-10 ล้านบาท”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ และผู้อำนวยการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

1.4) การกำกับติดตาม เป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานต้องให้ความสำคัญ ซึ่งแนวทางที่ส่วนกลางใช้การติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน คือ การสรุปผลข้อมูลผลการอนุมัติงบประมาณและผลการดำเนินงานจากระบบการรายงานเงินอุดหนุนเป็นรายเดือนและนำเสนอให้กับผู้บริหารรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการกำกับและการเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละไตรมาส ส่วนหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน จะมีการติดตามการดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนเงินเป็นระยะ ๆ อย่างใกล้ชิด และจะมีการกำกับกับผู้ขอรับสนับสนุนเงินส่งรายงานและสำเนาเอกสารทางการเงินภายใน 30 วันหลังจากโครงการดำเนินการเสร็จแล้ว เพราะข้อมูลเหล่านี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในครั้งถัดไป โดยที่ผ่านมากลุ่มตรวจสอบภายในของสำนักงาน ป.ป.ส. จะลงพื้นที่เข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานในพื้นที่อีกครั้งเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องการกำกับติดตามของสำนักงาน ป.ป.ส. เช่น

“การประชุมในแต่ละครั้งโครงการที่ได้รับเงินไปแล้วต้องมีการกำกับติดตามการดำเนินงาน หากเกิดกรณีที่ผู้ขอแล้วยัง ที่ไม่ทำเพราะอะไร แล้วผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร ต้องมีการติดตาม และถ้าผู้ขอรับสนับสนุนเงินไม่ส่งรายงานหน่วยงานมีสิทธิ์ที่จะใช้เกณฑ์นี้ประกอบการพิจารณาไม่สนับสนุนงบประมาณในปีถัดไปได้ ทีนี้ถ้าเราไม่ทำในส่วนนี้ปล่อยเงินไปแล้วและทำนิ่งเฉย ซึ่งเรื่องเหล่านี้มันขึ้นอยู่กับลักษณะการบริหารงานของผู้บริหารในแต่ละหน่วยงาน”- (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

“สำนักงาน ป.ป.ส. มีการกำกับ ติดตาม เป็นไปตามระเบียบเงินอุดหนุนฯ ซึ่งหน่วยงานได้มีการติดตามองค์กรที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน โดยรายงานความคืบหน้าในการประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุน ป.ป.ส. ภาคหรือส่วนกลาง และสำนักยุทธศาสตร์ในฐานะฝ่ายเลขานุการของ

คณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ ดำเนินการกำกับ ติดตาม ผ่านระบบโปรแกรมเงินอุดหนุน และการรายงานของหน่วยงานรวมถึงประเด็นข้อขัดข้อง ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น” - (ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์)

“การกำกับผลการดำเนินงานโดยผู้สนับสนุนโครงการ รวมถึงกลุ่มตรวจสอบภายในก็จะลงพื้นที่เข้าไปตรวจสอบเพื่อให้มีความโปร่งใสในการใช้งบประมาณ” - (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

2) แนวทางการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

แนวทางการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน สามารถจำแนกออกเป็น 9 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 โครงสร้างการดำเนินงาน ประเด็นที่ 2 กลไกการขับเคลื่อนงานในพื้นที่แต่ละจังหวัด ประเด็นที่ 3 องค์ประกอบคณะกรรมการและลักษณะโครงการที่เข้าพิจารณา ประเด็นที่ 4 ลักษณะผู้ขอเสนอโครงการ ประเด็นที่ 5 การจัดทำแผนปฏิบัติ/แผนการเบิกจ่ายเงิน ประเด็นที่ 6 การอนุมัติโครงการ ประเด็นที่ 7 การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ประเด็นที่ 8 การประสานงาน และประเด็นที่ 9 การกำกับ ติดตาม รายละเอียด ดังนี้

2.1) โครงสร้างการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับการบริหารภายในของผู้บริหารสำนักงาน ส่วนมากจะมีโครงสร้างการดำเนินงานที่เหมือนกัน แต่จะมีบางหน่วยงานที่มีการตั้งกลุ่มงานเฉพาะขึ้นมาเพื่อดำเนินงานด้านเงินอุดหนุนเพียงอย่างเดียว โดยโครงสร้างการดำเนินการคือ ส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ ทำหน้าที่บริหารจัดการ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของโครงการเงินอุดหนุน ทำงานควบคู่ไปกับส่วนประสานพื้นที่ ทำหน้าที่ประสานงานกับองค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่แต่ละจังหวัด ซึ่งบางหน่วยงานแบ่งงาน 1 คนต่อหนึ่งจังหวัด หรือ 1 คนดูแล 2 จังหวัด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องโครงสร้างการดำเนินงาน เช่น

“ส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ จะนำแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และจำนวนงบประมาณที่หน่วยงานได้รับแจ้งส่วนประสานพื้นที่ เพื่อจัดทำกรอบแผนงานและการใช้จ่ายงบประมาณแบบกว้างที่จะดำเนินงานในแต่ละไตรมาส และนำมาเสนอในที่ประชุมของคณะกรรมการภาคเพื่อพิจารณา

เห็นชอบ ถ้าเห็นชอบก็จะได้ดำเนินการตามกรอบนี้ หลังจากการประชุม
โครงการหลัก ๆ เหล่านี้ไปถ่ายทอดให้องค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชน
ในพื้นที่แต่ละจังหวัดที่มีความสนใจจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ
สำนักงาน ปปส. ภาค 2 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“การบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ทางด้านการบริหารและอำนวยการจะเป็น
ทางด้านของส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการเป็นหลัก แล้วก็จะมีส่วนประสาน
พื้นที่ทำหน้าที่ในการเดินสายร่วมกับชมรมชุมชนวิวัฒน์ แล้วก็ไปขับเคลื่อนงาน
เชิงพื้นที่”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 6
สำนักงาน ป.ป.ส.)

“การบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ปปส. ภาค 9 จะแตกต่างกับภาคอื่นที่
งานคือมีการจัดตั้งกลุ่มงานภายในส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ เป็นกลุ่มงาน
อุดหนุนเพื่อรับผิดชอบเรื่องเงินอุดหนุนเป็นการเฉพาะ ซึ่งสาเหตุมาจากจำนวน
งบประมาณอุดหนุนฯ ไปที่หน่วยงานได้รับมีจำนวนมาก ดังนั้นทางผู้บริหารมองว่า
ด้วยเงินที่จำนวนเยอะต้องการให้การจัดการมีความชัดเจน เข้มแข็ง จึงได้
กำหนดมีผู้รับผิดชอบหลักเป็นส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการและให้ส่วน
ประสานพื้นที่ทำงานเสริมในการติดตามการดำเนินงานในบางพื้นที่”-
(ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 9
สำนักงาน ป.ป.ส.)

2.2) กลไกการขับเคลื่อนงานในพื้นที่แต่ละจังหวัด แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ
ลักษณะที่ 1 เจ้าหน้าที่จากส่วนประสานพื้นที่ ประสานกับผู้เสนอขอโครงการในพื้นที่จังหวัดโดยตรง
หรืออาจจะผ่านบุคคลจากหน่วยงานรัฐ เช่น ปลัดอำเภอ พัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งการใช้กลไก
การดำเนินงานในลักษณะนี้มีข้อดี คือ ประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับหน่วยงานโดยไม่ต้องกันจำนวน
งบประมาณไว้สำหรับเป็นค่าตอบแทนทำให้มีงบประมาณเหลือไปสนับสนุนโครงการได้อย่างเพียงพอ
ส่วนข้อเสีย คือ เจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่ทำงานหนัก และการขับเคลื่อนเป็นไปด้วย
ความยากลำบาก เพราะว่าเจ้าหน้าที่ประสานพื้นที่อาจจะเข้าไม่ถึงแกนนำหมู่บ้านหรือชุมชนได้
เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่ไม่ได้มีเวลามากที่จะความรู้จักได้เท่ากับตัวแทนที่เป็น

มูลนิธิองค์กร เครือข่าย ที่มีความคุ้นชินกับคนในพื้นที่อยู่แล้ว ลักษณะที่ 2 ตัวแทนที่เป็นมูลนิธิ องค์กร เครือข่าย ทำหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่จากส่วนประสานพื้นที่ลงไปประสานกับผู้ขอโครงการใน พื้นที่ ซึ่งการใช้กลไกการดำเนินงานในลักษณะนี้มีข้อดี คือสามารถช่วยแบ่งเบาภาระในการทำงาน ของหน่วยงาน ส่วนข้อเสีย คือ เสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทน โครงการที่เสนอมมาเป็นโครงการซ้ำ เดิม ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องกลไกการขับเคลื่อนงานในพื้นที่แต่ละจังหวัด เช่น

“กระบวนการทำงานที่ใช้มี 2 แบบ คือ แบบที่ 1 Chain Agent เป็นตัวแทน ที่จะมาทำงานแทนสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งจะมีมูลนิธิขึ้นมาเพื่อรองรับงบประมาณ เงินอุดหนุนก้อนนี้และมูลนิธิ/องค์กร/เครือข่าย ภาคประชาชน ลงไปประสาน กับประชาชน ซึ่งรูปแบบวิธีการทำงานนี้จะช่วยให้การทำงานของหน่วยงานง่ายขึ้น แบบที่ 2 เจ้าหน้าที่จากส่วนประสานพื้นที่ประสานงานผ่านจังหวัดไปยังตรงกับผู้ขอรับสนับสนุนเงิน ซึ่ง ข้อดีไม่ต้องเสียค่าจ้างของตัวแทนที่จะมาทำงาน แทนเรา มีคนมาช่วยทำงาน เนื่องจากพวกเขาได้รับค่าตอบแทนและ มีความเต็มใจที่จะทำงานให้ อีกทั้งรู้จักผู้คนในหมู่บ้านหรือชุมชนเป็นอย่างดี สร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนงานที่เข้มแข็งได้ในอนาคต”- (ผู้อำนวยการส่วน ยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 2 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“สำนักงาน ปปส. ภาค 6 ให้ชมรมชุมชนวิวัฒน์ไปขับเคลื่อนงานในพื้นที่โครงการ หลวงเลอตอ ที่ทำหน้าที่ไปจัดเวทีชาวบ้าน ไปค้นหาแกนนำ ไปดำเนินงานด้าน เยาวชน โดยหน่วยงานให้เงินอุดหนุน จัดจ้างเป็นค่าตอบแทนเป็นตามกรอบเงิน อุดหนุนในเรื่องค่าที่ปรึกษาที่มีความรู้ด้านชุมชนก็จะมีสัดส่วนตามระเบียบที่ กำหนดค่าจ้างที่ปรึกษาต่อเดือน”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 6 สำนักงาน ป.ป.ส.)

2.3) องค์กรประกอบคณะกรรมการและลักษณะโครงการที่เข้าพิจารณา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนฯ ส่วนกลาง จะเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และเจ้าหน้าที่ของสำนักยุทธศาสตร์ และกลุ่มที่ 2 คณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนฯ สำนักงาน ปปส. ภาค จะเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนงานที่สังกัดอยู่ภายใน หน่วยงานนั้น โดยรายละเอียดขององค์ประกอบผู้ศึกษาได้อธิบายรายละเอียดไว้ในบทที่ 2 ในหัวข้อ 6. การดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งทั้ง 2 คณะอนุกรรมการฯ มีความแตกต่างกันเรื่องขององค์ประกอบ และขนาดหรือลักษณะโครงการ ที่ให้พิจารณาสนับสนุนงบประมาณสามารถจำแนกออกเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 โครงการ ที่มีลักษณะการดำเนินงานเป็นภาพรวมของประเทศ และเป็นโครงการตามนโยบายของผู้บริหาร จะถูก

นำเข้าการประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ ส่วนกลาง แบบที่ 2 โครงการในระดับพื้นที่ของแต่ละตามสภาพปัญหาในพื้นที่แต่ละจังหวัด จะถูกนำมาเข้าการประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องความแตกต่าง เช่น

“คณะกรรมการส่วนกลางเป็นโครงการในลักษณะของภาพรวมและโครงการตามนโยบาย แต่ในขณะที่ภาคเป็นโครงการในระดับพื้นที่ในจังหวัดเครือข่ายในระดับภาค และองค์ประกอบของทั้งสองคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ ก็มีความแตกต่างกัน”- (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

“โครงการที่ส่วนกลางพิจารณาจะเป็นโครงการด้านป้องกันบำบัดที่ไม่เจาะจงเฉพาะพื้นที่ จะเป็นโครงการคาบเกี่ยวในหลาย ๆ พื้นที่ หรือเป็นโครงการนโยบาย เพราะว่าถ้าเป็นโครงการที่เป็นที่ใดที่หนึ่งโครงการจะลงไปทีภาค”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

2.4) ลักษณะผู้เสนอขอโครงการ จากการรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้จำแนกลักษณะผู้เสนอโครงการแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 องค์กรหรือเครือข่ายที่มีศักยภาพ มีความพร้อม มีความเข้มแข็ง เคยมีประสบการณ์ทำงานร่วมกับหน่วยงาน เช่น เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน คอ.ปส.ย ชมรมชุมชนวิวัฒน์ สมาคมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จชต. เป็นต้น ลักษณะที่ 2 องค์กรหรือเครือข่ายที่ศักยภาพไม่มีความพร้อมโดยเป็นองค์กรที่อาจจะเคยขอหรือไม่เคยขอโครงการจะเป็นประชาชนในพื้นที่รวมตัวและเสนอโครงการผ่านกลไกศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดหรืออำเภอ และลักษณะที่ 3 องค์กรหรือเครือข่ายรายใหม่ที่ไม่เคยเสนอโครงการขอรับสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงลักษณะผู้เสนอขอโครงการ

“เครือข่ายมันจะแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ เครือข่ายที่มีความรู้ เช่น ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเยาวชน เป็นต้น ซึ่งกลุ่มเหล่านี้จะมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับการเสนอขอโครงการ และแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบ ซึ่งกลุ่มที่ชอบทำผิดบ่อย ๆ จะเป็นชาวบ้านลุงป้าน้าอาที่ไม่ค่อยมีเครื่องมือเครื่องมือต้องใช้มือเขียนเขาก็เลยจะไม่ค่อยจะจำ แล้วก็มักจะผิดพลาดเรื่องพวกนี้โดยเฉพาะถ้าเป็นคนใหม่ บางทีเครือข่ายนั้นคนเก่า

มีการลาออกไปคนใหม่มาทำแทนต้องมีการมาสอนใหม่ ซึ่งคนเก่าไม่สามารถอธิบายถ่ายทอดได้” (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักงาน ปปส. ภาค 2 สำนักงาน ป.ป.ส.)

2.5) การจัดทำแผนปฏิบัติและแผนการเบิกจ่ายเงิน หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน และแผนการเบิกจ่ายเงิน ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการเงิน นโยบายของผู้บริหารสำนักงาน และจำนวนที่ได้รับจัดสรร ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติและแผนการเบิกจ่ายเงิน เช่น

“การบริหารเงินอุดหนุนน่าจะเหมือนกันทุก ๆ ภาค ก็จะมีการประชุมพิจารณาอนุมัติกรอบเงินอุดหนุนของสำนักงานก่อนว่างประมาณที่ได้รับจัดสรรมาเท่าไร แล้วทางภาคก็มีการจัดประชุมครั้งที่ 1 เพื่อกำหนดกรอบและอาจจะมีการเพิ่มโครงการเพิ่มเติม โดยคำนึงสำคัญของผู้บริหารของภาคหรือจุดเน้นในการทำงานในการขับเคลื่อนระดับพื้นที่”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักงาน ปปส. ภาค 6 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“ทุกหน่วยงานมีการวางแผนการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนให้สอดคล้องกับแนวนโยบายเงินอุดหนุนประจำปี”- (ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์)

2.6) การอนุมัติโครงการ เจ้าหน้าที่ประสานพื้นที่จะดำเนินการการทวงค้ำหรือเครือข่าย มาเสนอโครงการเพื่อรับสนับสนุนงบประมาณ โดยรูปแบบการดำเนินงานจะผ่านตัวแทนหรือลงพื้นที่ดำเนินการเอง หากมีผู้สนใจจะเสนอโครงการเพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณมายังหน่วยงาน โดยเจ้าหน้าที่จากส่วนประสานพื้นที่และเจ้าหน้าที่ส่วนยุทธศาสตร์ต้องเตรียมการนำโครงการของผู้ขอรับเงินเข้าที่ประชุมพิจารณา โดยดำเนินการตรวจสอบ การกลั่นกรอง วิเคราะห์ การสนับสนุนเงิน ซึ่งในขั้นตอนนี้หน่วยงานบางพื้นที่จะมีคณะอนุกรรมการทำหน้าที่ในการตรวจสอบความเรียบร้อยของโครงการก่อนเข้าประชุม ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการและส่วนประสานพื้นที่ทำงานประสานร่วมกัน แต่ในบางพื้นที่ไม่มีมีกลไกนี้ รูปแบบที่ใช้ดำเนินการเจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่จะดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลและจัดส่งให้เจ้าหน้าที่ส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการดำเนินการตรวจสอบความเรียบร้อยของโครงการก่อนเข้าที่ประชุมอนุมัติสนับสนุนโครงการเงินอุดหนุนฯ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้กำหนดให้หน่วยงานจัดประชุมพิจารณาอนุมัติสนับสนุนโครงการเงินอุดหนุนฯ ไตรมาสละ 1 ครั้ง แต่อย่างไรก็ตามยังมีบางหน่วยงานที่ผู้เสนอ

โครงการมีจำนวนมาก หากรอพิจารณาเป็นรายไตรมาสจะทำให้การดำเนินงานของผู้เสนอโครงการช้าตามไปด้วย จึงทำให้มีการจัดประชุมมากกว่าที่ส่วนกลางกำหนด

2.7) การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ การเบิกจ่ายเงินเพื่อส่งจ่ายเช็คเงินสด และการแจ้งผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณรับเช็คเงินสด ส่วนใหญ่ดำเนินตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ เช่น

“ระเบียบการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนที่มีการกำหนดขึ้นมาอิงจากระเบียบของกระทรวงการคลัง มีกฎหมาย มีระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี อะไรที่สามารถเบิกจ่ายได้ และสามารถเบิกจ่ายได้อัตราเท่าไร กรณีที่เราจะเบิกจ่ายสูงกว่านั้น กำหนดทางหน่วยงานจะต้องมีการทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลัง” - (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

“การกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อให้มีมาตรฐานในการสนับสนุนงบประมาณโครงการให้มีลักษณะเดียวกัน” - (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

2.8) การประสานงาน รูปแบบการประสานงานแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 การประสานของส่วนงานภายในหน่วยงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ กับเจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่ โดยจะเป็นการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และแจ้งจำนวนงบประมาณที่หน่วยงานได้รับ การกำกับติดตามโครงการที่ได้รับสนับสนุนงบประมาณไปแล้ว และแบบที่ 2 การประสานของเจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่กับบุคคลภายนอกหน่วยงาน เช่น จะเป็นการดำเนินงานในการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการใช้จ่ายเงิน ว่าต้องเสนอโครงการลักษณะแบบไหน เสมือนกับเป็นการประชาสัมพันธ์งบเงินอุดหนุนฯ รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอโครงการมายังหน่วยงาน การชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบเงินอุดหนุน การติดตามตรวจเยี่ยม เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการประสานงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การจัดประชุมชี้แจง การแจ้งผ่านไลน์ การทำหนังสือทางราชการ เป็นต้น ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงลักษณะการประสานงาน

“กรณีที่สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อยากรทราบสถานการณ์ แรงงานหรือสถานการณ์เด็กรักก็จะมีประสานติดต่อทางอาจารย์เอง” - (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

2.9) การกำกับ ติดตาม ติดตามการดำเนินงานโครงการของผู้รับสนับสนุนเงิน และกำกับให้มีการส่งรายงานและสำเนาเอกสารทางการเงินหลังดำเนินโครงการเสร็จภายใน 30 วัน หลังโครงการดำเนินเสร็จสิ้น โดยจะมีกลุ่มตรวจสอบภายในของสำนักงาน ป.ป.ส. เข้าไปตรวจสอบ การดำเนินงานของหน่วยงานอีกครั้ง ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการอธิบายไปแล้วก่อนหน้านี้ในหัวข้อ 1.1) แนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ภาพรวมของ สำนักงาน ป.ป.ส. ในหัวข้อย่อย 1.1.4) การกำกับติดตาม

4.2.2 ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ สามารถรวบรวม ประเด็นปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ และสรุปเป็นประเด็นปัญหาหลัก ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ปัญหาด้านเทคนิคการทำงาน ด้านที่ 2 ปัญหาด้านบุคคล ด้านที่ 3 ปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ด้านที่ 4 ปัญหาของผู้ขอรับสนับสนุนเงิน และด้านที่ 5 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านที่ 1 ปัญหาด้านเทคนิคการทำงาน จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินการในแต่ละ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกันและสัมพันธ์กันตั้งแต่หน่วยงานระดับส่วนกลางไปจนถึงหน่วยงานภายใน สำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงานจนลงไปสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่แต่ละจังหวัด ซึ่งที่ผ่านมา จะพบว่า การอนุมัติกรอบนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และการจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า ส่งผลต่อความล่าช้าในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานเป็นอย่างมาก ว่าโครงการหรือกิจกรรมใดจะใช้งบประมาณอุดหนุนฯ เสริมการขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ รวมถึงส่งผลให้การขับเคลื่อนงานในพื้นที่เป็นไปด้วยความล่าช้าและอาจจะไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ถึงแม้ว่าในช่วงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 จะมีการดำเนินการที่เร็วกว่าปีก่อน ๆ รวมไปถึงหน่วยงานไม่มีกลไกการกำกับ ควบคุม ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานที่จริงจังและมีประสิทธิภาพทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงาน ซึ่งการที่หน่วยงานมีการขับเคลื่อนงานที่ล่าช้าส่งผลทำให้มีเงินเหลือหรือ ในกรณีหากมีการอนุมัติโครงการใกล้สิ้นปีงบประมาณหน่วยงานก็จะดำเนินการขอขยายระยะเวลา ดำเนินโครงการเงินอุดหนุนฯ ไปอีกปีงบประมาณหนึ่ง หรือการไม่ติดตามการดำเนินงานของผู้ขอรับ สนับสนุนอย่างใกล้ชิด ซึ่งบางโครงการเงินอุดหนุนฯ มีการดำเนินโครงการเสร็จแล้วอาจจะเหลือเงิน

ซึ่งในความเป็นจริงหน่วยงานสามารถแจ้งให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณดำเนินการส่งคืนจำนวนเงินดังกล่าวมายังที่หน่วยงาน เพื่อที่จะได้นำพิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้แก่โครงการอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ ระเบียบที่ใช้ในการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ อยู่ภายใต้หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409/ว126 ซึ่งข้อที่ 2.6 กำหนดว่า การจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่เบิกไปแล้วให้จ่ายในปีงบประมาณ กรณีเงินเหลืออยู่และยังไม่สิ้นสุดโครงการให้รับดำเนินการให้เสร็จอย่างช้าภายในปีงบประมาณถัดไป กรณีสิ้นสุดหรือยุบเลิกโครงการแล้ว ปรากฏว่ามีเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งอาจจะเป็นช่องว่างที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเร่งการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนใกล้ช่วงสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงปัญหาด้านเทคนิคการทำงาน เช่น

“กรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินที่ส่วนกลางให้ภาคใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานกับเงินที่จัดสรรลงไปช้า ทำให้ภาคไม่สามารถวางแผนการใช้จ่ายว่าจะทำอะไรและต้องใช้เงินเท่าไร ส่งผลทำให้การขับเคลื่อนงานภาคต้องประสานงานผ่านหน่วยงานรัฐในระดับจังหวัดก่อนที่จะถึงองค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชน จึงทำให้กว่าคณะอนุกรรมการฯ จะได้พิจารณาอนุมัติสนับสนุนงบประมาณเกิดความล่าช้าตามมาด้วย และหลังที่มีการอนุมัติงบประมาณไปแล้วภาคไม่มีกลไกการกำกับ ควบคุม ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ”- (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ส่วนยุทธศาสตร์อำนวยการ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 6 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“กรอบแนวทางที่ส่วนกลางจัดทำไม่ค่อยมีความชัดเจน รวมทั้งมีการดำเนินการที่ล่าช้า รวมถึงหน่วยงานยังขาดกลไกที่เข้มแข็งในการติดตาม กำกับการดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนเงิน”- (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ส่วนยุทธศาสตร์อำนวยการ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 3 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“เงินอุดหนุนมีการใช้ที่ยืดหยุ่นกว้างปกติเนื่องจาก หนังสือกระทรวงการคลัง ว126 ได้เปิดโอกาสให้โครงการเงินอุดหนุนที่ไม่สามารถดำเนินการเสร็จสามารถขยายระยะเวลาดำเนินการได้จนถึงอีกปีงบประมาณหนึ่ง หากพบว่าโครงการที่ดำเนินการแล้วมีเงินเหลือให้ทำส่งคืนเป็นคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป”- (ผู้อำนวยการส่วนการเงินและงบประมาณ สำนักเลขานุการกรม สำนักงาน ป.ป.ส.)

2) ด้านที่ 2 ปัญหาด้านบุคคล ผู้บริหารหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินอุดหนุนฯ อาจจะมีความรู้ความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบการบริหารเงินอุดหนุนฯ หรืออาจจะขาดความเชี่ยวชาญในทักษะพิเศษที่จำเป็นในการทำงานในพื้นที่ เช่น การสื่อสาร การประสานงาน เป็นต้น ซึ่งอาจจะเป็นผลจากประสบการณ์ทำงานที่ยังน้อย รวมถึงการให้ความสำคัญของผู้บริหารหน่วยงานต่อการบริหารเงินอุดหนุนฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงปัญหาด้านบุคคล เช่น

“ผู้ประสานพื้นที่ต้องรู้ว่าพื้นที่จังหวัดที่ตนเองรับผิดชอบมีปัญหาสาเหตุใดอย่างไร และกลุ่มเป้าหมายเป็นใครอยู่ที่ไหน ซึ่งการประสานพื้นที่ต้องมีทักษะการสื่อสารกับทางภาคประชาชนหรือจังหวัดให้มีความรู้ความเข้าใจในเกี่ยวกับการขับเคลื่อนงานเงินอุดหนุนฯ ตั้งแต่นโยบาย แนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินอุดหนุนฯ แต่ในปัจจุบันกลับพบว่าผู้ประสานพื้นที่ของเราบางคนกลับยังทักษะประสบการณ์ที่ไม่เพียงพอเพียงพอ หรืออาจจะยังไม่เข้าใจในเรื่องที่ตัวเองสื่อสาร” - (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

“นโยบายของผู้บริหารหน่วยงานที่ไม่ชัดเจน ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน เนื่องจากมีโครงการเสนอขอรับสนับสนุนเงินตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ที่ขอเกินไว้ก่อนในช่วงแรกเพื่อรองรับการขับเคลื่อนงานนโยบายของผู้บริหารระดับบน” - (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ส่วนยุทธศาสตร์อำนาจการ สำนักงาน ปปส. ภาค 3 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“นโยบายของผู้บริหารหน่วยงานจะกันเงินในห้วงของ 6 เดือนแรกของงบประมาณ” - (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ส่วนยุทธศาสตร์อำนาจการ สำนักงาน ปปส. ภาค 4 สำนักงาน ป.ป.ส.)

3) ด้านที่ 3 ปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินอุดหนุนฯ ซึ่งจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการสนับสนุนเงินที่ละเอียด หลายขั้นตอน เช่น ขั้นตอนการรับเช็ค เป็นต้น หรือการสนับสนุนกิจกรรมบางอย่างไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กิจกรรมบางอย่างในระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยเงินอุดหนุนฯ ไม่มีการรองรับให้สามารถดำเนินการได้ เช่น การประชุมออนไลน์ เป็นต้น รวมถึงการกำหนดอัตราค่าใช้จ่าย

ที่จะสนับสนุนไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินอุดหนุนฯ เช่น

“ผู้ขอรับสนับสนุนที่เป็นชาวบ้านรวมตัวกันขึ้นมา ไม่มีประสบการณ์ในการขอสนับสนุนเงินกับหน่วยงานมาก่อน จะไม่ค่อยมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามระเบียบเงินอุดหนุน เนื่องจากกระบวนการทางธุรการการทำเอกสารมีขั้นตอนที่ละเอียดและยุ่งยาก ตลอดจนการที่กำหนด ทำเรื่องของการทำเอกสารที่มีความยุ่งยากซับซ้อน เช่น ผู้จ่ายเงินต้อง เป็น 2 ใน 3 ประกอบด้วย ประธาน เลขา เภรัญญิก เลยทำให้คนที่เข้าถึงระเบียบในเรื่องนี้เป็นแค่เพียงกลุ่มคนเล็ก ๆ”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 6 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“ระเบียบเงินอุดหนุนที่หน่วยขอรับการสนับสนุน อย่างน้อยปีหนึ่งควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน จากสถานการณ์โควิด-19 กิจกรรมหรือวิธีการเบิกจ่ายบางอย่างมันไม่สามารถดำเนินการได้ตามแบบเดิม ดังนั้นต้องมีการปรับระเบียบเพื่อเอื้อกับการทำงานในรูปแบบใหม่ของภาคประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ เพราะเหมือนกับว่ารอบที่ผ่านมา พอมีการปรับรูปแบบการประชุมเป็นรูปแบบออนไลน์ พบว่า เขาจะบอกว่าค่าวิทยากร ค่าอาหารเบิกไม่ได้ ซึ่งจริง ๆ บางอย่างมันไม่เสมอไปซะทีเดียวในบางอย่าง ประกอบมาตรฐานค่าครองชีพที่สูงขึ้นในแต่ละพื้นที่สูงขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแต่เรายังใช้อัตราการเบิกจ่ายที่ยังน้อยเหมือนเดิม”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 9 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“เรื่องระเบียบเป็นเรื่องที่องค์กรภาคประชาชน ซึ่งเขาก็ไม่มีความเข้าใจในระเบียบของทางราชการเท่าไร แต่เมื่อเขามีใจที่อยากจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เข้าใจว่าเงินอุดหนุนเป็นเงินของราชการแต่เราก็ไม่ต้องไปเข้มงวดอะไรมาก แต่ให้ไปเพิ่มการตรวจสอบให้เข้มข้นขึ้น มันก็จะทำให้ภาคประชาชนอยากจะเข้ามามีมือการดำเนินงานกับเรามากยิ่งขึ้น”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.)

4) ด้านที่ 4 ปัญหาของผู้ขอรับสนับสนุนเงิน โครงการที่เสนอเข้ามาหน่วยงานบางส่วนขาดความถูกต้องและความเรียบร้อยในเรื่องของเนื้อหาสาระโครงการและงบประมาณที่ขอมายังทำหน่วยงานต้องมีการประสานงานกับผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณให้แก้ไขปรับปรุงรายละเอียดโครงการก่อนที่จะเข้าประชุมฯ ซึ่งบางโครงการเจ้าหน้าที่ผู้ประสานพื้นที่และเจ้าหน้าที่ส่วนยุทธศาสตร์อำนาจการตรวจสอบไม่รอบคอบ หากโครงการที่ได้รับอนุมัติไปเป็นโครงการที่ยังไม่มีความเรียบร้อย ทางเจ้าหน้าที่ผู้ประสานพื้นที่ที่จะประสานให้มีการปรับปรุงแก้ไขโครงการให้มีความถูกต้องตามมติที่ประชุมก่อนที่จะแจ้งให้มีการมารับเช็คเงินสดเพื่อไปดำเนินโครงการ รวมถึงเมื่อผู้ขอรับสนับสนุนโครงการดำเนินโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและสำเนาเอกสารทางการเงินจัดส่งมาที่หน่วยงาน ซึ่งในปัจจุบันมีบางหน่วยงานที่รายงานผลการดำเนินงานและสำเนาเอกสารทางการเงินไม่เรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากการละเลยความสำคัญของเจ้าหน้าที่ผู้ประสานพื้นที่ที่ไม่สร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้กับผู้ขอรับสนับสนุนเงิน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงปัญหาของผู้ขอรับสนับสนุนเงิน

“ทุกโครงการต้องมีการส่งเจ้าหน้าที่ลงไปตรวจสอบว่าเขาทำโครงการจริงหรือเปล่าวางงานหรือเอกสารทางการเงินพบว่าเครือข่ายยังมีการทำผิดอยู่บ้าง องค์กรเก่าก็จริงตัวเครือข่ายที่ขอมายาจะเป็นหน้าใหม่ไม่เคยขอรับเงินมาก่อน ประกอบกับบางที่ตัวประธานหรือกรรมการอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไม่ใช่คนเดิม ทำให้ความเข้าใจในการเบิกจ่ายเงินอาจจะมีความเข้าใจถูกต้องไม่ทั้งหมด เวลาที่มีการอนุมัติเงินให้กับองค์กรใหม่ ๆ เจ้าหน้าที่ในกลุ่มงานจะมีการทำหนังสือชี้แจงและเน้นย้ำสิ่งที่องค์กรต้องปฏิบัติ”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 9 สำนักงาน ป.ป.ส.)

5) ด้านที่ 5 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในห้วงที่ผ่านมาปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 เป็นห้วงเวลาของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานในพื้นที่เป็นอย่างมากเนื่องจากองค์กรหรือเครือข่ายไม่สามารถจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการรวมกลุ่ม หรือการลงพื้นที่ติดตามเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทำให้หลายองค์กรต้องมีการส่งคืนงบประมาณ ตลอดจนมีการขอขยายระยะเวลาการทำงาน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. สำนักงาน ป.ป.ส. ได้มีแนวทางให้หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน เร่งรัดการทำงานอย่างใกล้ชิดและให้มีการปรับแผนการทำงาน ปรับรูปแบบกิจกรรมจากลักษณะการรวมกลุ่มเป็นการใช้ระบบออนไลน์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสามารถต่อบัณฑิตประสงค์ของการทำงานได้ รวมทั้งมีการออกแนวทางปฏิบัติให้อนุกรรมการเงินอุดหนุน

ส่วนกลางหรือภาค กำหนดวงรอบของการประชุมเงินอุดหนุน 4 ครั้งต่อปี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทราบวงรอบและการจัดการโครงการให้สามารถดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เช่น

“โควิดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานในลักษณะการรวมคนในหมู่บ้านไม่ได้ แต่บางทีลักษณะโครงการที่มีการขอขยายอาจจะเป็นในลักษณะโครงการที่ต้องมีการดำเนินการต่อเนื่องและไม่สามารถทำให้จบภายในปีงบประมาณนั้น จึงต้องมีการขยายโครงการหรือว่ามีการกันเงินเหลือมปีออกไป” (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

“โควิดที่ผ่านมากระทบกับงานโครงการกิจกรรมด้านป้องกัน ทำให้โครงการเหล่านี้ไม่ค่อยมีใครทำ เช่น เครือข่ายเด็กและเยาวชนที่เขาจะต้องมีการรวมตัวเพื่อดำเนินกิจกรรมแทบไม่มีเลย ไม่มีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะการรวมกลุ่มและเข้ามาขอเงินเลย ในขณะที่โครงการที่ขอเงินพบว่ามีการขยายระยะเวลาเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการติดขัดของการลงพื้นที่ไม่ได้ ยิ่งทำให้ทำให้มีการขยายโครงการเพิ่มมากขึ้น องค์กรที่มาขอรับเงินไม่หลากหลาย”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และผู้อำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 9 สำนักงาน ป.ป.ส.)

4.2.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงข้อในการปรับปรุงการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ เช่น

“อย่างแรกคือ การกำหนดนโยบายหรือแนวนโยบายการใช้เงินจะต้องเกิดขึ้นก่อนการเริ่มต้นปีงบประมาณใหม่ อย่างที่สองคือ เมื่อนโยบายหรือแนวทางในเรื่องการสนับสนุนเกิดขึ้นกระบวนการของส่วนกลางและภาคก็ต้องเดินไปพร้อม ๆ กัน และอย่างที่สองคือ การกำกับติดตามการดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนเงินอย่างใกล้ชิด”- (รองเลขาธิการ ป.ป.ส. กำกับสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

“เป้าหมายหมู่บ้านชุมชน ส่วนกลางต้องบังคับให้ภาค หรือจะออกแบบฟอร์มกลางให้ภาคทำโครงการให้มีความละเอียดนอกจากมีแค่ชื่อโครงการ กรอบงบประมาณมากกว่าที่ทำอยู่ปัจจุบัน) เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ละเอียดที่ชัดเจนและเป็นข้อมูลเพื่อการ

ทำงานของภาคมากยิ่งขึ้น มันก็จะทำให้เห็นภาพการทำงานคล้าย ๆ กันในแต่ละภาค”-
(ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 2 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“ข้อเสนอแนะที่ 1 การกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
ระยะ 5 ปี การทำงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการกำหนดกรอบแนวทาง
ประจำปี และการสนับสนุนทรัพยากรเงินอุดหนุนรองรับเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการใช้งบประมาณ ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กร
เครือข่าย ภาคประชาสังคมในการเข้ามาจัดการกับปัญหาเสพติด อย่างที่ 2 การ
จัดระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และตัวชี้วัดการดำเนินงานเงินอุดหนุนฯ ให้
ชัดเจน ทั้งในระดับส่วนกลางและพื้นที่ และอย่างที่ 3 การพัฒนาปรับปรุงฐานข้อมูล
รองรับ กลุ่มเป้าหมาย งบประมาณ กลไก องค์กร ผลการดำเนินงาน เพื่อเป็น
ฐานข้อมูลในการรวบรวม ประมวลผล”- (ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ
สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์)

“ประการที่หนึ่งคือ การแก้ไขระเบียบให้มีความยืดหยุ่นต่อการใช้งานที่ทำให้
ผู้ขอรับสนับสนุนเงินเข้าถึงงบประมาณได้ง่าย ประการที่สองคือ การพัฒนากลไกการ
ประชาสัมพันธ์ใหม่ ๆ ที่พยายามอธิบายว่าเงินก้อนนี้คือเงินอะไร โครงการเขียนยังไง
เบิกจ่ายยังไง เก็บเอกสารยังไง ส่งทำให้ผู้ขอรับสนับสนุนใหม่ได้มีโอกาสการเข้าถึง
ประการที่สาม คือ การตรวจเยี่ยมผู้ขอรับสนับสนุนเงินและแนะนำการจัดทำ
เอกสารรายงานที่ถูกต้อง”- (ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส.
ภาค 6 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“สืบเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 หน่วยงานต้องมีการปรับตัวโดยลดงบประมาณ
และวางแผนเฉพาะโครงการที่สามารถดำเนินการได้ส่วนโครงการ/กิจกรรม
ที่มีความเสี่ยงไม่สามารถจัดได้ตัดทิ้งไปเลย และการปรับรูปแบบการทำงาน
ระหว่างภาคกับเครือข่ายมากขึ้น เช่น การประชุมผ่านออนไลน์ เป็นต้น” -
(ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักงาน ปปส. ภาค 9 สำนักงาน ป.ป.ส.)

“การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อการทำงานภายในองค์กรและการแก้ปัญหาหลายเสพติด ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงมีการปรับรูปแบบวิธีการทำงาน ดังนี้ อย่างแรก คือ ปรับวิธีการปฏิบัติงานภายในองค์กรเพื่อรองรับการทำงานรูปแบบใหม่ (New normal) อย่างที่สอง คือ ปรับรูปแบบวิธีการป้องกันและแก้ปัญหาหลายเสพติด” (ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักยุทธศาสตร์

ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณอุดหนุนให้มีประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น จากผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ด้านตามตามปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ดังนี้ ตารางที่ 15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. ปัญหาเทคนิคการทำงาน	<p>1.1 กรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ ต้องมีความชัดเจนสามารถเข้าใจได้ง่าย และแจ้งให้หน่วยงานทราบก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานจะได้มีการวางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณใหม่ รวมถึงการจัดสรรเงินงบประมาณอุดหนุนฯ ต้องมีความถูกต้องและรวดเร็ว</p> <p>1.2 การควบคุมกำกับติดตามการอนุมัติสนับสนุนเงินของหน่วยงานเป็นรายไตรมาส</p> <p>1.3 การพัฒนาระบบการรายงาน กำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินของผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ</p> <p>1.4 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบข้อมูลสารสนเทศเรื่องเงินอุดหนุนภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้มีการจัดการข้อมูลที่ดี ประมวลผลได้อย่างแม่นยำ</p> <p>1.5 พัฒนารูปแบบหรือกลไกการสื่อสารประชาสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ เพื่อให้ผู้ขอรับสนับสนุนรายใหม่ที่มีความสนใจสามารถเข้าถึงได้</p>
2. ปัญหาด้านตัวบุคคล	<p>การกำหนดเป้าหมายการทำงานยึดโยงกับตัวชี้วัดประเมินผล การปฏิบัติงาน การอบรมเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวแนวทางการปฏิบัติงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ</p>

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
3. ปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ	แก้ไขระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เช่น การลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น การเพิ่มกิจกรรมที่สามารถให้การสนับสนุนเงินได้
4. ปัญหาของผู้ขอรับสนับสนุนเงิน	สร้างการรับรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ขอโครงการตั้งแต่การขึ้นตอน การเสนอโครงการ การใช้จ่ายเงิน และการรายงานผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรหรือเครือข่าย เข้ามาแบ่งเบาภาระในการทำงานของหน่วยงาน
5. ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	<p>5.1 การวางแผนที่มีความยืดหยุ่น รองรับกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลง การปรับรูปแบบการทำงานภายในหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงานมากยิ่งขึ้น เช่น การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการปฏิบัติงาน การใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ การปรับรูปแบบการประชุม อบรม สัมมนา ในรูปแบบการประชุมทางไกล เช่น การประชุมผ่านระบบ VDO Conference โปรแกรม Microsoft Team โปรแกรม Webex หรือ โปรแกรม Zoom ปรับรูปแบบการลงทะเบียนเป็นการลงทะเบียนผ่านระบบ QR Code Work From Home เป็นต้น</p> <p>5.2 ปรับรูปแบบวิธีการป้องกันและแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น การใช้เทคโนโลยีมาสนับสนุนการปฏิบัติงานในการสืบสวนสอบสวน และอบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ด้านปราบปรามยาเสพติดให้มีความรู้ความสามารถทั้งด้านการสืบสวนสอบสวน การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการติดตามผู้กระทำความผิดในทางดิจิทัล หรือสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) / การป้องกันกลุ่มเป้าหมายโดยใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ให้มากขึ้น สำหรับด้านการบำบัดรักษา เน้นปรับรูปแบบการบำบัดจากการรวมกลุ่ม การจัดค่าย เป็นการให้คำปรึกษารายบุคคล การบำบัดฟื้นฟูโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBTx) และการติดตามดูแลผู้ผ่านการบำบัดรายบุคคล โดยการไปเยี่ยมบ้าน การใช้โทรศัพท์ติดตามให้คำปรึกษา</p>

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 3) เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) กล่าวคือ ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ และวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้เกิดความครอบคลุม และครบถ้วน ที่มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธีการ ได้แก่ วิธีการแรก คือ การใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบดูแลเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ จากหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน จำนวน 40 คน วิธีการต่อมา คือ การค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary search) และวิธีการสุดท้าย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก กับบุคคลภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสำนักงาน จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการส่วน จำนวน 5 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอาวุโส ของสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 4 คน สามารถสรุปผลการศึกษาได้ โดยผู้ศึกษาจะเรียงหัวข้อตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ ดังนี้

5.1 แนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

จากการศึกษาแนวทางทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 พบว่า มีกระบวนการที่เป็นขั้นตอนหลักทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่

5.1.1 การจัดทำแผนการจัดสรรเงิน

หน่วยงานส่วนกลางจะมีหน้าที่ในการจัดทำร่างนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และรวบรวมแผนการดำเนินงานและกรอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน และนำแผนดังกล่าวมาวิเคราะห์กรอบวงเงินที่หน่วยงานจะได้รับภายใต้ความสอดคล้องของนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมเพียงพอ

กับจำนวนวงเงินที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับจัดสรรจากสำนักงานงบประมาณ ทั้งนี้ ส่วนกลางจะดำเนินการนำร่างนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และกรอบแผนงานและการใช้งบประมาณของแต่ละหน่วยงานเข้าพิจารณาอนุมัติต่อคณะกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ส่วนหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน มีหน้าที่ในการวางแผนการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และส่งมาที่หน่วยงานส่วนกลางเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์การจัดสรรกรอบเงินที่จะได้รับไปขับเคลื่อนงานในพื้นที่

จะเห็นได้ว่าแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งกับการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ เพราะว่า สำนักงาน ปปส. กทม. สำนักงาน ปปส. ภาค 1 - 9 และสำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ใช้เป็นกรอบแนวทางในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลทำให้ภาพรวมการดำเนินงานของงบเงินอุดหนุนฯ ของหน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการคาดการณ์ไกลในงบประมาณที่ดีของ ป่วย อึ้งภากรณ์ (2522) กล่าวว่าการกำหนดงบประมาณต้องสอดคล้องกับปัจจัยการทำงาน โดยการวางแผนกับงบประมาณต้องมีความสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกัน และสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมสามารถบรรลุไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเป้าหมายที่กำหนดต้องมีความเหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงสามารถเป็นไปได้

5.1.2 การอนุมัติจัดสรรเงิน

สำนักยุทธศาสตร์ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องของแผนงานและงบประมาณภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. จะดำเนินการจัดทำสรุปรายงานและขอส่งการจากที่ประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ และทำอนุมัติจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ซึ่งระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการในขั้นตอนนี้ประมาณ 2 สัปดาห์ หลังจากสิ้นสุดการประชุมฯ โดยเงินที่หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน จะอยู่ในห้วงสัปดาห์ที่สามหรือสี่ของเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเงินที่ได้รับอาจจะมากหรือน้อยกว่าจำนวนค่าขอของหน่วยงานขึ้นอยู่กับทัศนคติของเลขาธิการ ป.ป.ส. และความจำเป็นตามความเหมาะสมของการขับเคลื่อนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ ซึ่งการกำหนดกลไกการจัดสรรเงินดังกล่าวต้องผ่านประชุมพิจารณาจากคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ ทำให้การจัดสรรงบเงินอุดหนุนมีความล่าช้ากว่าการจัดสรรงบปกติของหน่วยงาน ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้หน่วยงานภายใน สำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ไม่สามารถวางแผนได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง

ว่าโครงการหรือกิจกรรมใดจะใช้งบประมาณปกติที่เป็นการดำเนินงานในส่วนของหน่วยงานรัฐหรือเงินอุดหนุนฯ ในห้องค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชนเข้ามาดำเนินการ

จะเห็นว่างบประมาณที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับมีอยู่อย่างจำนวนจำกัด ดังนั้น เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสำนักคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2527) กล่าวว่าประสิทธิภาพ คือความแตกต่างระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลผลิตที่ออกมา ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์การทำงาน 3 ส่วน (ปัจจัยนำเข้า กระบวนการทำงาน และผลลัพธ์) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาวัดประสิทธิภาพเพียงแค่มิติด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ งบประมาณ เจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง และระบบข้อมูลสารสนเทศ และมิติด้านกระบวนการทำงาน (Process) ได้แก่ การวางแผน การบริหารเงิน การเบิกจ่ายเงิน การประสานงาน และการกำกับติดตามผ่านกลไกที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนดไว้ ส่วนมิติด้านผลลัพธ์ ไม่ได้อยู่ในขอบเขต ซึ่งมีความสอดคล้องหลักประสิทธิภาพในงบประมาณที่ดีของป่วย อิงภากรณ์ (2522) ที่กล่าวว่าส่วนราชการต้องดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดความรั่วไหลของงบประมาณที่ไม่จำเป็น โดยการจัดสรรงบประมาณที่ดีควรยึดหลักการพัฒนาเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าเป็นหลัก เนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำนวนจำกัดที่มีการลำดับก่อนหลังตามสถานการณ์และความจำเป็น ตลอดจนต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถเปลี่ยนแปลงรองรับได้กับทุกสถานการณ์

5.1.3 การบริหารเงิน หน่วยงานส่วนกลางมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ให้มีความถูกต้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำ สืบหาตรวจสอบการส่งคืนและเพิ่มเงินอุดหนุนฯ เป็นต้น ส่วนหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน หลังจากที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจะนำงบประมาณดังกล่าวบริหารจัดการต่อไป โดยหน่วยงานดังกล่าวจะมีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเพื่อทำการชี้แจงแนวทางการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการหาองค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชนที่สนใจเสนอโครงการเพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณ หากกรณีที่มีโครงการขอรับสนับสนุนงบประมาณมายังหน่วยงาน จะเป็นหน้าที่ของส่วนงานที่เกี่ยวข้องต้องกลั่นกรองตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้องของโครงการก่อนนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนฯ พิจารณานำเสนอสนับสนุนงบประมาณต่อไป โดยจำนวนครั้งของการจัดประชุมดังกล่าวขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการภายในของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งที่ผ่านมามีบางหน่วยงานมีการจัดประชุมฯ เดือนละครั้ง หรือไตรมาสละครั้ง ซึ่งการจัดประชุมฯ ขึ้นอยู่กับจำนวน

โครงการที่เสนอเข้ารับสนับสนุนงบประมาณ ทั้งนี้ หลังการประชุมหน่วยงานจะมีการแจ้งผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณทราบผลการพิจารณา หากโครงการที่ผ่านการพิจารณาจะมีการประสานมารับเช็คเงินสด ส่วนโครงการที่ไม่ผ่านการพิจารณาหากมีความประสงค์ที่จะรับสนับสนุนงบประมาณของหน่วยงาน ให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโครงการใหม่ให้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ และนำเข้าที่ประชุมพิจารณาในรอบถัดไป โดยการเบิกจ่ายเช็คเงินสดให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ต้องยึดถือแนวปฏิบัติตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 อย่างเคร่งครัด ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการอธิบายอย่างละเอียดในเนื้อหาบทที่ 2 หัวข้อที่ 2.6 กระบวนการงบเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หัวข้อย่อย 3) การบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ทั้งนี้ การดำเนินการในขั้นตอนนี้มีรายละเอียดที่ลึกลับ ซึ่งผู้ศึกษาจะขอทำการอธิบายไปที่ละประเด็น ดังนี้

ก) โครงสร้างการดำเนินงาน หน่วยงานส่วนใหญ่จะมีโครงสร้างการดำเนินงานที่เหมือนกัน แต่จะมีบางหน่วยงานที่มีการตั้งกลุ่มงานเฉพาะขึ้นมาเพื่อดำเนินงานด้านงบเงินอุดหนุนฯ เพียงอย่างเดียว

ข) กลไกการขับเคลื่อนงานในพื้นที่แต่ละจังหวัด แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 เจ้าหน้าที่จากส่วนประสานพื้นที่ ประสานกับผู้เสนอขอโครงการในพื้นที่จังหวัดโดยตรง หรืออาจจะผ่านบุคคลจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น ปลัดอำเภอ พัฒนาชุมชน เป็นต้น และลักษณะที่ 2 ตัวแทนที่เป็นมูลนิธิ องค์กร เครือข่าย ทำหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่จากส่วนประสานพื้นที่ลงไปประสานกับผู้ขอโครงการในพื้นที่ ซึ่งในทางปฏิบัติหน่วยงานอาจมีเพียงหนึ่งกลไก หรืออาจจะใช้ 2 กลไกทำงานผสมผสานกัน ซึ่งอยู่กับการตัดสินใจของผู้บริหารในสำนักงานและความเหมาะสมในการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่

ค) องค์ประกอบคณะกรรมการและลักษณะโครงการที่เข้าพิจารณา มีความแตกต่างกันในเรื่องขององค์ประกอบ และขนาดหรือลักษณะโครงการที่ให้พิจารณาสนับสนุนงบประมาณสามารถจำแนกออกเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 โครงการที่มีลักษณะการดำเนินงานเป็นภาพรวมของประเทศหรือตามนโยบายของผู้บริหาร โดยจะนำเข้าการประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ ส่วนกลาง และแบบที่ 2 โครงการในระดับพื้นที่ของแต่ละตามสภาพปัญหาในพื้นที่แต่ละจังหวัด จะถูกนำมาเข้าการประชุมคณะกรรมการเงินอุดหนุนฯ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค

ง) ลักษณะผู้เสนอขอโครงการ จำแนกลักษณะผู้เสนอโครงการแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 องค์กรหรือเครือข่ายที่มีศักยภาพ มีความพร้อม มีความเข้มแข็ง เคยมีประสบการณ์ทำงานร่วมกับหน่วยงาน ลักษณะที่ 2 องค์กรหรือเครือข่ายที่ศักยภาพไม่มีความพร้อมโดยเป็นองค์กรที่อาจจะเคยขอหรือไม่เคยขอโครงการส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนในพื้นที่

รวมตัวและเสนอโครงการผ่านกลไกศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดหรืออำเภอ และลักษณะที่ 3 องค์กรหรือเครือข่ายหน้าใหม่ที่ไม่เคยเสนอโครงการขอรับสนับสนุนเงิน

จ) การอนุมัติโครงการ เจ้าหน้าที่ประสานพื้นที่ที่จะดำเนินการการหาคอร์คอร์หรือเครือข่าย มาเสนอโครงการเพื่อรับสนับสนุนเงิน โดยรูปแบบการดำเนินงานจะผ่านตัวแทนหรือลงพื้นที่ดำเนินการเอง หากกรณีมีผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณเสนอโครงการมายังหน่วยงาน ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการกลั่นกรอง ตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้อง ตลอดจนวิเคราะห์การสนับสนุนงบประมาณของโครงการ ซึ่งมีผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการเป็นประธาน ก่อนการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งบางหน่วยงานไม่มีกลไกนี้ โดยรูปแบบที่ใช้ดำเนินงานเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่ที่จะดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลและจัดส่งให้เจ้าหน้าที่ส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการดำเนินการตรวจสอบความเรียบร้อยของโครงการก่อนเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนฯ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 หน่วยงานส่วนกลางได้กำหนดให้หน่วยงานจัดประชุมพิจารณาอนุมัติสนับสนุนโครงการเงินอุดหนุนฯ ไตรมาสละ 1 ครั้ง แต่อย่างไรก็ตามยังมีบางหน่วยงานที่ผู้เสนอโครงการมีจำนวนมาก หากรอพิจารณาเป็นรายไตรมาสจะทำให้การดำเนินงานของผู้เสนอโครงการช้าตามไปด้วย จึงทำให้มีการจัดประชุมมากกว่าที่ส่วนกลางกำหนด ในกรณีที่โครงการเร่งด่วนการใช้กลไกคณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ พบว่าทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในเรื่องการเพิ่มขึ้นขั้นตอนการทำงานที่ไม่เป็นจำเป็น

ฉ) การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ การส่งจ่ายเช็คเงินสดให้แก่โครงการเงินอุดหนุนฯ ที่ผ่านการอนุมัติสนับสนุนงบประมาณจากมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนฯ หน่วยงานต้องแจ้งให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมารับเช็คเงินสด ซึ่งการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561

ช) การประสานงาน รูปแบบการประสานงานแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 การประสานของส่วนงานภายในหน่วยงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการกับเจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่ โดยจะเป็นการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และแจ้งจำนวนงบประมาณที่หน่วยงานได้รับ การกำกับติดตามโครงการที่ได้รับสนับสนุนงบประมาณไปแล้ว และแบบที่ 2 การประสานของเจ้าหน้าที่ส่วนประสานพื้นที่กับบุคคลภายนอกหน่วยงาน เช่น จะเป็นการดำเนินงานในการการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ว่าต้องเสนอโครงการลักษณะแบบไหน (การประชาสัมพันธ์) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอโครงการมายังหน่วยงาน การชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบเงินอุดหนุน การติดตามตรวจเยี่ยม เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการประสานงานมีทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การจัดประชุมชี้แจง การแจ้งผ่านไลน์ การทำหนังสือทางราชการ เป็นต้น

5.1.4 การกำกับติดตาม เป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานต้องให้ความสำคัญ ซึ่งแนวทางที่ส่วนกลางใช้การติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน คือการสรุปผลข้อมูลผลการอนุมัติงบประมาณและผลการดำเนินงานจากระบบการรายงานเงินอุดหนุนฯ เป็นรายเดือนและนำเสนอให้กับผู้บริหารรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการกำกับการเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละไตรมาส ส่วนหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน จะมีการติดตามการดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนเงินเป็นระยะอย่างใกล้ชิด และจะมีการกำกับกับผู้ขอรับสนับสนุนเงินส่งรายงานและสำเนาเอกสารทางการเงินภายใน 30 วัน หลังจากโครงการดำเนินการเสร็จแล้ว เพราะข้อมูลเหล่านี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในครั้งถัด ๆ ไป ที่ผ่านมามีกลุ่มตรวจสอบภายในก็จะลงพื้นที่เข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อให้ความโปร่งใสในการใช้งบประมาณ เช่น เรื่องการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารต้องเป็นประเภทออมทรัพย์ การเบิกถอนเงินในบัญชีต้องเป็น 2 ใน 3 (ประธาน กรรมการ และเหรียญก) หนังสือรับรองนิติบุคคล เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวทางการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนสำนักงาน ป.ป.ส. จะมีการกระจายอำนาจให้กับหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน ในการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยผ่านการกลไกที่ออกแบบไว้ คือ คณะอนุกรรมการเงินอุดหนุนฯ ส่วนกลาง/ภาค ให้มีหน้าที่ในการพิจารณาการสนับสนุนโครงการภายใต้การรองรับแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และระเบียบ สำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561 ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำนักงบประมาณของรัฐสภา (2562) กล่าวว่า การกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้กับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐแต่อยู่บนหลักพื้นฐานความรับผิดชอบที่ส่วนราชการจะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และมีความเป็นอิสระในการบริหารงบประมาณด้วยตนเองเพื่อให้ความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณมากขึ้น

5.2 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

จากแนวทางการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น พอจะเห็นสาเหตุของสภาพปัญหาการดำเนินงานในลักษณะการส่งคืนเงิน และการขอขยายระยะเวลาโครงการที่ดำเนินการไม่เสร็จทันภายในปีงบประมาณที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยผู้ศึกษาทำการรวบรวมสาเหตุปัญหาได้ทั้งหมด 5 ประเด็น รายละเอียด ดังนี้

5.2.1 ปัญหาด้านเทคนิคการทำงาน

ก) การอนุมัติกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และการจัดสรรงบประมาณ มีความล่าช้า ส่งผลต่อความล่าช้าในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานเป็นอย่างมาก ว่าโครงการหรือกิจกรรมใดจะใช้งบปกติหรือเงินอุดหนุนเสริมการขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ รวมถึงส่งผลให้การขับเคลื่อนงานในพื้นที่เป็นไปด้วยความล่าช้าและอาจจะไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ทำให้หน่วยงานไม่สามารถใช้เงินหมดหรือเร่งพิจารณาการใช้จ่ายเงินโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของโครงการ

ข) หน่วยงานไม่มีกลไกการกำกับ ควบคุม ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงาน ที่จริงจังและมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

ค) รูปแบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงบประมาณอุดหนุนฯ ยังไม่กระจายครอบคลุม ยังถูกจำกัดเพียงอยู่เฉพาะผู้รับสนองงบประมาณเพียงบางกลุ่มเท่านั้น จึงทำให้โครงการที่ดำเนินการ เป็นลักษณะเดิมไม่มีการต่อยอดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.2.2 ปัญหาด้านบุคคล ผู้บริหารหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินอุดหนุนฯ อาจจะมีความรู้ความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบการบริหารเงินอุดหนุนฯ หรืออาจจะขาดความเชี่ยวชาญในทักษะพิเศษที่จำเป็นในการทำงานในพื้นที่ เช่น การสื่อสาร การประสานงาน เป็นต้น ซึ่งอาจจะเป็นผลจากประสบการณ์ทำงานที่ยังน้อย รวมถึงการให้ความสำคัญของผู้บริหารหน่วยงานต่อการบริหารเงินอุดหนุนฯ

5.2.3 ปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินอุดหนุนฯ การกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการสนับสนุนเงินที่ละเอียด หลายขั้นตอน หรือระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยเงินอุดหนุนฯ ที่ไม่มีการรองรับการสนับสนุนกิจกรรมบางอย่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น การประชุมออนไลน์ เป็นต้น รวมถึงการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายที่จะสนับสนุนไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ตลอดจนการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารเบิกจ่ายเงิน หรือการรายงานผลการดำเนินงานที่ยึดติดกับระเบียบขั้นตอนที่ไม่เอื้ออำนวยความสะดวกกับประชาชนทั่วไป ทำให้ผู้ขอรับสนับสนุนมองว่าเงินดังกล่าวมีการดำเนินการที่ยุ่งยาก จึงหันไปขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐอื่นที่ง่ายกว่า

5.2.4 ปัญหาของผู้ขอรับสนับสนุนเงิน โครงการที่เสนอเข้ามายังหน่วยงานบางส่วน ขาดความถูกต้องและความเรียบร้อยในเรื่องของเนื้อหาสาระโครงการและงบประมาณ จึงทำหน่วยงานต้องประสานงานกับผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณให้ดำเนินแก้ไขปรับปรุงรายละเอียดโครงการก่อนที่จะเข้าประชุมพิจารณา บางโครงการเจ้าหน้าที่ผู้ประสานพื้นที่และเจ้าหน้าที่ส่วน

ยุทธศาสตร์อำนาจการตรวจสอบไม่รอบคอบ หากโครงการที่ได้รับอนุมัติไปแล้วหากเป็นโครงการที่ยังไม่มีความเรียบร้อยเจ้าหน้าที่ผู้ประสานพื้นที่จะประสานให้มีการปรับปรุงแก้ไขโครงการให้มีความถูกต้องตามมติที่ประชุมก่อนที่จะแจ้งมารับเช็คเงินสด รวมถึงเมื่อผู้ขอรับสนับสนุนโครงการดำเนินโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและสำเนาหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณทุกรายการที่ได้รับการสนับสนุนมายังหน่วยงาน ซึ่งในปัจจุบันมีบางหน่วยงานที่รายงานผลการดำเนินงานและสำเนาเอกสารทางการเงินไม่เรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากการละเลยความสำคัญของเจ้าหน้าที่ผู้ประสานพื้นที่ที่ไม่สร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้กับผู้ขอรับสนับสนุนเงิน

5.2.5 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในห้วงที่ผ่านมาปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 เป็นช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานในพื้นที่ เนื่องจากองค์กรหรือเครือข่ายไม่สามารถจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการรวมกลุ่ม หรือการลงพื้นที่ติดตามเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทำให้หลายองค์กรต้องมีการส่งคืนงบประมาณรวมถึงขยายระยะเวลาการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ สำนักงาน ป.ป.ส. มีการกำกับหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 11 หน่วยงาน เร่งรัดการทำงานอย่างใกล้ชิดและให้มีการปรับแผนการทำงาน ปรับรูปแบบกิจกรรม จากลักษณะการรวมกลุ่มเป็นการใช้ระบบออนไลน์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสามารถต่อบัตถุประสงค์ของการทำงานได้ รวมทั้งมีการออกแนวทางปฏิบัติให้อนุกรมการเงินอุดหนุนส่วนกลางหรือภาคกำหนดวงรอบของการประชุมเงินอุดหนุน 4 ครั้งต่อปี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทราบวงรอบและการจัดการโครงการให้สามารถดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการส่งคืนเงินและการขอขยายระยะเวลาดำเนินโครงการเงินอุดหนุนที่ไม่สามารถดำเนินทันภายในปีงบประมาณ สาเหตุปัญหามาจาก 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัญหาที่เกิดขึ้นหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นผลจากการชี้แจงกรอบนโยบายการเงินซ้ำ ส่งผลทำให้หน่วยงานการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ซ้ำตามไปด้วย รวมถึงหน่วยงานขาดกลไกการกำกับ ควบคุม ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานที่เป็นระบบ (ของเทคนิคการทำงาน) และระเบียบเงินอุดหนุนฯ ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป(มิติของกฎหมายหรือระเบียบ) และส่วนที่ 2 ผู้ขอรับสนับสนุนเงิน องค์กรหรือเครือข่ายส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ การจัดทำโครงการ และความพร้อมทางด้านเวลาในการขับเคลื่อนงานของผู้รับสนับสนุนงบประมาณซึ่งเป็นปัญหาของด้านบุคคลและผู้ขอรับสนับสนุนเงิน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกศินี ตรีอินทอง (2549)

กล่าวว่าปัญหาการบริหารงบประมาณแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การจัดเตรียมงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ และการบริหารงบประมาณ และผลการศึกษาของสุคนธา ชิมตระการ (2539) พบว่าความล่าช้าของการใช้จ่ายเงินและการก่อหนี้ผูกพันมีสาเหตุมาจากการขาดการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่ชัดเจน และสำหรับหน่วยงานในภูมิภาคการโอนเงินประจำงวดจากส่วนกลางมีผลต้องการใช้เงินส่วนกระบวนการดำเนินการก่อนการก่อสร้าง มีผลต่อการก่อหนี้ผูกพันและการใช้จ่ายเงินของโครงการก่อสร้าง แต่ทั้งหมดนี้หากมีการควบคุมกำกับ ดูแลอย่างจริงจัง จะทำให้การบริหารงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับผลการสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ให้มีความสำคัญกับการรายงาน ติดตามและประเมินผลเป็นอันดับแรก

5.3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ

5.3.1 ด้านการทำงาน

ก) กรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ ต้องมีความชัดเจนสามารถเข้าใจได้ง่าย และแจ้งให้หน่วยงานทราบก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานจะได้มีการวางแผนการเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณใหม่ รวมถึงการจัดสรรเงินงบเงินอุดหนุนฯ ต้องมีความถูกต้อง และรวดเร็ว

ข) การควบคุมกำกับติดตามการอนุมัติสนับสนุนเงินของหน่วยงานเป็นรายไตรมาส

ค) การพัฒนาระบบการรายงาน กำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ

ง) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบข้อมูลสารสนเทศเรื่องเงินอุดหนุนภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้มีการจัดการข้อมูลที่ดี ประมวลผลได้อย่างแม่นยำ

5.3.2 ด้านตัวบุคคล การกำหนดเป้าหมายการทำงานยึดโยงกับตัวชี้วัดประเมินผล การปฏิบัติงาน การอบรมเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวแนวทางการการปฏิบัติงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

5.3.3 ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ แก้ไขระเบียบฯให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เช่น การลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น การเพิ่มกิจกรรมที่สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณได้ เป็นต้น

5.3.4 ผู้ขอรับสนับสนุนเงิน สร้างการรับรู้ความเข้าใจให้กับผู้ขอโครงการตั้งแต่การขึ้นตอนการเสนอโครงการ การใช้จ่ายเงิน และการรายงานผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง

เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรหรือเครือข่าย เข้ามาแบ่งเบาภาระในการทำงานของหน่วยงาน การสร้างกลไกการประชาสัมพันธ์รูปแบบใหม่ที่สามารถเชิญชวนผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณรายใหม่

5.3.5 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ก) การวางแผนที่มีความยืดหยุ่น รองรับกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลง การปรับรูปแบบการทำงานภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานมากยิ่งขึ้น

ข) ปรับรูปแบบวิธีการป้องกันและแก้ปัญหาสุขภาพ

5.4 ข้อจำกัดในการศึกษา

5.4.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาภาพรวมของการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อหาสาเหตุปัญหาที่เกิดจากกระบวนการบริหารงานภายในสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ทำให้เกิดสภาพของการส่งคืนเงินและการขอขยายระยะเวลาดำเนินโครงการที่ไม่สามารถดำเนินการเสร็จทันภายในปีงบประมาณ ซึ่งในความเป็นจริงสภาพปัญหาดังกล่าวอาจจะมีสาเหตุอื่นร่วมด้วย โดยในแต่ละหน่วยงานอาจจะมี ความแตกต่างกันไปตามสภาพบริบทพื้นที่ทำงาน ดังนั้น ข้อเสนอแนะ อาจจะไม่ครอบคลุมกับการแก้ไขปัญหาทั้งหมดได้ สืบเนื่องจากศึกษาเพียงเฉพาะในมุมมองของคนภายในสำนักงาน ป.ป.ส. จึงอาจทำให้ขาดมิติมุมมองความคิดเห็นจากบุคคลภายนอกหน่วยงาน เช่น ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ สำนักงานงบประมาณ เป็นต้น

5.4.2 ห้วงเวลาที่ศึกษาอยู่ช่วงเตรียมการจัดสรรงบประมาณ ผู้ที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ไม่มีเวลาให้สัมภาษณ์ จึงทำให้ต้องมีการเลื่อนนัดสัมภาษณ์ และในขณะเดียวกันทางผู้ศึกษามีคำสั่งย้ายมาปฏิบัติราชการไปยังที่ทำงานใหม่ทำให้ต้องมีการปรับสภาพการทำงานที่ใหม่ในช่วงแรกเป็นอย่างมาก จึงทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปด้วยความยากลำบาก

5.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

5.5.1 ควรมีการศึกษาการประเมินประสิทธิผลหรือประสิทธิภาพของการดำเนินงานอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพ เนื่องจากในปัจจุบันหน่วยงานไม่มีการศึกษาในเรื่องดังกล่าว

5.5.2 การกำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา โดยเลือกหน่วยงานที่มีการบริหารเงินได้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นกรณีศึกษา เพื่อสร้างต้นแบบการบริหารงานให้กับหน่วยงานอื่น ๆ

บรรณานุกรม

แนวนโยบายการใช้เงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของสำนักงาน ป.ป.ส. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน ป.ป.ส. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยงบเงินอุดหนุนเพื่อ
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2561.

หนังสือกระทรวงการคลังด่วนที่สุด ที่ กค 0409/ว126 ลงวันที่ 7 กันยายน 2548 เรื่อง
การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน.

กระทรวงศึกษาธิการ, ส. (2557). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ
2557. กรุงเทพมหานคร, ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกศินี ตรีทองอิน (2549). ปัญหาในการบริหารงบประมาณของโรงเรียน สังกัดมูลนิธิสภาคริสตจักร
ในประเทศไทย. สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. บัญชีมหาบัณฑิต

จริยะดา จันทรังษี (2558). การจัดทำงบประมาณ. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ (2556). การบริหารการคลังและงบประมาณสาธารณะ: แนวคิดและทฤษฎี.
กรุงเทพมหานคร, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทศพร ศรีสัมพันธ์พันธ์ (2563). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.

ธนายุ ภูวิทยาธร (2561). การทำงานเป็นทีมส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2554). การงบประมาณ หลักทฤษฎีและแนววิเคราะห์เชิงปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร, สุขภาพใจ.

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2553) เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างไร.

ปรัชญวรรณ วนานันท์ (2554). การพัฒนากระบวนการงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปริญญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต

ปวย อึ้งภากรณ์ (2522). งบประมาณและเจ้าหน้าที่งบประมาณ สำนักงานงบประมาณ 20 ปี.
กรุงเทพมหานคร, บพิตรการพิมพ์.

ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. (2564).

ไพศาล ชัยมงคล (2526). งบประมาณแผ่นดิน ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร, ไทยวัฒนาพานิชย์.

เรื่องเดช ศीलมี (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่
งบประมาณ ส่วนราชการกองทัพอากาศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

วรินทร์นวดิ ยอดศรี (2561). ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ
หมวดครุภัณฑ์การแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงบประมาณ (2558). การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายงบประมาณ. .

สำนักงบประมาณของรัฐสภา (2562). การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณรายจ่ายของประเทศ.
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สุคนธา ชิมตระการ (2539). ปัจจัยเกื้อกูลการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ. คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต.

สุภาพร โทบุตร (2563). ปัจจัยการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรภาครัฐในจังหวัดปราจีน. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อรรวรรณ ปฎิมากร (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ
ของเจ้าหน้าที่งบประมาณกองบัญชาการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการ
กองทัพไทย.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส.

ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

คำชี้แจง แบบสอบถามการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาสารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงสภาพและปัญหาของการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ในปัจจุบัน และเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาระบบงานการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในปีงบประมาณต่อไปโดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

ตอนที่ 3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่องว่างหน้าคำตอบที่ท่านเลือกที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงกับตัวท่านมากที่สุด

1. หน่วยงานที่สังกัด

- () ปปส.กทม. () ปปส.ภ.1 () ปปส.ภ.2 () ปปส.ภ.3 () ปปส.ภ.4 ()
 ปปส.ภ.5
 () ปปส.ภ.6 () ปปส.ภ.7 () ปปส.ภ.8 () ปปส.ภ.9 () สพป.() สยศ.
 () สลก.

2. อายุ (ช่วงอายุ)

- อายุต่ำกว่า 20 ปี อายุระหว่าง 21 - 30 ปี
 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี อายุระหว่าง 41 - 50 ปี
 อายุระหว่าง 51 - 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. อาชีพ

- ลูกจ้างเหมา/ประจำ/เอกชน พนักงานราชการ ข้าราชการ

5. ประสบการณ์ที่ได้ดำเนินงานด้านการบริหารงบประมาณ

- น้อยกว่าและเท่ากับ 5 ปี มากกว่า 5 - 10 ปี มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบริหารงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564

คำชี้แจง กรุณาประเมินสภาพการบริหารงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.

2563 - 2564 โดยใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งระดับความคิดเห็นมีความหมาย ดังนี้

- 0 = ไม่มีอยู่ในการปฏิบัติ
 1 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 2 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 3 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
 4 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 5 = มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

การบริหารงบประมาณ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน					
	0	1	2	3	4	5
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ						
2. รายละเอียดเกี่ยวกับกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย						
3. หน่วยงานของท่านมีการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนที่สอดคล้อง ตามกรอบแนวนโยบายการใช้จ่ายงบเงินอุดหนุนฯ						
4. ท่านและผู้บริหารของท่านร่วมกันจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ร่วมกัน						
5. หน่วยงานของท่านมีแผนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ที่มีความยืดหยุ่น สามารถรองรับ กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน						
6. หน่วยงานของท่านจะรอให้จำนวนโครงการจำนวนมากแล้วจึงค่อยดำเนินการ จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ						
7. ท่านมีการวิเคราะห์โครงการของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ให้คณะอนุกรรมการฯ ที่ถูกต้อง รวดเร็ว ครบถ้วน						

การบริหารเงินอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน					
	0	1	2	3	4	5
8. หน่วยงานของท่านมีจำนวนเงินอุดหนุนฯ เพียงพอสามารถรองรับการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณทั้งปีงบประมาณ						
9. หน่วยงานของท่านนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติโครงการ						
10. ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมีความพร้อมในการดำเนินงานทันทีหลังที่คณะอนุกรรมการฯ อนุมัติโครงการแล้ว						
11. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ						
12. ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ						
13. ขั้นตอนเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ระหว่างหน่วยงานของท่านกับผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณมีความยุ่งยาก หลายขั้นตอน ใช้เอกสารจำนวนมาก						
14. ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณสามารถดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนและวงเงินที่ได้รับอนุมัติอย่างถูกต้อง						
15. เมื่อท่านเกิดความไม่แน่ใจในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ต้องมีการหารือกับ สยศ. ทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจก่อนเริ่มดำเนินการ						
16. หน่วยงานของท่านทราบกรอบแนวนโยบายการดำเนินงานจากส่วนกลางที่รวดเร็ว						
17. หน่วยงานของท่านได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ถูกต้อง และรวดเร็ว						
18. ท่านต้องมีการประสานงานหลายส่วน และต้องใช้เวลาการรอ ทำให้หลายครั้งการดำเนินงานเกิดความล่าช้า						
19. หน่วยงานของท่านมีการใช้ช่องทางการสื่อสารออนไลน์แทนการส่งหนังสือราชการเพิ่มมากขึ้น เช่น การคุยผ่านทางโทรศัพท์ โลกไลน์ การส่งหนังสือผ่านระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น						
20. หน่วยงานของท่านมีการมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้องค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชน ที่สนใจเข้ามาขอรับสนับสนุนงบประมาณตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ						
21. หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ให้แก่ผู้ขอรับสนับสนุนให้ทันภายในปีงบประมาณ						
22. ท่านมีการรายงานโครงการที่ได้รับการอนุมัติ ในระบบเงินอุดหนุนให้เป็น						

การบริหารงบประมาณ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564	ระดับการปฏิบัติงาน					
	0	1	2	3	4	5
ข้อมูลปัจจุบัน						
23. ระบบรายงานเงินอุดหนุนที่ใช้ในการรายงานผลการดำเนินงานมิให้กรอกรายละเอียด หลายขั้นตอนที่ไม่จำเป็น						
24. หน่วยงานของท่านมีการติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานโครงการของผู้รับสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนฯ อย่างใกล้ชิดและเป็นประจำ						
25. กรณีเกิดปัญหาระหว่างดำเนินงานหน่วยงานของท่านมีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ทันถ่วงที						

ตอนที่ 3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด (เลือกได้เพียงคำตอบเดียว)

การจัดทำกรอบนโยบายการใช้จ่ายงบประมาณอุดหนุนฯ ต้องมีความชัดเจนสามารถเข้าใจได้ง่าย รวมถึงแจ้งให้ ปปส.กทม ปปส.ภ.1-9 และ สพป. ก่อนเริ่มปีงบประมาณเพื่อที่หน่วยงานจะได้มีการวางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณใหม่ รวมถึงการจัดสรรเงินงบประมาณอุดหนุนฯ ต้องมีความถูกต้อง และรวดเร็ว

การปรับปรุงระเบียบฯ ให้สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากและไม่จำเป็น เพื่อลดขั้นตอนระยะเวลาดำเนินงานให้สั้นลง

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารเงินอุดหนุนให้ผู้ปฏิบัติงาน/การสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับแนวทางการขอรับสนับสนุนงบประมาณ/การจัดทำปฏิทินการบริหารเงินอุดหนุนเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติเหมือนกัน

การพัฒนาระบบการรายงาน กำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานของผู้รับการสนับสนุนงบประมาณ

การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบรายงานเงินอุดหนุนภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้มีการจัดการข้อมูลที่ดี ประมวลผลได้อย่างแม่นยำ และผู้ที่ต้องการใช้งานสามารถดาวน์โหลดข้อมูลนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องมีการมาปรับปรุงแก้ไขข้อมูลอีก

อื่น ๆ โปรดระบุ

โปรดตรวจสอบว่าท่านได้ตอบคำถามครบทุกข้อ

ขอพระคุณทุกท่านในความร่วมมือ

คำถามการสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการศึกษา
เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผู้สัมภาษณ์เป็น : รองเลขาธิการ ป.ป.ส. และผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส.

1. ความเป็นมาของการจัดตั้งคำขอของงบเงินอุดหนุนฯ และงบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ อย่างไร
2. สำนักงาน ป.ป.ส. มีแนวทางการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 เป็นอย่างไร
3. ช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณจะพบว่าหลายหน่วยงานเผชิญกับปัญหา เช่น ใช้จ่ายเงินไม่หมดและส่งคืนโครงการเงินอุดหนุนฯ ไม่สามารถดำเนินการเสร็จภายในปีงบประมาณมีการขอขยายระยะเวลาดำเนินการ ทางสำนักงาน ป.ป.ส. มีวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร
4. สำนักงาน ป.ป.ส. มีการติดตาม กำกับ ประเมินผลการดำเนินงานการสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนฯ ของสำนักงาน ป.ป.ส. กทม. สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 1 - 9 และสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด หรือไม่และอย่างไร และที่ผ่านมาได้นำข้อมูลในส่วนนี้มาใช้ประกอบในการพิจารณาจัดสรรงบเงินอุดหนุนฯ ในแต่ละปีงบประมาณหรือไม่
5. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารงบเงินอุดหนุนฯ ในปีงบประมาณถัดไปให้มีประสิทธิภาพอย่างไร
6. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ส. มากน้อยเพียงไร และท่านคิดว่าหน่วยงานควรมีการเตรียมตัวอย่างไรเพื่อรองรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะคล้าย ๆ กัน

คำถามการสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการศึกษา

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผู้สัมภาษณ์เป็น : ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามภาค 7 ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
และผู้อำนวยการ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 2/6/9 และผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
และผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

1. หน่วยงานของท่านมีแนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 เป็นอย่างไร
2. ช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณจะพบว่าหลายหน่วยงานเผชิญกับปัญหาอะไรบ้าง และมีวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร
4. ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารงบประมาณอุดหนุนของหน่วยงานหรือไม่ และเป็นอย่างไร หากเกิดกรณีที่ผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณไม่สามารถดำเนินโครงการไปตามแผนที่กำหนดหน่วยงานของท่านมีวิธีจัดการอย่างไร
5. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารงบประมาณอุดหนุนฯ ในปีงบประมาณถัดไปให้มีประสิทธิภาพอย่างไร
6. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ส. มากน้อยเพียงไร และท่านคิดว่าหน่วยงานควรมีการเตรียมตัวอย่างไรเพื่อรองรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะคล้าย ๆ กัน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกรรณิกา ชิตชอบ
วัน เดือน ปี เกิด	12 ตุลาคม 2536
สถานที่เกิด	พิษณุโลก
วุฒิการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต
ที่อยู่ปัจจุบัน	488/27 หมู่ 6 ซอย 6 ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY